

Híd

evangélikus missziói magazin

2013. I. szám

Gyűlöletből szeretet

**Rabszolgából
hitérítő**

Engem váltott meg?

fókuszban a megváltás

A Híd magazin korábban megjelent számai megrendelhetők példányonként 200 Ft-ért a kiadónál, a következő fókusz témákban:

HUMOR
 ÁLLATOK
 SZENVEDÉS
 NŐ
 FÉRFI
 SZENVEDÉLY
 STRESSZ
 ÚJRAKEZDÉS
 SZERELEM
 ZENE
 PÉNZ
 VILÁGVÉGE
 IFJÚSÁG
 TELEVÍZIÓ
 MEGBOCSÁTÁS
 SZEXUALITÁS
 GYERMEK
 FÉLELEM
 JÉZUS KRISZTUS
 KÉTELKEDÉS
 EZOTÉRIA
 CSALÁD
 BIBLIA
 HALÁL
 MISSZIÓ
 HÁZASSÁG
 KÖZÉLET
 IDŐSEK
 SZENTLÉLEK
 KORSZELLEM
 SZABADSÁG
 BŰN
 VÁLSÁG
 REMÉNY
 ZSIDÓSÁG
 ISTEN

Magazinunkban két ajándék posztert találnak olvasóink. Elhelyezhetők gyülekezeti falújságon, hirdetőtáblán is.

Tartalom

FÓKUSZBAN A MEGVÁLTÁS

- 3 Bevezető
- 4 Gyűlöletből szeretet
- 6 Szavazz az életre!
- 8 Nem tér vissza üresen
- 9 Miért?
- 10 Megváltás a világvallásokban?
- 12 Történik azóta is
- 14 Megváltottak * Könyvajánló
- 15 Jubileum és megváltás
- 16 Rabszolgából hittérítő
- 19 Engem váltott meg?
- 20 „Keresztfád vérel virágozik, Szentlélekkel gyümölcsözik”
- 22 Krisztusért van Istennél bocsánatunk

ÉLŐ VÍZ

- 24 Beszélgetés – Formálódás Isten keze alatt
- 26 XX. századi hitvallóink – Scholz László tanúskodása Krisztusról, az ártatlan Bárányról
- 29 Család – Az édesapa is születik
- 30 Interjú – Rendhagyó interjú Szemerei Jánossal
- 31 Küldetésünk – Egy hálózati kulcsszereplő portréja 4.
- 32 Hogyan tovább, egyház? – Beszélni arról, amiről nem szoktunk
- 34 Lelki segély – Nem bírom tovább...
- 37 Kövessétek hitüket – A kilencvenéves Ravasz László református püspök levele
- 38 Élő ige – Isten országa közöttetek van
- 40 Külmiszió – Krisztus Nepálban
- 42 Külmiszió – Hídépítés Indiában
- 43 Istenkép – művészkép – Múlttal szőtt jelen
- 45 Könyvajánló
- 46 Könyvajánló * Misszió – Konzultáció egyházunk alkoholbeteg-mentő szolgálatáról
- 47 Rádiomiszió – Lélekhangoló
- 48 Kiadványok – Az Evangélikus Missziói Központ és a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága kiadásában megjelent iratmissziós kiadványok
- 49 Hirdetés * Derű – Napraforgók evangéliumi játszózaház
- 50 Rejtvény * Imádkozzunk!
- 51 Hírek – A Missziói Központ hírei * Missziói Konferencia
- 52 Ima minden időben

A HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN előfizetése egy évre 1600 Ft
 Megrendelhető az Evangélikus Missziói Központ elérhetőségein: tel./fax: 06 1 400 3057 (délelőtt hívható),
 e-mail: evmis@lutheran.hu, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40.

HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN – megjelenik negyedévente * 2013. 1. szám * Kiadó és szerkesztőség: Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádiomiszió , 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, honlap: <http://misszio.lutheran.hu>, számlaszám: 11716008-20157087 * Felelős szerkesztő és kiadó: Szeverényi János , e-mail: janos.szeverenyi@lutheran.hu, www.szeverenijanos.hu, tel.: 06 20 824 5463 * Munkatársak: Balog Eszter, Dankuné Tóth Éva, Erdészné Kárpáti Judit, Fehér Charlotte, dr. Garádi Péter, Kis Ferenc Balázs, Kovács László, Kóháti Dorottya, Szeverényi Jánosné, ifj. Zászkalczky Pál * Grafikai tervezés, tördelés: Perl Andrea, Perl János (Kreatív Flotta Stúdió) * Nyomdai kivitelezés: Pauker Nyomdaipari Kft. * HU ISSN 1787-5749 * Egy szám ára 400 Ft, előfizetési díj egy évre 1600 Ft * Megrendelhető a kiadónál. Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett példányok ingyenesek. Adományokat kérünk és elfogadunk.

lényege. Ennek csak a lelki-szellemi erőtlenség, majd a törés, szakadás, kiűzetés lehet a vége. Nyugati kultúránk és az egyházak egy része erre az útra lépett. Tragédia. Háború-

asszisztál, megtévesztve a maradékot is. Mi lesz ebből? Hogy állunk meg az Úr előtt? Kortársaink vérét (életét) tölünk kéri számon az Örökkévaló (Ez 3,16–21).

Ebben a helyzetben is fontos szólni és kiáltani: Megváltotta népét az Úr! Az Emberfia azért jött, hogy életét adja váltásul sokakért (Mt 20,28).

Ő az ártatlan Bárány, aki hordozza, viseli és elveszi a világot, az egyház és a Te bűneidet.

ban parancsot megtagadni a csata veszttét okozza. Az egyház nem dezertálhat.

Az emberiség ösídők óta adósságcspadában szenved. Fizetésképtelenné váltunk. Elveszítettük az örök boldogságot, szeretetet, békét, életet. Ennek következménye a földi életben is tapasztalható pokol.

A 20. századi ember

a történelemben megpróbálta igazán Isten nélkül berendezni életét. Elmondhatatlan szenvedést, nyomorúságot zúdított az egész civilizációra. Mind a náciizmus, mind a kommunizmus istent játszott, őt akarta pótolni. Az eredmény százmilliók pusztulása és még többek szenvedése.

Isten túlélte ezt a századot is. Az istenkedők mind megszegyenültek, porba hulltak. Az Úr él, munkálkodik ebben az elesett világban is. Soha ennyien nem tértek még meg a történelemben, soha ennyi mártír sem volt, de a Nyugat még mindig tévelyeg, és paráználkodik a hedonizmus, materializmus pogányisteneivel. Az egyház egy része mindehhez

Halld és értsd meg, ember: zsákutca minden öngazolás, önmegváltás. Esélytelenek vagyunk Teremtőnk és Megváltónk nélkül. Marad az adósságszpirál, az életház elárverezése, a kilakoltatás, a hajléktalanság. Nem tudjuk kihúzni magunkat a bűn, a halál és a Gonosz csapdjából.

Egyiptomban a választott nép rabszolgaságban, kiszolgáltatottan, reménytelenül élt. Az Örökkévaló elküldte értük Mózeset, aki csodák által kivezette őket a szolgaság földjéről. Nekünk még csodálatosabb szabadítót adott Jézusban. Ő a mi megváltónk, megtartónk és üdvözítőnk; aki vérével fizette ki a megfizethetetlen tartozást. Bűneink terhére, mocskát, átkát és ítéletét magára vette.

Ő az ártatlan Bárány, aki hordozza, viseli és elveszi a világot, az egyház és a Te bűneidet. Az Ő vére kerülhet rá életünk házára, és a pusztító angyal elkerül (2Móz12,1–14). Akarsz-e megbékülni végre Istennel? Ő mindent megtett megváltásodért, üdvösségedért. A Te válaszodra vár. „A bűnnek csak két helye van. Vagy a te nyakadon ül, vagy Krisztuson, az Isten Bárányán. Ha a te hátadon lovagol, akkor el vagy veszve, de ha Krisztuson van, szabad vagy, s üdvözülsz. Nos: válassz!” (Luther)

● SZEVEYÉNYI JÁNOS

A lényeg a váltás, a megváltás. Azért rombol a világban és az egyházban is Lucifer (aki fényhozónak mutatja, hazudja magát), hogy relatív, majd semmissé tegye Jézus istenfiúságát és a bűn, az elveszettség, ítélet, engesztelő áldozat, üdvösség és kárhozat kérdését. Ha mindezek valóban nem léteznek, vagy a magunk ízlése szerint turkálhatunk a kijelentés kincsei között, akkor az egész megváltástörténet bekerül a mítosz vagy a színjáték kategóriájába.

Mindezek mögött tudatos istentelenség van. A „vallásos”, humanista ember magát teszi istenné, maga dönt arról, hogy mit hisz és mit nem. Ez az eredendő bűn

Gyűlöletből szeretet

Interjú Szilágyi Antal lelkipásztorral, mely elhangzott az evangélikus *Lélekhangoló* című műsorban, 2012 novemberében.

Hajdúhadházon egy roma gyülekezet lelkipásztora vagyok. Nem nagyon szeretem azt a megnevezést: roma gyülekezet, hiszen vannak magyar testvérek is a közösségünkben. Nagyon megszerettük őket, pedig eleinte volt bennem előítélet, hogy nem nagyon van szükségünk itt magyarokra. Egy pásztor segített, akit felhívtam: „Mitévő legyek? Magyarok jöttek a gyülekezetbe”. Ő ezt válaszolta: „Szolgálj feléjük, szeresd és pásztorold őket!” Ez azért fontos, mert Hajdúhadházon az elmúlt húsz évben nagyon komoly ellentétek voltak a cigányok és a magyarok között. Ott roma-telep van itt, a tizennégyezres lélekszámú városban három-négyezer cigány él.

Nem különülnek el a magyarok és a cigányok? Nem kerülnek egymást?

A cigánytelepre magyarok nem nagyon járnak még most sem, pedig már oldódott a helyzet.

Hogyan indultál el Isten szolgálatába?

Ezt megelőzte, hogy az édesanyám egy utcai összecsapás, tömegverekedés áldozata lett. Brutálisan megölték. Attól kezdve nagyon szomorú és fájdalmas volt az életünk, nem találtam a helyem. A húgom már korábban járt gyülekezetbe és többször hívott engem is, de én éltem az életem, kocsmaztam, buliztam. Mindig nemet mondtam, aztán egyszer a húgom kedvéért mégis elmentem. Csodának számít, hogy egyáltalán elmentem, de az igazi csoda az volt, hogy az Úr megérintette a

szívem. Betöltötte azt a nagy ürességet, ami bennem volt.

Egyik alkalommal, amikor az istentisztelet végén már a kabátom vettem, megláttam egy embert, aki azok közül való volt, akik megölték az édesanyámat. Újból felébredt bennem a harag és a bosszúvágy. Hirtelen úgy éreztem, eltávolodik tőlem az Isten, és azt kérdezi: „Mit akarsz? Bosszúálló akarsz lenni, úgy akarsz élni, mint az elmúlt három és fél évben, vagy azt akarod, amit én adtam neked?” Azt mondtam Istennek: „Igen, azt a békességet akarom, amellyel betöltötte a bennem lévő űrt, de azt nem várhatod el, hogy én ennek az embernek megbocsássak, aki tönkretette az

A csoda itt kezdődött. Attól a pillanattól kezdve Isten kezének munkája és áldása indult el az életemben.

életem és a testvéreimét!” De az Úr azt mondta nekem: „Enyém a bosszúállás”. Gondolkodni kezdtem, mit tegyek. Ha nem bocsátok meg, újra az az üresség lesz bennem; Istent nem akarom elveszíteni. Oda mentem ahhoz az emberhez, átöleltük egymást és mindketten sírtunk. A csoda itt kezdő-

dött. Attól a pillanattól kezdve Isten kezének munkája és áldása indult el az életemben.

Jobban féltél tehát attól, hogy Istent elveszítheted, mint amennyire nehéz volt a haragodat legyőzni?

Igen, Istentől nagyobb szeretetet kaptam még annál is, mint amikor még élt az édesanyám. Sokáig szégyelltem is megvalítani, hogy valaki jobban szeret engem, mint az édesanyám. De bizony nagyobb szeretetet kaptam, és ezt semmiképpen nem akartam elveszíteni, még akkor sem, ha meg kell bocsátanom azoknak, akik megölték őt, akit a világon a legjobban szerettem.

Abban a gyülekezetben szolgálsz, ahol megtértél. Hogyan változott ez a közösség az elmúlt tíz évben?

A kezdetekkor tizenöten voltunk. Elkezdtünk imádkozni, hogy az Úr adjon még megtérőket. Ma több mint százan jövünk össze egy-egy istentiszteletre, és csoportvezető-képzéssel is foglalkozunk. Hét csoportvezetővel házi csoportok működnek Hajdúsámsonban, Debrecenben és Hajdúhadház egész területén.

Ebben a százban környékbeliek is vannak, vagy inkább a helyiek, az ott élő cigányok jönnek?

Szerveztünk utcai evangelizációkat, ahol megszólítottuk az embereket. Onnan is többen beépültek a csoportokba. De ismerősökön, rokonokon keresztül elértünk debrecenieket és hajdúsámsoniakat is. Sőt most már Esztergomban, 350 kilométerre innen is van egy hat-hét fős kis csoportunk.

Szerinted mi hozza közéték a magyar embereket?

Nekünk, cigányoknak is alkalmassá kell tenni magunkat arra, hogy azokat az embereket, akik nyitottak felénk, be tudjuk fogadni, mert Isten ilyen népet akar látni.

Van egy énekünk: *Új nép áll fel Magyarországon*. Mindig azt gondoltuk, hogy ez a cigány népről szól. De nem, ez egy olyan nép – magyarok, zsidók, cigányok és mindenféle nemzet –, amelyben már nincs személyválogatás. Ilyen nép fog felállni. Akik képesek együtt dolgozni: ez az Isten népe. Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, a cigány népnek sem szabad magát elszeparálni és sajnáltatni. Készek akarunk lenni arra, hogy együtt tudjunk élni mindenkivel. Ez a nép fogja megmutatni, hogy Istennél nincs személyválogatás. A magyar emberek hét-nyolc éve járnak közénk, és jól érzik magukat, egyre többen jönnek. Isten ereje megnyilvánul a gyülekezetben.

Csodák történnek: házasságok, emberi kapcsolatok állnak helyre, depresszióból gyógyulnak emberek, már nem akarnak öngyilkosok lenni. Isten Lelke hoz egészségbe minket, már nem érdekes, hogy ki a cigány és ki a magyar.

Szerinted hogyan válhat egy lelkipásztor szolgálata hívogatóvá?

Egy biztos, hogy az emberekhez oda kell menni, meg kell érinteni őket, kezet fogni velük, beszélgetni. A lelkésznek az a feladata, hogy ismerje meg az embereket, hogy odamenjen közéjük, ne csak a szószékről prédikáljon.

Hogyan mész oda valakihez, mit szeretnél sugározni, átadni?

Mindenképpen azt, amit én kaptam. Mert ha valaki megtapasztalja, hogy Isten megérinti a szívét, annak az embernek nem kell mankó. Azt az Úr fogja vezetni.

Tehát mindenképpen az Isten szeretetét, áldását szeretném közvetíteni.

Egyszer azt álmodtam, hogy a gondjaim miatt sírok, és emberek jönnek hozzám, hogy segíthetnek-e. Mondtam, hogy köszönöm, de Istent várom, mert Ő egyetlen szavával meg tud gyógyítani engem. Vártam és vártam, de Isten nem jött. Felébredtem és kerestem a választ, hogy az Úr miért nem vigasztalt meg. Később az autóban, vezetés közben is ezen gondol-

Ha nem bocsátok meg, újra üresség lesz bennem; Istent nem akarom elveszíteni.

kodtam, és akkor Isten Lelke azt mutatta meg nekem, hogy amennyire én elkecserekedtem, féltem álomban, és nem volt vigaszom, ugyanúgy éreznek azok az emberek – magyarok és cigányok egyaránt – akik Isten nélkül élnek.

Amikor ezt megértettem, a szívemben új tűz lobbant, hogy beszélni kell az embereknek Jézusról. Mi azt gondoljuk, hogy már nem akarják ezt hallani, de igenis szükségük van rá. Isten az egyedüli megoldás minden ember számára. Bármerre megyek, az embereknek Istenről akarok beszélni. Jézus Krisztus a mi vigasztalónk. Van reménység, Ő a mi szabadítónk és gyógyítónk – ezt mindenkinek hallania kell!

• ERDÉSNÉ KÁRPÁTI JUDIT

A Kiáltás az Életért Egyesület (Terhességi Tanácsadó Központ) célja az emberi élet védelme a fogantatás pillanatától a természetes halálig. Ez a felekezeti keresztény szervezet segítséget nyújt válságterhességben lévő anyáknak és az abortusz utáni traumában szenvedő nőknek. Ingyenes terhességi tesztet, tanácsadást, babakelengyét biztosítanak a hozzájuk fordulóknak. Az abortusz utáni szemináriumon segítenek feldolgozni a már jóvátehetetlen döntés következményeit. Gyógyulást és új reménységet kapnak, akik büntudattól szenvednek. Emellett tevékenységüknek fontos része a megelőzés is. Közvetítik a fiatalok felé a Biblia szexualitásra, házasságra, gyermekáldásra vonatkozó üzenetét. Munkájuk feleleli a gyermek-, ifjúság- és családvédelmet, valamint az ezzel kapcsolatos oktatást is. Szükség esetén az örökbefogadást is segítik. A cél, hogy minél több magzat megmeneküljön és minél több ember örüljön az életnek. Két bizonyágtételt osztunk meg olvasóinkkal azoktól, akik az egyesület szolgálata révén kaptak új reménységet.

Mielőtt megismertem az egyesületet, sok fájdalom, harag, düh volt bennem önmagam és mások iránt is. Tudtam, hogy depressziós vagyok, és ezt egyedül nem tudom leküzdeni.

Elkezdtem olvasni a Bibliát, de mivel nem ismertem, nem tudtam, hol keressem kérdéseimre a válaszokat. Az interneten találtam rá az egyesületre. Kis idő múlva felhívtam Szabadhelyi Ritát, mert szerettem volna részt venni az abortusz után lévők számára tartott biblitatanulmányozáson. Jézus segített, hogy ne legyen harag a szívemben mások és önmagam iránt. Az elején még nem értettem, hogy Isten hogyan cseréli ki az én szívemet, de ahogy haladtunk előre, kezdtem megérteni, hogy

Szavazz az életre!

ha elfogadom Jézust mint megváltómat, általa újjászületek, és az Ő vére az én bűnömre is elég.

Rita az egyik alkalommal felolvasta nekem a tékozló fiú történetét. Számomra ez a történet azt mutatja meg, hogy Istent nem érdekli, milyen voltam, mielőtt megtértem, nem büntet, hanem szeretettel fogad. Ahogyan a szeretethimnuszban (1Kor 13) olvashatjuk: „a szeretet soha el nem fogy”. Megértettem, hogy meg kell bocsátanom másoknak és önmagamnak, el kell dobnom a haragomat, mert a harag

Aki megment egyetlen embert, egy egész világot ment meg.

lelkileg és testileg egyaránt felemészt. Miután ezt megtettem, felszabadult érzés volt bennem. Hibáztam, vállalom, jóvátenni nem tudom, elengedem a múltat. Tudom, hogy Istennek van egy jó terve az életünkre nézve. Köszönettel tartozom az egyesületnek és személy szerint Szabadhelyi Ritának azért, amit értem tettek, és hogy általuk megismerhettem Istent.

Erzsi

Fogamzágátlót szedtem, mégis terhes lettem. Boldog voltam, de félttem is. A párom nagyon dühös lett. Azt mondta, hogy nekünk nem kell gyerek, még nem terveztük, és oldjam meg. Másnap elmentem az orvoshoz, hogy biztosat tudjunk, és aztán beszéljünk erről újra. Kiderült, hogy nyolchetes terhes vagyok. Felhívtam a páromat, hogy már biztos: kisbabánk lesz.

Mikor este hazajött, már nem beszélgettünk, csak veszekedtünk. Én amellet voltam, hogy ha már gyógyszer mellett ter-

hes lettem, akkor a sors is úgy akarja, hogy gyermekünk legyen. Ő azt mondta, neki nem kell gyerek, és elköltözött még aznap este. Az én történetem ekkor indult. Nagyon sokat gondolkodtam azon, hogy megtartsam-e a babámat. Szomorú voltam, hogy egyedül maradtam. Sok gondom volt, elbizonytalanodtam, hogy anya akarok-e egyáltalán lenni így, egyedül. Akkoriban sokat olvastam az interneten az abortuszról és a következményeiről, az egyedüli anyákról, a megoldásokról, szervezetekről, akik ebben a helyzetben segíteni tudnak. Akkor találtam rá a Kiáltás az Életért Egyesületre. Megbeszéltünk egy találkozót, amit nagyon vártam, mert kerestem a kérdéseimre a válaszokat, és azt is reméltem, hogy segítenek a döntésben.

Nagyon sokat jelentett mindaz, amikről beszélgettünk, az, hogy sok lány van ilyen helyzetben, az, hogy Rita mesélt a saját történetéről, hogy bárhogy dönthetek, nem leszek rossz ember, hogy elfogadást tapasztaltam, erőt kaptam. Aznap este a beszélgetés után sokáig nem tudtam elaludni. Megesináltam azért a védőnőnél a papírokat, amelyek az abortuszhoz szükségesek, de aznap, amikor ki voltam írva, betelefonáltam a kórházba, és lemondtam a műtétet. Büszke és boldog voltam, hogy ezt a döntést hoztam. Nem mondom, hogy nem félttem, de nagyon boldog voltam.

Gyorsan eltelt a kilenc hónap. Május 21-én reggel 7:45-kor megszületett nyolc óra vajúdás után M. A., 3350 g-mal és 53 cm-rel. Életem legeslegszebb napja volt, amikor ránéztem a kislányomra, az én gyönyörű, okos kislányomra! Nekem a beszélgetésünk sokat jelentett: a kislányomat! Nagyon köszönöm a megerősítést! Nem mondom, hogy minden könnyebb lett, mert a mindennapi gondok, a család, az anyagiak, a stressz nálam is megvannak, de boldog vagyok, mert anya lehetek. Mindennap azért küzdök, hogy a lányom boldog lehessen és mosolyogjon. Ő az életem értelme. Köszönöm a támogatást! *M.*

Az egyesület nagyrészt önkéntes munkásokkal dolgozik. Számukra képzést is biztosítanak. Örömmel fogadnak mindenféle segítséget a szolgálathoz. Az érdeklődők, csatlakozni kívánók, támogatók bővebb információt találhatnak a honlapon (www.kialtasazeletert.org, www.valsagterhesseg.org), telefonon (06 70 225 2525), vagy személyesen (1065 Budapest, Nagymező u. 49. I/1. Nyitva tartás: H.: 14–19, K.: 10–17, SZ.: 10–16, CS.: 18–20 óráig). Számlaszám: 11707024-20450713

Aki megment egyetlen embert, egy egész világot ment meg. • A. L.

Nem tér vissza üresen

Megdöböntő levelet kaptam az ünnepek után egy fiatal lelkésztől, aki szeretne névtelen maradni. Férjemmel – a tíz éve az élők sorából eltávozott Bencze Imrével – kapcsolatos a történet. Isten igéje élő és ható évtizedeken, évszázadokon és évezredekken át is!

Gyülekezetünkben van egy fiatalember, Péter. Egyetemem végzett, de kisiklott az élete. Többek között erőszakosság, drog, alkohol terhes lelkiiismeretét a helyi pletykák szerint. Ezek valamelyike miatt börtönre ítélték. Amióta ügye bírósági szakaszba lépett, újra el-eljárt istentiszteletre, úrvacsorát is vett, de többszöri biztatásom ellenére sem tudott megnyílni.

Egy decemberi, hóeséses este matt-részezen becsöngetett hozzám. „Atyám, holnap bevonulok a síttra” – mondta. „Tudom, Péter”. Mintegy kétórás, csapongó beszélgetés kezdődött köztünk. Mindig oda lyukadt ki: „Hiába mondja tiszteletes úr, számomra nincs újrazkezdés.” Sírás, érdeklődés váltogatták

egymást. Oda jutottam, hogy félni kezdtem. Mit teszek egymagam, ha esetleg elborítja az eszét a gyógyszereire ráivott bor kiváltotta bódulat? De nagyobb volt a félelmem, hogy nem hallja meg a számára is szóló jézusi örömmüzenetet a bűnbocsánatról. Magamban fohászokdni kezdtem: Uram, vess véget ennek az értelmetlen beszélgetésnek, mutass kiutat! Péter ekkor a lelkészi irodában lévő könyvespolcra nézett, majd egy könyvet kért tőlem. Egy evangéliumi elbeszéléskötetet nyomtam a kezébe. Olvasni kezdte, de nem kötötte le a figyelmét. Ekkor megkért, hogy ő választhasson könyvet. Dülöngélve felállt. Percekig állt a polc előtt. Egyetlen kötet bekötött Lelkipásztor volt a könyvek között. Péter kinyitotta. Ott kezdte olvasni, akadozó nyelvel: „Amikor a megterített oltárhoz lépünk, bűneink jönnek elénk. Nem is léphetünk másképp Jézus asztalához, csak úgy, hogy közben Péter vallomása születik újra ajkunkon: »Uram, én bűnös ember vagyok!...« Az első szavakat még érdektelenül hallgattam. Aztán a Péter név hallatára felkaptam a fejem. Majd tovább hallgatva megrendített a félelmetes titok, miként munkálkodik az Isten

igéjén keresztül. Közben Péter tovább olvasott: „Ezért hiheted most te is azt, hogy Isten eltörli bűneidet, miként elsöpri a szél a fellegeket. Mert kezdetben volt az Ige...” Aztán befejeződött az olvasás. A beállt, döbönt csendben megkérdeztem: „Péter, felfogtad, mit olvastál?” Elkérve a Lelkipásztor lelkészi szakfolyóirat 1954-es bekötött példányát, a 143. oldalon ezt olvastam: Úrvacsorai igehirdetés – **ELŐBB VOLT A KEGYELEM:** Bencze Imre.

Lám, az Isten nem hagyja földre hullani az Ő igéjét, és az nem tér vissza

Más a vető és más az arató. Ilyen régen elvetett mag is ki tud kelni akkor, amikor nagyon szükség van rá.

Hozzá üresen. Közel hatvan év távlatából újra szólt egy börtönbe készülöhöz és egy lelkészhez is. Újraolvastam Péternek azt az ötvennyolc évvel ezelőtti igehirdetést, majd imádsággal, áldással útjára bocsátottam.

Kedves Olvasó! Ugye megérted, miért olvastam megrendülten ezt a történetet? Hiszen minden lelkészi szolgálat után ott a bizonytalanság: értették-e, amit hallottak? És Pál apostol szavai jutottak eszembe: más a vető és más az arató. Ilyen régen elvetett mag is ki tud kelni akkor, amikor nagyon szükség van rá. Áldassék érte az Isten!

• BENCZE IMRÉNÉ

„Azon döbbenek meg mostanában, hogy az emberek mennyire nem empatikusak. Csak saját magukkal vannak elfoglalva. Egyszerűen semmi más nem érdekli őket. Teljes mértékben képtelenek magukat beleélni más helyzetébe. Milliók szenvedését vagy éhezését nem is értik. Nem foglalkoztatja őket. Még akkor sem tudják magukat beleélni, ha erre külön felhívják a figyelmüket. Egyszerűen minden együttérzés hiányzik belőlük. Ereden-

Miért?

dően képtelenek rá. Máig nem tudtam megfejtetni, hogy ennek a jelenségnek mi lehet az oka.”

A fenti kifakadás egy huszonéves fiatal szájából hangzott el. Igen – tisztelet a kivételnek –, valóban többnyire ezt a hozzáállást tapasztaljuk embertársainktól. Az emberi természet Istentől elszakadva teljesen megromlott, istentelen. Önző természettel születünk, és ezt csak tetézi, hogy ugyanilyen emberek között szocializálódunk. Ezt az állapotot nevezi az egyházi tanítás eredendő bűnnek. Nem is érezzük a rosszat rossznak. Ebből pedig egyenesen következik, hogy lelkiismeretfurdalás nélkül követjük el nap mint nap az eredendő mellé a konkrét bűnöket is.

A konstantini fordulat után (az állam-egyház minden hibája és tévedése ellenére), mégiscsak sikerült „krisztianizálni” a társadalmat. Bizonyos emberi erények – mint a szavahihetőség, a segítőkészség, a becsület, az együttérzés – általánosan megbecsült értékek lettek. Még az úgynevezett „szocialista erkölcs”, amit nekünk tanítottak: „a kisdobos ahol tud, segít” stb. is a keresztyén értékrend társadalomban való megjelenésének a marad-

ványa. Aztán az istenhittől mind jobban eltávolodva egyre kevésbé élték meg ezeket az emberek. Egy darabig még mondták, de nem tették. Mára viszont már sokan nem is mondják.

Ez az (többek között), amit nem szeretünk ebben a nagy liberalizmusban. Mindenki maga mondja meg, hogy mi a jó. A humanista ember maximum addig az etikai szintig jut, hogy: „Ne tedd másvalal azt, amit nem szeretnél, hogy veled tegyenek”. Éppenséggel ez sem semmi, de amit Jézus tanított: „Tedd azt mással, amit szeretnél, hogy veled tegyenek”, sokkal több. A másik emberért való áldozathozatalnak Jézus nélkül egyszerűen nincs értelme, ezt nem értik az emberek. Nélküle még szeretni sem tudjuk egymást úgy, ahogy kellene. Minden szeretetkapcsolatunkat áthatja az önzés, mert kapni akarunk. Nem ismerjük azt a titkot, hogy a másik boldogsága kell, hogy az én célom legyen, nem a sajátom. Ha a szerettem célja pedig az én boldogságom, akkor a szálak keresztben való összekötése sok-

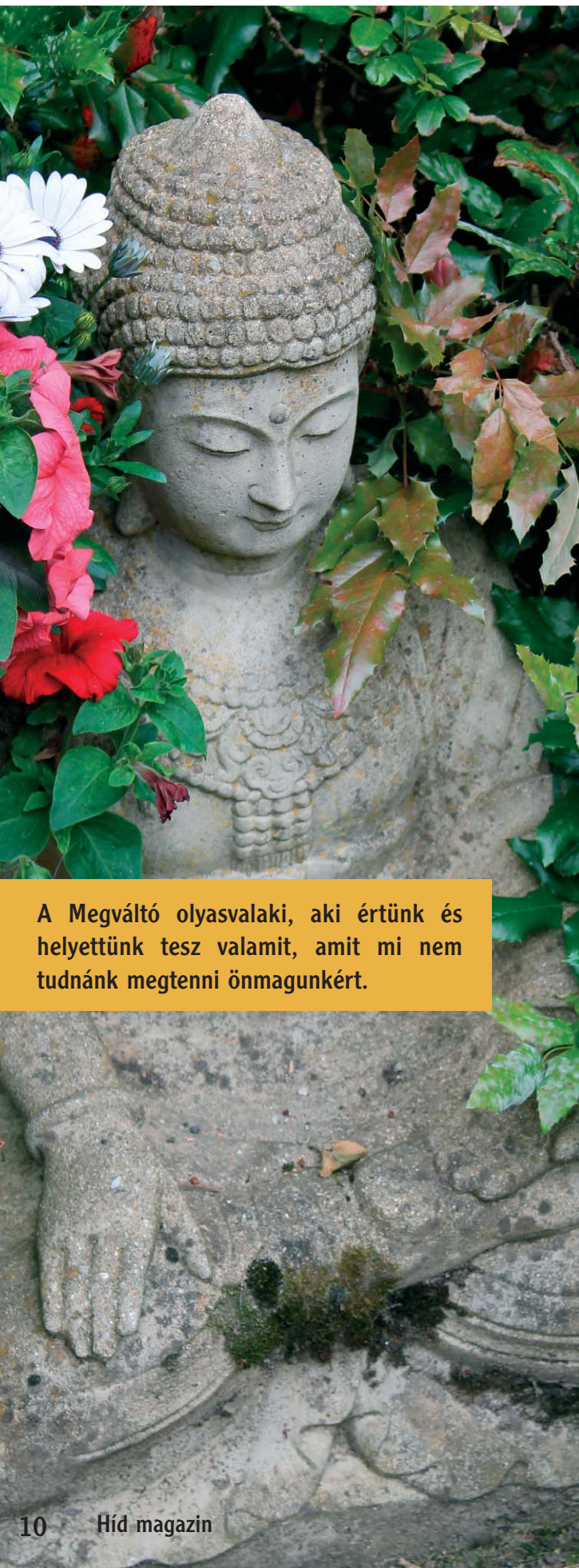
kal erősebb kötelék, mintha mindenki a maga boldogságán dolgozna. Ha pedig még azt is megértettük, hogy a „hármaskötél nem szakad könnyen el”, vagyis bevonjuk Istent is az életünkbe, elismerjük, hogy nélküle képtelenek

vagyunk kézben tartani az életünket, akkor van esély arra, hogy a drága múlt időt nem felesleges köldöknézéssel és önsajnálattal töltjük magunk és mások kárára, hanem belesimulva Isten tervébe már itt megízleljük az örökkévalóság örömét. **A bajok gyökere, hogy Istennek hátat fordítunk, Ő nem érdekel minket.** Ennek következménye, hogy nélküle egymáshoz sem tudunk jól viszonyulni. Két Isten nélkül élő ember hogyan is tudna az eredendő isteni terv szerint boldogan élni? Ezért aztán már itt a földön megízleljük a poklot. Pedig megváltásunk **ELVÉGEZTETETT**, csak el kell fogadni, fel kell ismerni, hogy szükségünk van rá.

• A. L.

„Tedd azt mással, amit szeretnél, hogy veled tegyenek.”

A Megváltó olyasvalaki, aki értünk és helyettünk tesz valamit, amit mi nem tudnánk megtenni önmagunkért.

Megváltás

Nem tudjuk megváltani magunkat.

Ennek az az oka, hogy a bibliai emberkép szerint az emberrel baj van. Amióta öntörvényű lett (majd ő tudja, mi a jó és mi a rossz), azóta a rosszat nem csupán hírből ismeri, hanem cselekszi is, sőt sokszor akarata ellenére is, azaz a hatalmába került. Mindenki tudja, hogy mindenki vétkezik, és mindenkinek másoktól kell bocsánatot kérni. Nem engedhetjük el a saját tartozásunkat.

Aki azonban ember ellen vétkezik, *Isten* ellen is elköveti: gondoljunk Józsefre (1Móz 39,9) és a tékozló fiúra (Lk 15,18), illetve Jézus döbbenetes tettére, hogy valakinek „csak úgy” megbocsátja a *mások* elleni vétkeit (Lk 5,20–21). Ez a mi nagy esélyünk: ha a másik embertől nem kaphatunk bocsánatot (mert nem akar megbocsátani, vagy már nem él), *Istentől* akkor is. Isten Fia magára vette bűneinket, és helyettünk bűnhődött,

hogy bocsánatot kaphassunk Istentől arra is, amit mások nem bocsátanak meg nekünk, vagy mi bocsátunk meg nehezen magunknak.

Megbocsátani annyi, mint *lemondani a bosszúról*. Krisztusban Isten inkább fordult önmaga ellen, hogy ne kelljen ellenünk fordulnia, inkább volt önmagával szemben igazságtalan (hiszen Jézus ártatlan, szent és igaz volt), hogy velünk ne kelljen igazságosnak lennie. Jézus magára vette, amihez semmi köze nem volt (a mi vétkeinket), hogy nekünk ajándékozhassa azt, amihez semmi közünk sem lehetne (az ő ártatlanságát, szent és igaz voltát). A Megváltó magára vette és kifizette a tartozásunkat: megbűnhődte vétkeinket. És mivel feltámadt, ezt meg lehet neki köszönni. Nemcsak kitette értünk a lelkét, hanem belénk adja a Lelkét, hogy őt követve éljünk.

Más vallásokban *nem létezik* „Megváltó”, mert más az istenképük, az emberképük és a bűnfogalmuk. Egyik vallásalapító sem cselekszik helyettünk: azt sorolják, nekünk mit kell tennünk. Egyik sem azonosul velünk: nekünk kell felnőni hozzájuk. Értünk is csak annyit tesznek, hogy elmondják: szerintük hogyan kellene helyesen élnünk.

- **Az iszlám** szerint az embernek sosem volt jobb a kapcsolata Istennel, mint most, nincs is vele semmi baj: csak tudnia kell, mi az, amit Isten parancsol, megenged vagy megtilt. Nem szorul megváltásra, nincs szüksége Megváltóra. Isten ellen csak az vétkezik, aki nem hisz benne, vagy valakit „társít” hozzá (pl. Jézust), és Isten e bűnöket nem is bocsátja meg. Az emberek minden más bűnt csak önmaguk és egymás ellen követnek el, e bűneik azonban nem érin-

a világvallásokban?

tik Istent, bocsánatot egymástól kell kérniük. Isten a vallási és erkölcsi előírások megszegését – megfelelő bűnbánat és jóvátétel esetén – elnézi, de az ítélet napján végső soron a jó és rossz tettek mérlege fog dönteni.

- **A kínai vallások** lényege vagy a társadalmi ideológia vagy természetmisztika. A *konfucianizmus* evilági rendszer, bár az erkölcs alapja az Ég parancsa. Az erkölcsi jó olyasmi, amire mindenkinek törekednie kell, és amit a társadalomnak kell elősegítenie és jutalmaznia, az erkölcsi rossz pedig olyasmi, amit a társadalomnak kell korrigálnia vagy büntetnie. Mindenki magáért felel, illetve a társadalomért, amely fontosabb, mint ő maga. A *taoizmus* a teremtett világot szemlélve fogalmazza meg misztikus tanítását: mindennek megvan az ellentéte (hideg és meleg, fény és sötétség stb.), és az egyénnek a világrénddel („Az Út”, a *tao*) való harmóniájának kulcsa az önzéstől és szélsőségtől mentes „nem cselekvés”. Alényeg az egyensúly fel nem billentése. Számonkérés nincs: ha vétünk a társadalmi, természeti vagy biológiai harmónia ellen, mi szenvedjük el a hatását, itt és most.

- **A hinduizmus** sokféle vallási irányzat együttese. Az egyik tipikus irányzat szerint az istenség *maga* a világ, mi együtt vagyunk az istenség, mint ahogy a cseppek együtt alkotják a tengert. Ez az istenség azonban végső soron személytelen. Ezért nem is ellene vétkezünk, hanem egy *világtörvény*, a karma személytelen erkölcsi törvénye ellen: ez jó tetteinket megjutalmazza, rossz tetteinket pedig megtorolja, vagy éppen az életben vagy a következőben. Amíg a karmának van mit megjutalmaznia vagy megtorolnia, a lélek újra meg újra születik

emberi, állati, növényi vagy valamilyen szellemi létformában: ez a létforgatag. Az életek végtelen sorából nehéz kiszabadulni, de a végső cél aszkézis és meditációk révén elérni egy olyan tudatállapotot, amelyben az egyéni tudat egyesül az istenséggel, és abban *feloldódik*, így nem kell újraszületnie. A másik tipikus irányzat szerint az istenségnek *része* a világ, de nem azonos vele, tehát az istenség több mint a világ, és végső soron személyes. Ennek ellenére nem ellene vétkezünk, hanem törvénye, a karma ellen, de ha odaadóan szolgáljuk és szeretjük őt, illetve állandóan a neveit ismételgetve a tudatunkat rászögezzük, akkor a tudatunk megtisztul, az isten pedig *hatályon kívül helyezi* a karmánk *ránk* való visszahatását.

- **A buddhizusból** eleve hiányzik a személyes, teremtő, megváltó Isten. A bűn és a megbocsátás fogalmával sem tud mit kezdeni, ugyanis a *karma* etikai vastörvényének keretein belül gondolkodik. A karma megjutalmaz vagy megtorol: nincs kivétel, nincs elengedés, mások karmája nem átvehető. Az egyetlen kiút egy módosult (megvilágosodott) tudatállapot elérése meditációval. Akinek ez sikerül, az ráébred: jót vagy rosszat cselekvő énje valójában nem is létezik. Ekkor megszűnik az ego, vele az öntörvényűség és az életek végtelen sorának illúziója is. Aki tehát megvilágosodik és meghal, annak minden véget ér: a végső cél ugyanis az örök halál.

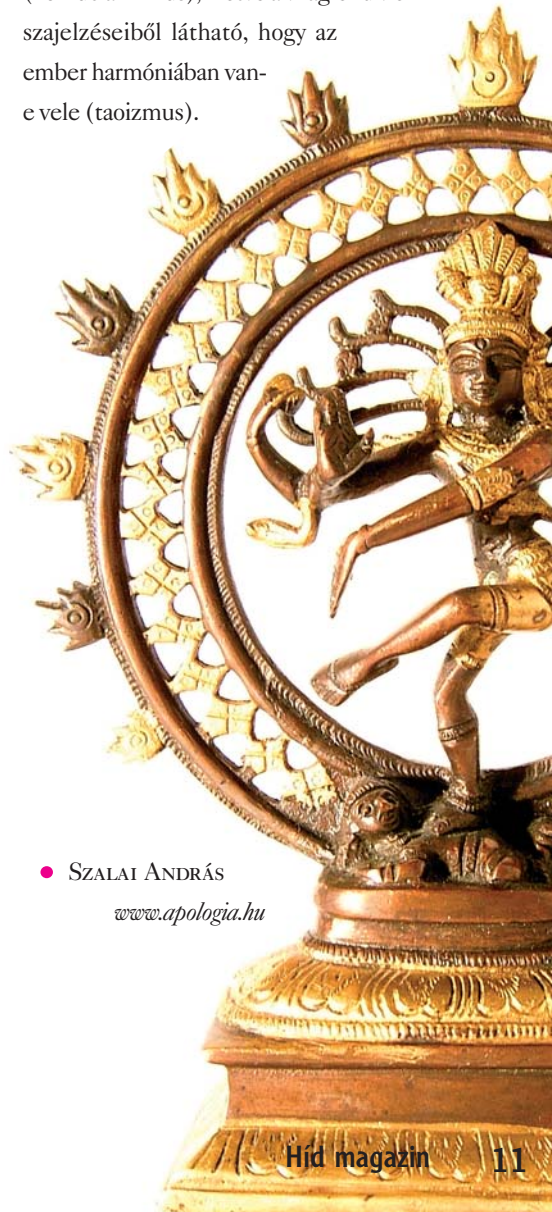
E világvallásokban senki sem tesz helyettünk semmit, ennek sem szükségét, sem módját nem látják.

- Amelyik vallásban van emberfeletti igazságszolgáltatás, és az személyes

(Isten, az Ég), akkor az ember vallási teljesítménye dönt (iszlám).

- Amelyik vallásban az emberfeletti igazságszolgáltatás *személytelen* (világtörvény), azt vagy kikerülheti az ember tudatállapot-változással (buddhizmus) vagy az istenségbe való beleolvadással (panteista hindu irányzatok), vagy maga az istenség helyezi hatályon kívül az imádatért cserébe (pl. Krisna-tudat).

- Amelyik vallásban gyakorlatilag *nincs* emberfeletti igazságszolgáltatás, csak evilági, ott a társadalom dönti el, hogy az ember eleget tett-e kötelezettségeinek (konfucianizmus), illetve a világrénd viszszejelzéseiből látható, hogy az ember harmóniában van-e vele (taoizmus).

• SZALAI ANDRÁS

www.apologia.hu

Történik azóta is

Hárman a megváltásról

• Kóháti Dorottya

A megváltás: szabadság. Nem az „amit csak akarok” szabadsága, hanem az a szabadság, amelyben merhetek önmagam lenni – azaz egyre hasonlóbba válni ahhoz az ideálhoz, amelyet Isten megálmodott rólam. Ez az álarcnélküliség szabadsága.

A megváltás számomra azt jelenti, hogy elsősorban nem a társadalmi elvárásoknak akarok már megfelelni, nem a külső nyomás és nem a könnyű út lehetősége befolyásol a döntéseimben. Merhetek Isten szándéka, értékrendje szerint döntéseket hozni. Amikor a színházi ruhatáros soron kívül akarja elvenni a kabátomat, és ben-

nem fel sem merül, hogy elfogadjam ezt a felajánlást, akkor Isten megváltó erejéért vagyok hálás.

Megvált, és ezzel Isten megszabadít a gyerekkori sérüléseimtől, begyógyítja a sebeimet, átveszi a magammal cipelt hátizsákot: mindazt a görcsöt, megköztözöttséget és terhet, amelyet az évek során – sokszor észrevétlenül – a vállamra vettem. Ezen az úton még nem jutottam túl messzire, de amikor egy-egy alkalommal – nagy nehezen – képes vagyok elismerni, hogy értékes az a munka, amelyet elvégeztem, akkor Isten megváltó erejéért mondok köszönetet.

Isten megvált mindazoktól a megrögzöttségektől, szokásoktól, amelyek megkötnének. Felszabadít: Vele rá tudok nézni a ki nem mondott vágyaimra, az elfojtott érzelmeimre; Vele tudatosíthatom és megtalálhatom a cselekedeteim, döntéseim mélyben működő mozgatórugóit. Amikor egy parázs vitában nem ösztönösen visszabántok, hanem megviss-

gálom, miért fáj annyira, amivel a másik fél szembesített; amikor ennek a felismerésnek a nyomán egészen más hangnemben tudom folytatni: akkor Isten megváltó erejét ismerem fel az emberi kapcsolataimban is.

A megváltás számomra nem végállapot. Megtörtént, amikor Jézus Krisztus a Golgotára vezető úton engem is hordozott és a keresztfán helyettem is meghalt. De megtörténik azóta is, nap mint nap, óráról órára: Isten gyógyító ereje lehetőséget ad és kaput nyit: arra hív, hogy fogadjam el az ajándékát. Rajtam áll, hogyan válaszolok.

SÜVEGES GERGŐ

1976-ban született; 2000 óta férj; Borbála, Márton, Annamária és András édesapja; 1998 óta a közmédiá műsorvezetője

Megváltó drága Jézusom,
Én bűneimben orvosom!
Lelkem hozzád kívánkozik,
Téged imádlak holtomig.

Evangélikus énekeskönyv, 305-ös ének

Bizonyára sokan énekeljük szívesen kedves úrvacsorai énekünket, mely igen pontosan fejezi ki, mit értünk megváltás alatt. A bűnös ember vétkei terhével Jézushoz siet, mert ő gyógyító orvosa, megváltója. Minden úrvacsoravételkor átélhetjük: Isten megváltott népe vagyunk, akik megtisztulhatnak az őket nyomasztó bűnöktől, és átélhetik a Lélek szabadságát, megújító erejét.

„*Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy.*” (Ézs 43,1)

Már az Ószövetségben olvashatunk a megváltás titkáról, ami abban nyilvánul meg, hogy Isten szereti tévelygő, hűtlen népét, és megszabadítja nehéz, sokszor kilátástalan helyzetéből. A megváltás megszabadítást jelentett az életveszélyből, a betegségből, a háború szörnyűségeiből. Nem elvont fogalom tehát, hanem konkrét, megtapasztalt élethelyzet áll mögötte. Akit megváltottak, az tudja, miből szabadult meg és már kihez tartozik. Enyém vagy! Mondja az Úr az Ézs 43,1-ben. Ez egyben elkötelezést is jelent. A másik jelentése a kifejezésnek: megtartás, megőrzés. A megváltott népet Isten megőrzi az ígéret földje felé vezető úton. Ez a megtartás a hitben azonban nem automatikus, igényli a megváltott engedelmességét.

Az Újszövetségben a megváltás (szó-téria) negyvenöttször fordul elő. Az evangéliumokban főleg Jézus gyógyító, szabadító hatalmaként jelenik meg (Mt 14,30; Mk 15,30; Lk 23,39). Pál apostolnál a kifejezés összekapcsolódik az evangéliummal (Róm 1,16; 1Kor 1,18). Ugyanakkor ő hangsúlyozza a jelenben és a jövőben megvalósuló megváltás egységét. Ez a jövőbeni szabadítás az üdvösség. „*Mert üdvösségünk reménységre szól.*” (Róm 8,24) Az Üdvözítő megszólítás tehát mindkét jelentést hordozza: Jézus az, aki

megszabadított bűneinktől és örök életet ad a benne bízóknak.

A megváltás elfogadása személyes döntést igényel részünkről. Jézus ma is a bűnös embert keresi, szeretetével fordul az Istenhez hűtlen, nélküle élő emberhez. Nincs reménytelen helyzet, a hozzá kiáltó ma is megtapasztalja szabadító erejét. Jézus azért halt meg a kereszten, hogy halálával mindenki számára örök életet szerezzen.

GERŐFINÉ

DR. BREBOVSZKY ÉVA

evangélikus lelkész, az EHE Újszövetségi Tanszékének óraadója

Megvásárlás, kivásárlás, megváltoztatás, megmentés, felszabadítás, megkönnyebbülés, felcserélés – számos kifejezéssel helyettesíthető megváltás szavunk. Attól függően, miről is beszélünk. Van azonban *az a megváltás*, amelyikre mindez igaz együttesen, és még annál is több. Sokkal több. Ugyanis az életünkről van szó.

Manapság csak úgy hemzseg a világ az önmegvalósító, önmegváltó, életjavító trendektől. Ezoterikus próféták, az egészség angyalai, különféle tréningek apostolai árasztanak el bennünket azzal az üzenettel: Oldd meg az életed! Akard a megváltást és valósítsd is meg!

Eszembe jut egy kedves gyerekkori történetem, amit később magam is többször olvastam cseperedő gyermekeinknek. Daudi, a kelet-afrikai dzsungelkórház gyógyszerésze meséli M'gogónak és betegársainak: két kismajom, Nyani és Tuku egy kókuszdióval játszott a Matope mocsara közelében. Az elgurult játékszerért futva Tuku beleragadt a mocsárba. Kétségbeesetten próbálta kihúzni

magát, végül saját szakállkáját megragadva igyekezett megmenteni kis majomtestét a süllyedéstől...

„Egyedül!” – mondja egy önállóságra törekvő négyéves. „Egyedül!” – így a szüleiéről leválni akaró kamasz. „Egyedül!” – gondolja a házasság kötelékéből menekülő.

Egyedül? Megmenteni, kivásárolni, megoldani, kihúzni nem tudjuk magunkat egyedül. Egyet tehetünk egyedül: elfogadjuk az egyetlen megváltást. Hiszen a kegyelem abban válik teljessé, aki elfogadja. És ettől megváltozik az életünk.

Lucas Cranach tanító képein Keresztelő János két utat – a törvény és a megváltás útját – mutat meg egy ruhátlan embernek, „Akárkinek”, aki én is lehetek. Válaszútra állítja őt, és vele minket is. Vajon hol tartunk a választás, az elfogadás útján? Mikor jutunk el arra a tiszta egyértelműségre, ahogy *Ottlik Géza* válaszolt egykor a *Világ*

gilia Jézusról feltett körkérdésére: „Jézus Krisztus az én Uram és Megváltóm.”

ZÁSZKALICZKY ZSUZSANNA

művészettörténész,

a Credo folyóirat szerkesztője

Megváltottak

Fotó: Bakay Péter

Amikor úgy érzed, hogy méltatlan vagy, gondoldj a következőkre:

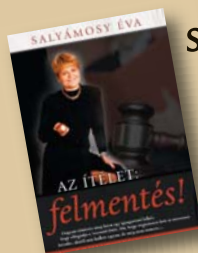
Nóé részeges volt,
Ábrahám túl öreg.
Mózesnek a beszédével volt gondja.
Izsák álmodozó,
Jákób hazudozott,
Lea nem volt szép,
Naomi özvegy volt,
Józsefet rászedték,
Gedeon félt,
Sámson futott a nők után.
Ráháb prostituáltként élt,
Dávid paráználkodott,
Illés depressziós volt,
Jób összeomlott,
Jeremiás túl fiatalnak tartotta magát,
Jónás menekült Isten elől.
Márta aggodalmaskodott.
A samáriai asszony elvált, nem is egyszer,
Zákeus túl alacsony volt,
az apostolok elaludtak ima közben,
Péter megtagadta Krisztust.
Saul/Pál üldözte az egyházat
és László halott volt!

Szóval, nincs kifogás!

Ő a szabadító, megváltó, megtartó és üdvözítő.

A szegedi piaristák honlapján található írás alapján.

Könyvajánló

Salyámósy Éva: Az ítélet: felmentés!

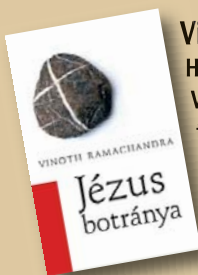
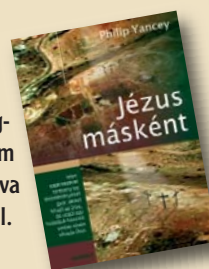
Megjelent Salyámósy Éva új könyve. Megtérése körülményeit mondja el megragadó módon. Ajánlja azoknak, akik közelebb akarnak kerülni az Úrhoz, akikért már régóta imádkozunk, és akik szeretnének beléni ebbe a világba. A keresztyén élet számos gyakorlati kérdésére kaphatunk választ, útmutatást. A szerző örömmel veszi gyülekezetek meghívását könyve rövid, bizonyoságtévő bemutatására.

Megrendelhető: eva.salyamosy@gmail.com

Philip Yancey: Jézus másként

Harmat Kiadó, 2009

A szerzővel megvizsgáljuk Jézus életét, hátha sikerül megértenünk azt, aki olyan nagy hatást gyakorolt a történelem alakulására. Philip Yancey az egyház hitvallása mögé pillantva igyekszik megszabadítani a freskót a történelem lerakódásaitól.

Vinóth Ramachandra: Jézus botránya

Harmat Kiadó, 2009

Van valami Jézus történetében, amit az emberek kezdettől fogva rejtélyesnek, nyugtalanítónak, sőt botránynak tartottak. Tanítása és életmódja sokakat vonz, míg másokból megütközést vált ki. Vinóth Ramachandra arra keresi a választ, hogy ki ez a Jézus, aki a lehető legmeghökkenőbb kijelentéseket tette önmagáról, ugyanakkor egész földi életében a lehető legalázatosabban szolgált az embereket.

John Stott: Egy az Úr, egy a hit

Harmat Kiadó, 2002

„Egyfajta szellemi végrendeletként szeretném magam mögött hagyni ezt a kis számadást az evangéliumi hitről, személyes felhívásként a felnövekvő nemzedékhez” – írja a szerző. E könyvében a nyolcvanadik életévét betöltött tudós teológus hosszú és gazdag élete során kikristályosodott hitvallását sűrítette össze.

Davies–Christensen–Lum: Az ember Krisztus Jézus

PMTI – Harmat, 2004

Emberek milliói fordulnak kíváncsian Jézus Krisztus személye felé. Olyanok is, akik nem ismerik őt, és olyanok is, akik belefáradtak a keresztyén szlogenekbe. Ki is volt Jézus valójában? A könyv egyéni és csoportos biblia-tanulmányozás alapjául szolgálhat, kérdésekkel, jegyzetekkel háttér-információkkal. Heti egy alkalmat alapul véve egyéves programnak megfelelő tanulmányanyag. A könyvet a Protestáns Missziói és Tanulmányi Intézettel közösen adja ki a Harmat Kiadó.

Jubileum és megváltás

Számomra a jubileumok éve volt a 2012-es: az érettségi 25., fizikus évfolyamunk 20., az általános iskola elvégzésének 30.; az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület fennállásának és felsőpetény-ípolyvecei lelkeszi szolgálatom 10. évfordulója volt.

Asok beköszöntött évforduló közül ugyan még életkoromban öt híja van az ötvennek – mégis felelevenítette bennem e sok jubileum a hébereknek elrendelt jóbelévet, a kürtölés ötvenedik évét. Hiszen a jubileum szó eredete a mózesi törvényekben lelhető fel (érdemes áttanulmányozni: 3Móz 25; 5Móz 15; 2Móz 21).

Mi az, amit az elengedés éve jegyében teendőim közül nekem is el kell engednem? És mi az, ami épp az Urunktól kapott ősi örökséggel nyert feladattal meg kell maradjon, netán egyenesen vissza kell, hogy kerüljön hozzám?

A jóbelévvvel szorosan összefonódik a szombatév is – a földtulajdon ugyan ekkor nem kerül vissza, de a rabszolgákat fel kell szabadítani. A föld maradjon parlagon.

Nem éppen azt nyögi a mai világ is, hogy nem tartjuk meg sem a szombatévet, sem a jóbelévet?! Éppen a mélyszegénység elterjedése, a „magas gazdagság” elharapózása és a piacgazdaság garázdálkodásai ellen emelt az egész földkerekség Ura gátakat!

A kamattilalom is fontos a mostani válság kapcsán (3Móz 25,36k.). A bankok által törvényesen adott uzsora alapvető szerepet játszott napjaink válságának kialakulásában, a hitelek bedőlésében. Végző soron ez hozta emberi életek tönkremenetelét, családok zátonyra futását. Egész államok kerültek a csőd szélére. Felvetődött az adósságok elengedése. Modern korunk feltalálta a spanyolviaszt! Pedig elég lett volna

megérteni, miért is adta Isten a szombatévet és a jóbelévet népének.

Mi, keresztyének nem Isten ószövet-ségi népe vagyunk, ezért nem vonatkozik ránk se a szombatév, sem a jóbelév konkrét rendelkezése. De az elv érvényesülése alól nem vonhatjuk ki magunkat!

A mai földtörvények kapcsán is tanulhatnánk abból a szemléletből, amit a jóbelév képvisel. Földvásárláskor a még hátralevő évek alatt várható termés alapján kell árat szabni. Mikor fogjuk végre legalább mi, Isten népe, elismerni: „Az ÚRÉ a föld és ami betölti, a földkerekség és a rajta lakók” (Zsolt 24,1)?! Pedig a jóbelévnek épp az a kérdése, hogy mi rendelkezünk javainkkal, vagy az ÚR... Két urat nem szolgálhatunk!

A jóbelév az elengedés éve – épp ezért a megváltás éve! Mert megvan a bűnök elengedésének éve is.

Ez nem elévülés, mert a lelki elévülés ideje az örök életbe is átnyúlik.

Ez nem is amnesztia:

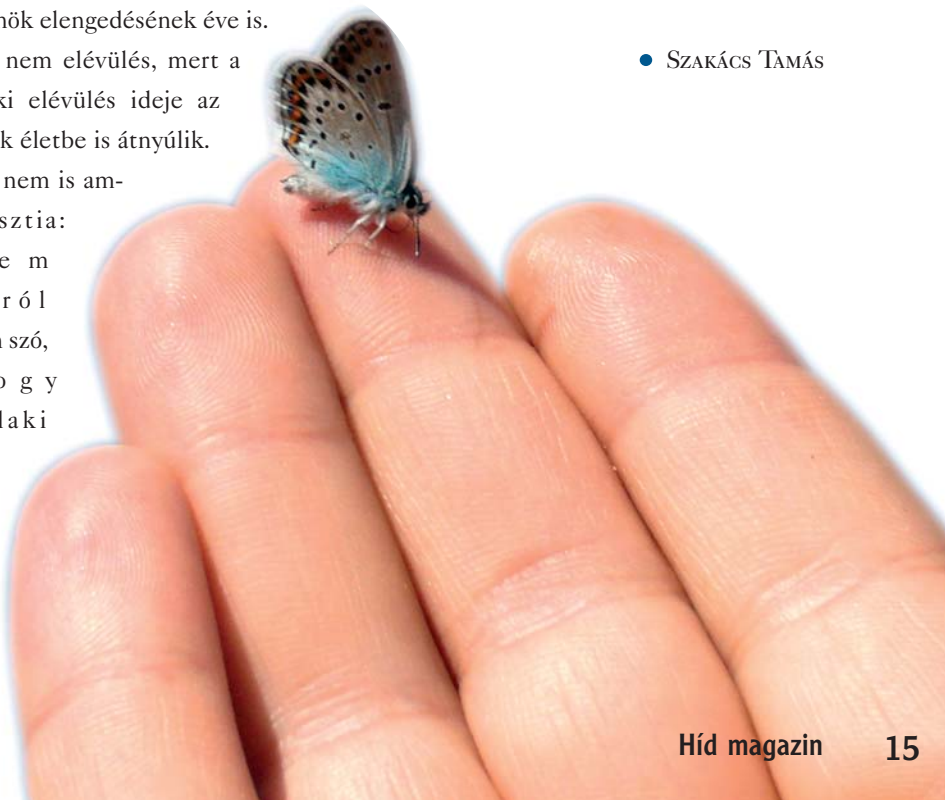
n e m
a r r ó l
v a n
s z ó,
h o g y
v a l a k i

„Szenteljétek meg az ötvenedik esztendő. Legyen az nektek örömmünnep: hadd jusson hozzá újra mindenki a birtokához, és hadd térjen vissza mindenki a nemzetségéhez.” (3Móz 25,10)

bűnös, de egy tollvonással ártatlannak tekintjük... Ez megváltás – más bűnhődött, így lett ártatlanná nyilvánítva a vétkes... A jóbelév Krisztust hirdeti. Jézus az, Aki elhozta közénk a teljes elengedés örömevét: „Az ÚR Lelke van énrajtam, azért küldött el, hogy hirdessem az Úr kedves esztendejét” (Lk 4,18–19).

Ha az ember megtagadta is a jóbelév kihirdetését, az Úr meghirdette a bűnök teljes elengedésének évét, és elvégezte a megváltást Jézus keresztyén. Ezért lett belőlünk keresztyén.

• SZAKÁCS TAMÁS

Rabszolgából hittérítő

Szent Patrik élete

Patrik idejében a mai Írország területén pogány kelta törzsek éltek. A törzsi társadalom élén a választott és gyakran királynak nevezett törzsfő állt, a kelta vallás főpapjai a druidák voltak.

A legenda szerint 433-ban a pogány tavaszünnep, a Bealtaine tiszteletére a kelta király összehívta a törzsfőket és a druidákat a Tara-hegyen lévő kastélyába. Húsvét ünnepe ebben az évben ugyanerre az időre esett, ezért Patrik Krisztus feltámadásának megünneplésére készült, és a kastéllyal átellenben fekvő Slane-hegyen táborozott le. Bealtaine ünnepén az volt a szokás, hogy senki nem gyújthat tüzet addig, amíg a király házában fel nem gyullad a jelzőtűz. De Patrik megszegte ezt a törvényt, és hatalmas tüzet rakva kihirdette, hogy mostantól az Úr Igéje uralkodik a szigeten.

A druidák figyelmeztették a királyt, hogy ha még aznap nem oltják el a tüzet, az örökké lobogni fog. Egy jóslat szerint ugyanis keresztyének érkeznek majd a szigetre, hogy megdöntsék a pogány vallást. A király rettenetes haragra gerjedt, és odavonult az összes druidákkal, a szent tüzet azonban nem tudták eloltani.

Ezzel az összecsapással vette kezdetét Patrik harminc éven át tartó írországi missziója. A hagyomány szerint e győzelmet követően magyarázta el Aengus királynak a Szentháromság titkát. Kard-

Isten számára nagy örömet jelent egyetlen bűnös megtérése is. Mekkora lehet az öröme, ha egy egész nép megtér! Márpedig Írországban az V. században pontosan ez történt. Szent Patrik életébe bepillantva megláthatjuk, hogyan használta az Úr Patrikot arra, hogy az írek megismerjék a keresztyénséget.

jával levágott egy háromlevelű lóherét, és ezt mondta: „Ahogy ezen a növényen három levél található egy száron, úgy van a Szentháromságban három személy egy

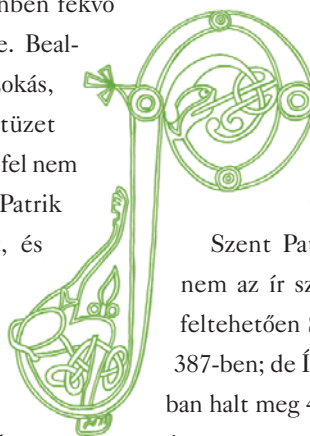
Istenben.” Egy ír ember számára

ez a gondolat nem volt idegen, hiszen a pogány írek már a keresztyénség előtt is hittek a háromszemélyű istenekben.

Szent Patrik, az írek védőszentje nem az ír szigeten született, hanem feltehetően Skóciában, Kilpatrickban, 387-ben; de Írországban, Downpatrickban halt meg 461. március 17-én. (1903 óta ez a nap az írek nemzeti ünnepe.)

Tizenhat éves korában ír fosztogatók hurcolták magukkal országukba, és ott eladták egy druida főpapnak. Hat éven keresztül pásztorkodott, ezalatt tökéletesen elsajátította a helyi nyelvet és megismerte a druida vallást. Ezeknek az ismereteknek nagy hasznát vette, amikor később hittérítőként tért vissza.

Fogsága idején bűnbánatra jutott és megtért. *Confessio* (Vallomás) című művében így ír erről (a további idézetek is innen származnak): „És ott az Úr megnyitotta az elmémet, tudatára ébresztett

hitetlenségemnek, azért, hogy ha későn is, de emlékezzem bűneimre, és teljes szívemből Istenhez forduljak.”

„Isten szeretete és az istenfélelem egyre jobban eltöltött, hitem egyre erősebb lett. Naponta akár száz imát is elmondtam, és éjjelenként majdnem ugyanannyit. Napkelte előtt felkeltem imádkozni, hóban és fagyban is, és soha semmi bajom nem lett, mert a bennem lévő Lélek felmelegített.”

Hatévi fogság után egy éjszaka álmában hangot hallott, amely arra indította, hogy útra keljen. Engedelmeskedett, és valóban hazajutott. Néhány évvel hazatérése után látomása volt: „Láttam egy írországi embert közeledni, akinek a neve Victoricus (feltételezhetően Szent Victricus rouen-i püspök, a pogányok térítője) volt. Egy levelet adott át nekem, melynek a címe »Az írek hangja« volt. Ahogy olvasni kezdtem, szinte rögtön hallottam... ahogy az írek egy emberként kiáltanak: »Könyörgünk neked, szent ifjú ember, jöjj, és ismét járj közöttünk!«”

Kész volt arra, hogy eleget tegyen Isten kérésének. Mivel teljes szívemből szerette az íreket, rajta keresztül megérezhették Isten szeretetét. Megis-

mertette velük a keresztyénséget, de nem erőltetett rájuk merev, szabályokkal teli vallást, hanem összekötötte az Írorszáiban már létező kultúrát az evangélium gazdagságával. Keresztyénné tette a pogány szokásokat és ünnepeket, megfosztva őket babonás tartalmuktól. Szelíden és természetes módon engedte meg egy pogány népnek, hogy Isten elé járuljon. Ezzel elérte azt, hogy vértanúk nélkül válhatott Írország keresztyénné.

Patrik írországi missziója páratlanul sikeres volt. Először a királyokat és a törzsfőket nyerte meg, tudván, hogy ha ők megtérnek, alattvalóik is követik őket. Gondja volt arra, hogy az írek keresztyénsége ne maradjon külsődleges. Megkövetelte, hogy a megtérés valódi és gyökeres legyen. Ennek eredményeként: „az írek fiai és a törzsfők lányai Krisztus szerzetesei és szüzei lettek.”

Térítő munkája nem volt veszélytelen. Kétszer került börtönbe, egyszer teljes két hónapra. De ez nem tartotta vissza: „Naponta szembenézek a halállal, az ármánykodással és a fogsággal, de egyikőtől sem félek, mert enyém a menny ígérete. A Mindenható Isten kezébe tettem le életem, aki mindenhol uralkodik.”

Lelkigyakorlatai közé tartozott az állandó imádkozás és a vezeklés: durva szőrcsuhába öltözött és kemény sziklákön aludt. A legenda tanúsága szerint 440-ben a húsvét előtti böjt negyven napját a Croagh Patrick nevű hegyen töltötte el. Fekete madarak képében démonok kísértették, de a kiállt próba után bizonyosságot kapott, hogy Isten áldása és kegyelme lesz az íreken.

Mikor 430 körül elkezdte misszióját, Írország teljesen pogány volt. Bár az írek szentnek tartották a világot saját pogány hitük alapján, Patrik megtanította nekik, hogy azért szent, mert Isten teremtette. Megmutatta, hogy csak egy Isten van, és csak egy áldozat, Jézus Krisztus, aki mindnyájunkért meghalt. Élete során tízezreket keresztelt meg, és több száz templomot állíttatott. Egy évszázad alatt ez az egykor pogány nép túlnyomó többségében keresztyénné lett: „Az írek, akik soha nem hallottak még Istenről, bálványokat és tisztátalan dolgokat imádtak, az Úr népévé váltak, Isten gyermekeivé.”

● DOBÓNÉ KISS ILDIKÓ

A szerző matematika- és fizikatanár, emellett ír keresztyén zenével foglalkozik, a pesthidegkúti evangélikus gyülekezet tagja.

Szent Patrik imája

Fordította: Dobóné Kiss Ildikó

Tradicionalis ir dallam

1.Szent - há - rom - ság, ha - tal - mas ne - ved - hez hoz - zá - kö - tüm ma
 2.Hoz - zád kö - tüm ma - gam ö - rök - re, és val - lom, hogy Krisz - tus e
 3.E - rőd le - gyen, U - ram, vé - del - mem dé - mo - ni e - rök - kel
 5.Szent - há - rom - ság, ha - tal - mas ne - ved - hez hoz - zá - kö - tüm ma

é - le - tem. Se - git - sé - gül most hív - lak té - ged, jöjj
 földre szü - le - tett, A Jor - dán - ban megkeresz - telke - dett és
 szem - ben! Ha bü - nös vá - gyak hív - nak, véd - jen, véd - jen
 é - le - tem. Se - git - sé - gül most hív - lak té - ged, jöjj.

há - rom - sá - gos egy Is - ten!
 ér - tem kín - ha - lált szen - ve - dett.
 rossz - a - ka - ró - im - mal szem - ben!
 há - rom - sá - gos egy Is - ten!

2.Fel - tá - ma - dá - sa
 3.Le - gyek bár - hol, tá - vol
 5.Tő - led van min - den

e - re - jét, az e - rőt, mely - lyel menny - be ment és visz - sza - jön a
 vagy kö - zel, egy - ma - gam vagy bár - ki - vel, te védj meg en - gem
 é - let, A - tya, Fi - ú, Szent - lé - lek. Dí - csér - lek, én U - ram,

végső na - pon, Ma - gam - hoz kö - tüm, Is - te - nem. 4.Krisz - tus
 min - den baj - tól, Ne árt - son sem - mi én - ne - kem!
 Is - te - nem, Meg - vál - tóm, Krisz - tu - som, min - de - nem!

ve - lem, Krisz - tus ben - nem, a - lat - tam, fő - löt - tem, E - löt - tem, mő - gőt -

tem, jobb - ról, bal - ról kö - röt - tem. Min - den szív - ben, mely rám gon - dol, min - den

száj - ban, mely hoz - zám szól, Min - den szem - ben, a - mely rám néz, min - den

fül - ben, mely hall - gat - ni kész.

D.C. al

6.Á - men.

Engem váltott meg?

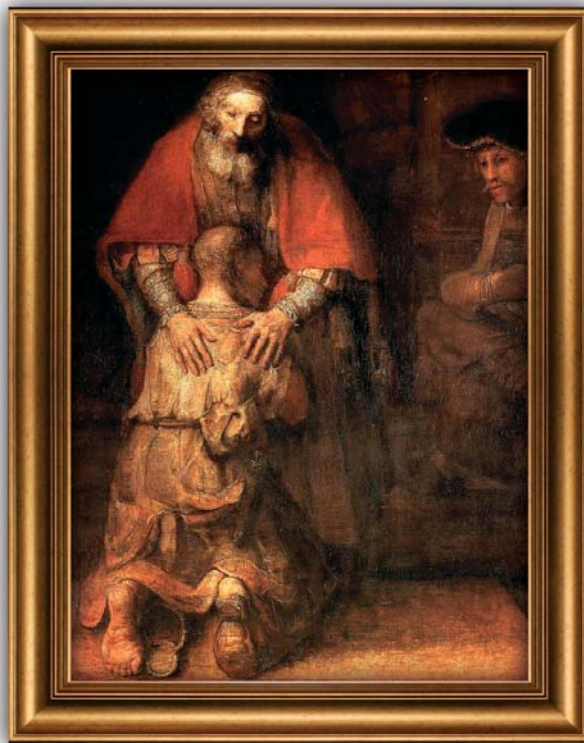
„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy.” (Ézs 43,1)

Két bátyám mellett sok izgalmas, fiús játékkal együtt boldog gyermekkorom volt. Csodálatos, melegszívű védőnő édesanyám elmondása alapján lelkes-hitoktató édesapámmal, akit kilencévesen vesztettem el, komoly teológiai beszélgetéseim voltak. Arra jól emlékszem, hogy jártunk a templomba, vasárnapi iskolába, sok aranymondást (bibliai idézetet), éneket tudtunk fejből. **Élénken él az emlékezetemben, mikor édesapám távollétében dolgozószobájában térden állva imádkoztam, hogy legyen kistestvérem. Az Úr tudta, hogy miért nem adta, jött a második világháború.**

Szőnyegbombázást éltünk át Kispesten, majd a bombázás elől balatonvilágosi nyaralónkba vitt édesapám. Amikor a front közeledett, eljött értünk, de már nem tudtunk Kispestre hazatérni, és szörnyű harcok és menekülés hónapjait éltük át. A nagy nyomorúságban is éreztük az Isten gondoskodását, az imádság és ének erejét. Mikor lehetővé vált, 1945 áprilisában vonattal indultunk haza. A marhavagonban, ahová beszállhattunk, egy szegény, deportálásból szabadult, beteg ember volt, akit édesapám istápolott. Megkaptuk a kiütéses tifuszt tőle, és édesapám három hét múlva meghalt. Édesanyám harminckilenc évesen özvegy lett, hármunkat kellett eltartania, taníttatnia. Továbbra is tapasztaltuk Isten

gondoskodását, imádságaink meghallgatását.

Tízévesen bekerülhettem a vágyott Deák Téri Evangélikus Leánygimnáziumba,

Rembrandt: A tékozló fiú hazatérése

umbra, persze akkor már az alsó osztályok általános iskolaként működtek. A következő évben négy osztálytársam is készült a konfirmációra Keken András lelkész vezetésével. Ezek a lányok *teljesen* megváltak, aranyosak, közvetlenek, szelídek lettek. Bátran mondták el, hogy ők milyen *boldogok, mert megtértek. Teológiai vitát kezdtünk, minnek megtérni annak, aki amúgy is hisz.* Azután látva az ő tartós örömeiket, én is kezdtem imádkozni, hogy bárcsak én is megtérnék. 1947 nyarán Tahiban, egy konferencián a bibliakör vezetőjével való beszélgetés közben *csoda történt.* Megleivenedett számomra Ézsaiás köny-

vének 43,1 verse. Egész valómat átjárta, hogy *Isten pontosan nekem mondja:* Ne félj, mert megváltottalak. Nevemen szólított. Megváltott, ezért az Övé vagyok! Mi-

csoda örök életre szóló ajándék! Személyes, örök szövetség az Istennel! Korábban többször fordult elő, hogy magyarázhatatlanul „árvasági érzés” – ahogy én neveztem – fogott el, valami megmagyarázhatatlan elveszettségi érzés. Az Isten szeretetével való személyes találkozás után ennek nyoma sem volt. Voltak nehéz események az életünkben, de még a halál árnyékának völgyében is érezttem, hogy az Úr velem van.

Kérjük bátran, hogy minél előbb adja meg nekünk a Vele való találkozás, személyes szövetség ajándékát! A Rembrandt-képen látható tékozló fiút magához ölelő

Atya kezeit figyelve kifejeződik az Ő gyengéd és erős (női és férfi kéz), személyesen átölelő, megbocsátó szeretete. Az, hogy Isten megváltott, sajátjának vall engem, „olyan örömet ad, mint a forrás”, szüntelen, tiszta, bőséges, így tudjuk Istent szeretni teljes szívünkkel, lelkünkkel, elménkkel és minden erőnkkel. Ez a hovatartozás segít döntéseinkben, mások igazi és helyes szeretetében, és Isten Krisztusban megjelent megváltásának hiteles tanúsításában is.

• DR. GYÓRI JÓZSEFNÉ
DR. DRENYOVSKY IRÉN

„Keresztfád vérrel virágzik, Szentlélekkel gyümölcsözik”

A téma alapján több irányba is el lehet indulni. Három jelzőtáblán ez olvasható: MEGVÁLTÓ, MEGVÁLTÁS, MEGVÁLTOTT.

1. Aki a **MEGVÁLTOTT** irányt követi, a **szentek közössége** felé tart. Ez az út veszélyes. Nem véletlenül került oda egy figyelmeztető tábla: „Vigyázat! Szentek tisztelete!” Ha Pál elmarasztalta a pogányokat, mert a teremtményeket tisztelték a Teremtő helyett, akkor nyilván azt az új pogányságot is kárhoznánk, amely a megváltottakat tiszteli a Megváltó helyett. Nem ajánlatos tehát ezen az úton túl messzire menni! Őket Pál talán így figyelmeztetné: „Mert Isten ítéletét az emberek hitetlensége ellen is kinyilvánította, azok ellen, akik hitetlenséggel tartóztatják fel az igazságot. Ezért nincs mentségük, mert bár megismerték az Urat, mégsem őt követték, hanem különféle hiábavalóságokra adták magukat, amikor a **megváltottakat** kezdték tisztelni a **Megváltó** helyett, aki áldott mindörökké! Ámen.” (Róm 1,18–25)

2. Aki a **MEGVÁLTÁS** felé veszi az irányt, a **bűnök bocsánatával** fog találkozni. Maga az út félelmetes, mint minden kivégzőhely és temető, mivel itt minden a bűnre és a halálra, az ember bűnére és Krisztus kereszthalálára emlékeztet. Meglepően hangzik, de igaz: aki a megváltás jó ízét szeretné megízlelni, annak előbb a bűn keserű poharát kell kiinnia! Luther erről így ír *A római levél magyarázatában*: „Nem jó, amikor Isten kegyelmi ajándékára a törvény cselekedete, Isten örök igazságára az ember igazsága vetül. Mert mihelyst a kegyelem ereje jót

cselekedett, abba a hibába esik, hogy megmarad abban, és szentté nyilvánul. Pedig csak azzal kellene törődnie, hogy a megkezdett úton még előbbre jusson, mivel a kegyelem általi jó cselekedetek előkészítő jellegűek, ahogy az ige mondja: *»Aki pedig igaz, cselekedjék igazságot ezután is«*. (Jel 22,11) Újra és újra meg kell igazulnia, hogy eközben egyre alázatosabbá váljék (vö. Lk 1,48). Mi, akik bűnösök vagyunk, bűnben élünk, szenvedünk, Isten után sóhajtozunk, testünk megváltását óhajtjuk, egyedül csak akkor menekülhetünk meg, ha megvalljuk bűneinket (vö. 1Jn 1,8–9). *»Isten előtt a töredelmes lélek a kedves áldozat«* (Zsolt 51,19), aki a megtört szívet soha nem veti meg. Hogyan is nézhetné le ezért bárki az embertársát, amikor ő maga sem igaz! Tehát senki senkit soha ne kárhozzasson, amikor vétkezett, hanem sorstársaként viselje és hordozza el embertársát, mint két olyan ember, aki ugyanabban a mocsárban vergődik. Ahogyan Pál tanítja: *»Egymás terhét hordozzátok: és így töltsétek be a Krisztus törvényét«* (Gal 6,2)”.

3. Végül pedig, aki a **MEGVÁLTÓ** irányába indul el, annak maga a feltámadott élő Úr lesz az útítársa, ahogyan a gyülekezet énekli: „Velem vándorol utamon Jézus.” Nem tagadom, hogy az **olvasót elsősorban a test feltámadásának** az útjára szeretném csábítani, amely annál a bizonyos kertben található üres sírnál kezdődik. Arra az útra, amelyen mindenütt és mindig a Megváltó dicséretéről szóló ének hangja hallik. Aki netalántán nem hallja, egészen biztos lehet abban, hogy ezt az utat eltévesztette! A Biblia csodálatos énekeskönyv: Mózes énekétől a Bárány énekéig megszámlálhatatlan

„Legjobb tudomány a muzsika. A zene egy darab a mennyből. A teológia után a

hitemet, / Hogy el ne feledhesselek, / Sőt örökké dicsérjelek!”

Aki a megváltás felé veszi az irányt, a bűnök bocsánatával fog találkozni.

Fotó: Bakay Péter

zsoltár zengi a teremtető és megváltó Isten dicsőségét és dicséretét. Talán nem téved, aki ezek közül a Megváltó születésekor felhangzó angyalok énekét, a glóriát tartja az énekek énekének: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke, és az emberekhez jóakarát”.

Nem kis meglepetést okozott, hogy A római levél magyarázatában Luther a Megváltó nevét csak egyszer írta le, akkor is idézetként: „*De elfjön Sionhoz a Megváltó, Jákób megtérő bűnöseihez*” (Ézs 59,20). Ugyanakkor a Megváltó dicséretéről köztudottan ő írta a legtöbb és legszebb éneket! Emlékeztetőül csak néhányat: „Mennyből jövök most hozzátok; Mennyei angyalseregek; Megváltó drága Jézusom; Jézus, Megváltónk sírba szállt; Jöjj, népek Megváltója.”

Luther énekel. Beállt a Megváltót dicsérők sorába Zakariás, Mária, Simeon, Anna, az angyalok, a pásztorok, a napkeleti bölcsek, a tanítványok, a meggyógyítottak, a bűnbocsánatot nyertek, a hozsannát éneklők, a vértanúk, az egyházatyák, a szerzetesek közé, akik évszázadokon, sőt évezredekken át egyre többen lettek! Gregorián dallamok, népdalok, amelyekhez fogható nem ismer a világ! Lehet-e szebben dicsérni a Megváltót annál, mint ahogyan a címadó népdal e gyönyörű sora teszi: „Keresztfád vérrel virágozik, Szentlélekkel gyümölcsözik”?

A reformátor nagyon sokra tartotta a muzsikát, az éneklést. Erről így vallott:

muzsikát állítom a legmagasabb és legnagyobb dicsőségű polcra. A kották megélesztik a kijelölt ige szavát. A muzsika tehát az Isten egyik legszebb és legcsodálatosabb adománya! Ha már ebben az életben, amely valóságos emésztőgödör, ilyen szép adományokat kínál és ajándékozik nekünk az Úristen, mi lesz majd az örök életben, ahol minden a legtökéletesebb és a legkedvesebb? Mert ez a csodálatos földi muzsika csupán a kezdet. Az énekeseket nem nyomasztják gondok, ők vidám emberek, akik a bajukat énekszóval kergetik el.”

Luther énekel: „Megváltó drága Jézusom, / Én bűneimben orvosom! Lelkem hozzád kívánkozik, / Téged imádlak holtomig. // Ó, én kegyelmes Jézusom, / Édes megváltó Krisztusom, / Te vedd fel az én ügyemet, / Tedd magadévá szívemet! // Ó, kedves vendég, nálam szállj, / Bűnemtől ne iszonyodjál; / Emeld magadhoz hívedet, / Jer, téj be, örök szeretet! // Tedd hajlé-

koddá
s z í v e -
met, / Erő-
sítsd gyenge

Luther énekel: „Jézus, Megváltónk sírba szállt, / Bűnünkért hullott vére. Ámde levert poklot, halált / Harmadnap reggelére. / Ezen örvendezhetünk, / És dicsérhetjük Istenünk. / Zenghet a halleluja! Halleluja! // Ilyen bajvívás nem volt még. / Küzdött halál és élet, / Mígnem a halál erején / Az élet győztessé lett, / S az ige valóra vált: / Krisztus halála a halált / Elnyelte, megcsúfolta. Halleluja! // Húsvét mennyei kenyérét / Várja éhező lelkünk, / Életadó eledelét, Hogy győztes erőt nyerjünk. / Krisztus ez a szent kenyér, / Más kenyéren a hit nem él. Benne mienk az élet. Halleluja!”

Luther egész életében Jézus Krisztus megváltói munkáját, a keresztről szóló beszédet hirdette, a Megváltóról pedig „húsvéti fényvel az arcán”, énekes reformátorként tett bizonyosságot: „Jöjj, népek Megváltója! / Így kér a föld lakója, / Jöjj, lelkünk drága fénye, / Szívünk édes reménye!”

● WELTLER SÁNDOR

Krisztusért van Istennél bocsánatunk

Megváltás a Biblia szerint

Jézus tanított Isten akaratáról és ki nem érdemelt atyai szeretetéről. Szavait azzal pecsételte meg, hogy odafordult a kicsikhez, gyengékhez, lenézettekhez és bűnösökhöz. Hitelesítette azzal is, hogy sem emberi kirekesztés és értetlenség, sem az nem tántorította el vállalt útjától, hogy az sokak szemében reménytelennek tűnt. Nem riasztotta vissza, hogy ezen az úton szenvedés és keresztre feszítés vár rá. Tette ezt abban a meggyőződésben, hogy ezzel az Atya akaratát valósul meg minden ember javára. Az apostoli biztonyságtétel lényege, hogy Jézus útja ezen a világon több ragyogó és követendő példánál, és nem egyszerűen együttérzést érdemlő fájdalmas tragédia, hanem megváltás.

Azok a bibliai héber és görög szavak, amelyeket a magyarban a megvált, megváltás szavakkal adunk vissza, az egykori hétköznapiakkal vannak kapcsolatban, és igen szerteágazó értelmet hordoznak.

Magában foglalja az Isten és ember közötti új viszonyt és az ember teljes megújulásával együtt az egész teremtett világ megújulását is.

Az Ószövetségben az egyik ilyen szó (*pdh*) az **elsőszülött fiú vagy állat kiváltását, a rabszolgaért vagy az**

öklelős állat okozta halálért fizetendő váltságdíjat jelenti, vagyis olyan kereskedelmi jellegűnek mondható cserét, amikor valamiért valamit adnak. Ezt a szót olvassuk Isten tettére is, aki Izraelt Egyiptomból váltotta ki, de azzal a különbséggel, hogy Isten nem adott semmit a fáraónak cserébe. A másik szó (*gaal*) inkább jogi értelmű, amelynek jelentése: **kiváltani például a legközelebbi rokont vagy birtokát**, hogy ne kerüljön idegen kézre vagy ne maradjon idegen kézen. Ez tehát a másik ember iránti kötelesség teljesítésére utal. Ilyen értelemben tekintették Istent is Izrael gyámolítójának és szabadítójának, de nem úgy, hogy Isten váltságdíjat fizetne érte (Ézs 52,3), és nem mintha Istennek ez kötelessége lenne, hanem sokkal inkább irgalma és hosszútűrése.

Az Újszövetségben elsősorban Jézus halálának értelmezésére használják a szót. Isten a bűnöst, azaz a tőle elpártolt és tőle elszakítva kínlódó embert – aki a maga erejéből helyzetén változtatni és megszabadulni képtelen – kiváltja-megváltja, ahogyan a hadifoglyokat és rabszolgákat váltják ki mindmáig **váltásdíj** (*litrószisz*) fejében. Ami így az emberrel történhet és történik, az valóban a rabságból való szabadításra hasonlít. A földi, emberek közti ügyletekhez szükséges váltságdíjat

azonban egészen másként kell Krisztusra vonatkoztatni, hiszen ő nem materiális értéket áldoz fel, mégpedig önként, hanem saját életét, amely nem kerül másvalaki hatalma alá. De az érintett ember, akiért ez történik, megrendülten és hálával ismeri fel, hogy Jézus azt adta önként az ő megszenteléséért, amire sem ő maga, sem egyetlen ember nem lett volna képes, és ezáltal olyan új életet kap, melyet senki más nem adhat.

Az első keresztyének számára kézenfekvő volt az is, hogy Jézus szenvedését és keresztyét az ószövetségi áldozatokhoz (*hilasztérium*) hasonlítva értelmezzék. A próféták igehirdetése nyomán világos volt, hogy Istennek nincs szüksége áldozatokra azért, hogy kegyelmes legyen. Inkább az embernek van szüksége arra, hogy az áldozatokkal kifejezhesse bűnbánatát és alázatát Isten előtt. S az Isten parancsával elrendelt áldozat bemutatásával szerezzen bizonyosságot Isten irgalma felől, és így nyilvánítsa ki az ő színe előtt, hogy megújult élettel akar továbbra is a választott nép közösségébe tartozni. Amikor Jézus halálát az ószövetségi áldozatok mintájára értelmezték, akkor az állatáldozatokhoz képest még egyértelműbben és világosabban fejezték ki, hogy annak a leghalványabb gondolatnak sincs jogosultsága, hogy bárki ember valamivel is kárpótlást vagy elégtételt adhatna bűnéért Istennek. Ilyen értelemben mondhatjuk, hogy Jézus Krisztus az engesztelő áldozat a mi bűneinkért. Eközben azonban ketőt nem szabad felednünk. Sem azt, hogy Krisztusban maga Isten lett emberré, vagyis ő adja az áldozatot, ő hozza meg az áldozatot, amikor Krisztust küldi, akire tekintve és akiben bízva nyerhet az ember bizonyosságot, hogy Isten irgalmasan tekint rá és megbocsát neki. Sem azt, hogy Krisztus nemcsak

meghalt, hanem fel is támadt, tehát nemcsak áldozat, hanem győztes is. Ebben felülmúl mindenféle áldozatot, amelyet emberek adhatnak Istennek. Ezért kérhetjük és kérjük, hogy Krisztus érdemére és ne a mi (nem létező) érdemeinkre tekintsen Isten: Krisztusért van Istennél bocsánatunk. Gondoljunk erre, valahányszor imádságunkban kimondjuk a szokásos záró fordulatot: „az Úr Jézus Krisztusért kérünk.”

A kiengesztelés, kibékítés, békéltetés (*katallagé*)

szó (2Kor 5,19) anélkül emlékeztet Jézus halálának eredményére, Isten és ember viszonyának megújulására, hogy az ószövetségi áldozatokra utalna.

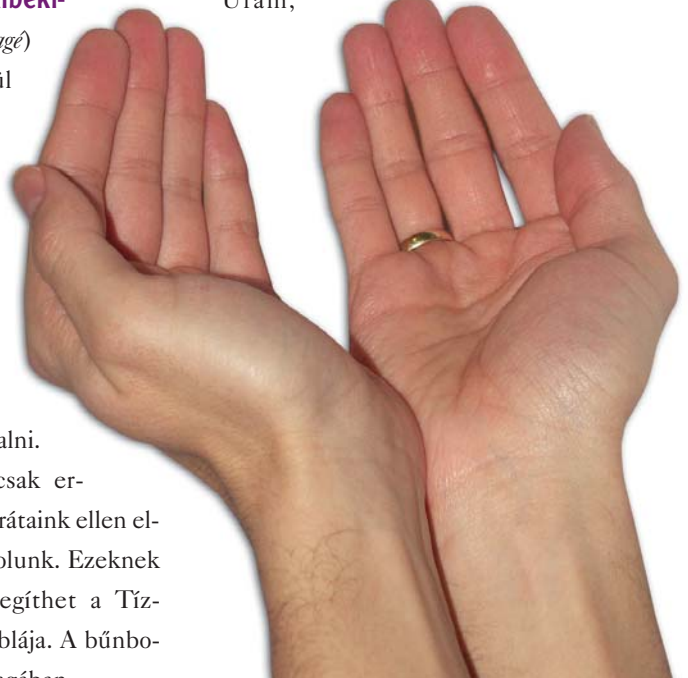
A megváltás lényegét a bűnbocsánat aján-dékában tudjuk összefoglalni. Jól tesszük, ha nem csak erkölcsi vétkekre, a felebarátaink ellen elkövetett bűnökre gondolunk. Ezeknek a végiggondolásában segíthet a Tízparancsolat második táblája. A bűnbocsánat azonban magában foglalja az Istennel való viszony helyreállítását is úgy, hogy az kihát az ember egész életére. A megváltás ajándékának teljes gazdagságát fejezi ki az ilyen összefüggésben leggyakrabban előforduló ószövetségi szó (görögül *szótéria*; héber megfelelője található a Józsué, Jézus nevekben), amelynek magyar megfelelői: **megváltás, szabadítás, megmentés, gyógyítás, megtartás, üdvözítés**. A megváltásnak ilyen értelmezése arra emlékeztet, hogy az sokkal több, mint csupán a bűn elvétele, a bűn büntetésének elengedése. Magában foglalja az Isten és ember közötti új viszonnal és az ember teljes megújulásával együtt az egész te-

remtett világ megújulását is. Ez ugyan az idők végén lesz teljessé, de már most elkezdődhet bennünk.

A megváltás lényegét biblikusán, tömören és gyönyörűen foglalja össze Luther az *Apostoli hitvallás* második részének magyarázatában:

„Hiszem, hogy Jézus Krisztus – az Atyától öröktől fogva született valóságos Isten és a Szűz Máriától született valóságos ember – az én

Uram,

A megváltás lényegét a bűnbocsánat aján-dékában tudjuk összefoglalni.

aki engem, elveszett és megítelt embert megváltott, vagyis minden bűntől, a haláltól és az ördög hatalmából megszabadított és magáévá tett, nem arannyal, sem ezüsttel, hanem szent és drága vérével, ártatlan szenvedésével és halálával, hogy egészen az Övé legyek, az Ő országában Ő alatta éljek s Neki szolgáljak örök igazságban, ártatlanságban és boldogságban, mert Ő feltámadott a halálból, él és uralkodik örökké. Ez így igaz!”

• REUSS ANDRÁS

Formálódás Isten keze alatt

Beszélgetés
Káli-Horváth Kálmánnal

A *Ki mit tud?*-os sikered után előadóművészként, tanulmányaid befejeztével a Duna TV szerkesztő-műsorvezetőjeként ismerhettünk meg. Két éve a Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság sajtóirodájának a vezetője vagy. Milyen alapokról jutottál oda, ahol most vagy?

Ez maga a csoda. Indulásom egy cigánytelepről, ahonnan kétéves koromban állami gondozásba vettek.

Az akkori ál-

lami gondozottak élete egyenlő volt a tökéletes jövőtenséggel. Isten áldása, hogy bár hátrányból indulok, olyan művészi és szellemi képességeket adott, amelyekkel még tízszer ennyi mínusból is megadta volna a lehetőséget, hogy hozzátéve a magam energiáját Vele együtt sikeres lehessenek.

Istennel mikor kerültél kapcsolatba? Most azt vallod, hogy neki köszönheted a tehetséged.

Számomra az volt a fordulópont, amikor elmentem egy bibliatáborba, hogy megtudjam, van-e Isten, vagy nincs. Ha nincsen, az is jó – gondoltam –, akkor élem az életem, ahogy akarom. Ha mégiscsak létezik, arról viszont szeretnék tudni. Mutassa meg nekem, hogy olyat tud tenni, ami megkérdőjelezhetetlenné teszi számomra, hogy ő Isten: változtasson meg engem! Végül ő hamarabb tett engem más emberré, mint hogy én felfogtam volna, hogy keresztyén vagyok. Ezután ki mertem állni magamért, céljaim lettek, és elindultam azon az úton, amelyen meg lehet azokat valósítani.

Gondolom, azóta is érzed a támogatását abban, amit átélsz. Befolyásolt ez bizonyos döntéseiben?

Kamaszként elkezdtem keresni a lányok társaságát. Mindig imádkoztam: „Uram, bármennyire úgy érzem, hogy ez a lány az igazi lenne, a te akaratod legyen meg, azt kapjam, aki valóban hozzám rendeltetett!” Ez így is történt, és áldom az Istent ezért, látva, hogy milyen nehéz ma a társunk megtalálása.

Szeverényi János keresztelt meg téged, és a kelenföldi evangélikus templomban ő esketett titeket. Honnan ered ez a kötődés?

Tiszadobon, ahol középiskolásként a gyermekvárosban éltem, Szeverényi

János tábortartott evangélikus fiataloknak, de csak hallomásból ismertem őt. Később Budapesten kerültünk kapcsolatba, és ő keresztelt meg Nagyborzsönyben, a templom előtti kis patakban, egy nyári táborban. Ő több mint lelkész, barátomnak is mondhatom. Van egy kis közösségünk, amelynek ő a lelki vezetője. Ezt hívhatjuk a tiszadobiak közösségének, vagy a Roma Galériának. Képzőművészeti vonalon freepresszionistáknak is nevezzük.

Mennyit tesz hozzá hívő lételedhez, hogy művészberek vagytok?

Az tesz a művészetünkhöz, hogy hívő emberek vagyunk. Ez biztosítja, hogy az alkotás ne legyen öncélú. A rendelkezésünkre álló eszközökből, amit Isten nekünk ad, képesek vagyunk valamit napvilágra hozni és megmutatni az embereknek. Nem csak művészettörténeti ismeretek, képzőművészeti technikák alkalmazásával hozunk létre műveket. A keresztyén identitásunk, a megélt tapasztalatok és a Bibliából vett ismeretek szintézise vetül ki a vászonra.

Hogyan alakult a hited az évek folyamán?

Legerősebb a hitben akkor voltam, amikor Isten az előbb említett változást elérte bennem. Most van kételyem, hogy a mennyországba kerülök-e. És ez a jó ebben! Az érdemtenségnek a tuedata képes arra, hogy megmozdítson bennünk vágyat, akaratot. Ezt Isten

kiegészíti az Ő erejével, Lelkével, és így olyan életet ad nekünk, amivel áldássá lehetünk másoknak.

Jézus Krisztus kiegyenlítette az adósságunkat, ebben bízva sem lehetünk biztosak az örök életünk felől?

Olyan értelemben nem, hogy nekünk már nem kell tennünk semmit. Természetesnek vesszük, hogy úgyis ki van fizetve az adósság, úgyis megbocsát... – ez pusztuláshoz vezet. A lelki éberségünk alábbhagy, a Szentlélek szavát nem halljuk meg, így nem is neki engedelmességek, hanem más hangoknak. Hiába van megépítve az autópálya Nyíregyházáig, ha leülök az út szélén, elcsaphat egy kamion. Az utat végig kell járni. Ha a méltatlanságunk tudata megvan, akkor azért abban biztosak lehetünk, hogy az ígélet valósággá válik, hogy Isten véghezviszi a bennünk megkezdett jót, a mi üdvösségünket. Aki együttműködik, az biztos lehet, hogy üdvözülni, de ehhez oda kell tennünk a magunk részét.

Egy lovagrend tagja is vagy. Erről mit kell tudni?

Én nagyon kemény protestáns vonalon indultam el, nem bírtam elképzelni, hogy bármi közöm legyen a katolikus egyházhoz. Ezek után most a Boldog Ceferino katolikus lovagrend tagja let-

tem. Ő spanyol cigányember volt, aki kiállt egy letartóztatott pap mellett, ezért őt is elvitték, végül a papokkal együtt mártírhalált. Fontosnak tartom a szimbólumot, hogy van a cigányoknak egy olyan történelmi személyisége, aki Krisztus lelkületét tudta felmutatni. Megtisztelő volt, hogy felkértek erre, tudva, hogy evangélikus vagyok, és elfogadták, hogy bizonyos egyházi kötelek alól felmentést kérek. A lovagrenden keresztül meg tudom azt élni, hogy létezik egyetemes egyház Krisztusban. Nem lényegesek, amikről azt gondoljuk, hogy elválasztanak egymástól, hanem azok a lényegesek, amik összekötnek.

Két évet Dániában töltöttem feleséggel az Európai Önkéntes Szolgálaton keresztül.

Előzőleg a Duna TV-ben voltam hírszerkesztő, műsorvezető, ezzel azonosítottak engem. Azt éreztem, hogy váltanom kell. Az első évben önkéntesként, a második évben hallgatóként vettem részt egy karizmatikus bibliaegyetem életében. Elmondhatom azt, hogy amilyen előítéleteim voltak a katolicizmussal szemben, ugyanaz volt bennem a karizmatikusokkal is. Ott megláttam, hogy el lehet fogadni azt, ahogy ők hisznek, gondolkodnak, megélik a hitüket. A haljelujázás mögött mélyen

hívó, a Bibliát komolyan tanulmányozó emberek vannak. Érdekes tanulni a különböző felekezetektől, mert a köztük elosztott lelki ajándékokból áll össze a teljesség. Együttműködésre vagyunk rendezve a szeretetben.

Hogyan profitálsz az ott tanultakból?

Teológiai és vezetői ismereteket tanultam a második évben. Ott értem meg arra, hogy felelősséget vállalhassak azért, amit egy csapatban végzünk. A Roma Galéria munkáját is így tudom segíteni, és az államtitkársági munkámat is ennek segítségével tudom végezni. Azt is hozta még a kintlétem, hogy nem kezdem a munkát anélkül, hogy Istentől erő, örömet, kreativitást kérjek ahhoz, és azt, hogy ő dicsőüljön meg általa.

• EKJ

A teljes interjú elhangzott a Lélekhangoló című műsorban, 2012 decemberében.

gyülekezet területén élt 2005-ben bekövetkezett haláláig.

Scholz László legképzettebb lelkészeink egyike volt. Elsősorban a rendszeres teológia tárgyköre, egyházunk tanítása és az újszövetségi írásmagyarázat érdekelte. Már korán kitűnt elhangzott és nyomtatásban is megjelent ígéhirdetéseivel, melyekkel egyszerre tanította a lutheri teológiát és evangelizált. Krisztus tanúja akart lenni holtáig, akinek tanúsága „*mentő szó, nemcsak pőre igazság*” (*Zuglóban újra* című vers, 1988). A tanú *igazsága* mindaz, amit Isten ígéréből, a Szentírásból, az előttünk járók teológiájából felszínre hoz, a hallgatóság számára érthetően elmond. S ugyanakkor szolgálata evangelizáció, *mentő szó* tehát, mert Mestere parancsa szerint menteni akarja a századik juhot, meg-

Scholz László tanúskodása Krisztusról, az ártatlan Báránnyról

Budapesten, 1911. május 29-én született. A Fasori Evangélikus Gimnáziumban érettségizett. Vallásánára, Bereczki Sándor biztatására jelentkezett a soproni teológiára. 1933. december 24-én szentelte lelkésszé Raffay Sándor püspök a Deák téren, s azonnal maga mellé rendelte segédlelkésznek. Egy évig Berlinben ösztöndíjas, majd 1938–40-ig fasori vallásánár, ezt követően püspöki másodlelkész. 1941-ben iktatták be a Pesti Evangélikus Egyház zuglói lelkészi körének lelkészi állásába, ahol templomot, lelkészlakást és szeretetotthont épített. Verseket, énekeket, cikkek hosszú sorát írta, könyveit jelentek meg. Teológiai munkásságára felfigyeltek egyházunk lelkészei, s fiatalon megválasztották a Magyarhoni Evangélikus Lelkészek Egyesületének

(MELE) elnökévé. Teológiai folyóiratot szerkesztett, konferenciákat szervezett. 1944-ben feleségül vette Ulreich Lujzát. Hat gyermekük született.

1950-ben az államhatalom más egyházi szervezethez hasonlóan feloszlatta a MELE-t. Ordass püspök 1956 őszi történet rehabilitálása után újra vállalt közegyházi tisztséget, az országos lelkészi munkaközösség elnökévé választották. Az egyházpolitikai visszarendeződés során 1959 szeptemberében elmozdították budapesti állásából. Ekkor került a hatvani szóránygyülekezetbe, szűkös körülmények közé. Ott szolgált 1980 végén történet nyugdíjazásáig. 1988 májusában prédikálhatott újra Zuglóban, 1991-ben a budapesti Evangélikus Teológiai Akadémia tiszteletbeli doktorává avatta. Budapesten, a kelenföldi

találni az elgurult drachmát, visszahívni a tékozló fiaikat. A hallgatóknak hirdetett ige így kétszeresen igazság. Igaz beszéd elesettségükről, Istentől való távol-ságukról és arról, hogy az élő Úr örömmel fogadja vissza a megtérő bűnöst.

Scholz László az evangelizáció szolgálatába állította költészetét is. Már a gimnazista irodalmi szakkörben tanulgatta a versírást, berlini ösztöndíjas idejében Áprily Lajossal került kapcsolatba. Két verseskötete jelent meg, de íróasztala több ezer verset őriz. Számunkra legjelentősebbek az énekei. Mind Isten ígérében gyökerezik, néhány közülük egy-egy evangelizációra készülés közben született. Mai énekeskönyvünket tizenegy fordítása és tizenhat saját éneke gazdagítja. Valamennyi az evangéliumot hirdeti, de felszólítanak Krisztus kö-

Konfirmandusokkal

Család

vetésére is, a megtéréshez méltó életfolytatásra: „Támadj fel új életre már, Krisztus meglankadt népe!” (az Evangélikus énekeskönyv 225. éneke)

Jézus követéséhez hozzátartozik a keresztthordozás is, hiszen ő maga szólítja fel erre követőit. Luther teológiája szerint az egyház ismertetőjelei között ott van az „üdvösséges szent kereszt” is, s ezért „a keresztyén szent népnek minden szerencsétlenséget, üldözést, ördög, világ, test részéről való bajt, belső rettegést és külső megvettetést hordoznia kell, mert ragaszkodik a Krisztushoz.” (Scholz László: *Tisztítsd meg szívedet, hogy megtartassál*, OLBK, Bp., 1992)

Az egyháznak éppen a Krisztusért vállalt szenvedéstől való tartózkodását látta meg Scholz László már berlini tanulmányútja idején, amikor ott riasztó

benyomást szerzett a hitleri ideológia fenyegető növekedéséről. Ám arról is, hogy ehhez az egyházellenes mozgalomhoz hogyan idomul szolgálai lélekkel a Deutsche Christen birodalmi egyháza. Ezzel az ellenség oldalára állt, hogy részt kaphasson a hatalomból.

A politikai vezetés kiszolgálásának veszélye egyházunkban is jelentkezett a fordulat éve (1948) után. Szaporodott a „vonalas” igehirdetés. 1956 őszén a belső feszültségek már robbanással fenyegettek. Az első őszi fői lelkeszkonferencián (szeptember 4–7.) a feltörő indulatokat fékezve, ám Isten ígését sziklakeménységgel, a bűnt néven nevezve hirdette meg Scholz László: „Egyházunk ma újra krízisben van, belső krízisben. Szakadások fenyegetik. Erőszak és hazugság beférkőztek sorainkba.”

Scholz László

A kinyilatkoztatás misztériuma

Szentháromságnak hívjuk az egy Istent.
Hol, merre leljük, odafönt vagy itt lent?
Hogy ne maradjon kérdésünk rejtély:
Kisdedként jött. Ó, betlehemi szent Éj!

Hogy el ne nyeljen!

„Hit által keltek át a tengeren.”
Tengerreszállás most az életem.
Csak víz, csak ár, föl sem tűnik sziget.
Most adj, Uram, e tengeren hitet!
(Vö. *Zsid 11,29*)

Hosszas keresés után

Mint aki végleg letett róla,
Hogy rátaláljon valahára
Létének magyarázatára,
Várok – az örökkévalóra.

R. Tagore szép sorához

„Hogy Téged soha el ne fődjelek.”
Lehet-e hívó léleknek hőbb vágya:
Ne lenne egyetlen egy porcikája,
Melyből Istenre felhő, köd pereg.
(R. T. *áldozati énekéből*)

Istenkép

Bármilyenek képzeled el Őt,
Csöndben térdet hajts az Úr előtt.
Orcáját most bármint festik, vésik,
Színről színre látásunk még késik.

Az egészen Más

Istent, vagyis akit így nevezünk,
Csak embermód foghatja fel eszünk.
Nem látta szem, sőt vak a képzelet,
Nekünk Ő csak merőben Más lehet!

A forradalom kitörése után, december 13-án előadást tartott az országos lelkészértekezleten. Először bűnbánatra és bűnvallásra hívott fel mindenkit, a sort ő kezdte. Megvallotta, hogy annak idején, az Ordass püspök elítéléséért összehívott különbírótság ülésén (1950. április 1.) nem volt bátorsága vállalni a keresztet, ez „emberileg nagyon érthető, de nem az ige mértékén mérve”. Ezen túl „nemcsak engedték, hogy szűk térre szorítsák az egyház missziói munkáját, de magunk is segítettük bizonyágtételünk hihetetlen összezsugorodását” – vallotta. „Bűnbánatot kell tennünk és bűnbocsánatot kell nyernünk” – folytatta, mert hozzá kell fognunk egyházunk újjáépítéséhez, s ebben mindenkire szükség van. S a *megbántam* szóval kezdve példamondatok sorát mondta el, hogy ezzel is biztassa a vétkeket múltjuk őszinte feltárására abban a reményben, hogy a bocsánatkérésre bocsánatadás, kölcsönös kiengesztelés születik, hiszen „megtorlás, büntetés vagy csak meg nem bocsátás is elrekeszeli az élet kapuját. A megbocsátás azonban megnyitja”. Mindezeket túl teljes bizalmáról biztosította a püspöki székébe visszatért Ordass püspököt, aki „életével példát mutatott arra, hogyan kell vállalni Jézus Krisztus keresztjét”.

Előadásának utolsó gondolata a politika és az egyház kapcsolatával foglalkozott, s többek között hangsúlyozta, hogy „az egyház akkor tesz legjobbat az emberiségnek, a hazának, ha egyház marad. Az egyház az evangélium hirdetésével szolgál a világnak. Így válik a világ lelkiismeretévé”. Az elmúlt években „a történelem eseményeihez akarták szabni vezetőink az egyház életét. Az eseményektől sodortatva meghozták gyors és gyakorlati döntéseiket. Utólag azután igyekeztek ezt teológiailag is igazolni. Ezt nevezem én cammogó teológiának. Meg kell fordítanunk a dolgokat. Nekünk az Isten evangéliumát hamisítatlanul hirdetni kell, bármi történjék is a világban. És nem kétséges, hogy az evangélium formálni fogja magát a világot is.” (Scholz László: *Egyházunk mai helyzete és lelkesi feladataink*. Előterjesztés a magyarországi evangélikus lelkészek értekezletén, Budapesten, 1956. dec. 13-án)

Az Egyházügyi Hivatal akaratából Scholz Lászlót bírósági ítélet nélkül rövid úton, törvénytelenül távolították el Budapestről. Ő pedig a már idézett verse szerint „*megnyíratattása idején – néma türelessel*” egész életében tanúskodott Jézus Krisztusról, „*az ártatlan Báránnyról.*”

● ID. ZÁSZKALICZKY PÁL

Scholz László

A bántalmazotthoz

Jézusom, te Bántalmazott,
megfenyített, csontig-aszott,
függesz a fán, a szögeken –
kínodhoz a szót nem lelem.
Lelked is hány ütést kapott,
egész világ rágalmazott.
Világ bűnét megvallani
honnan, honnan vegyem a szót?

Hogy mi lehessünk bántatlan,
te bántódtál, ó ártatlan.
Elzengeném köszönetem,
de a méltó szót nem lelem.
Én vétkeztem s te vagy halott,
te megölt – én oltalmazott!
Amit érzek, elmondani
honnan, honnan vegyem a szót?

Nagy a titok, felettébb nagy:
merő seb vagy, csupa vér vagy...
Kiáltanék, de nem merem
megtenni s a szót sem lelem.
Ó, Lélektől fogantatott,
Ádám bűne rád származott!
E zord talányt megoldani
honnan, honnan vegyem a szót?

Némán nézem keresztedet,
én Jézusom, s úgy reszketek
hallgatagon, szótlantul,
mint aki a csöndben tanul.
Ha akarnék is szólani,
honnan, honnan venném a szót?
Nincs más, térdet kell hajtani
előtted, ó Bántalmazott!

Az édesapa is születik

Eszlényi Ákos

Feleséggel a házasságunk előtt és alatt sokat terveztük a nevelés mikéntjeit és szerepeinket a családban. Tudtam, én leszek a legbüszkébb ember a világon. Első gyermekünkre hét évet vártunk, miközben különböző orvosi beavatkozások során estünk át – eredménytelenül. A folyamatos kudarc minden reményünk-től megfosztott. „Ha már nem lehet a vérünk-ből, akkor születik a szívünk-ből” – az örökbefogadás mellett döntöttünk. Ekkor fogant meg természetes úton Lili. A hírt vasárnap délelőtt, a szószerke készülve tudtam meg. Aznap Isten fel-séges titkairól szoltam, bár nem ezzel a prédikációval készültem... Valahol ott, akkor lettem édesapa. Az addigi jól felépített, nagy terveink dugába dőltek; valami sokkal csodálatosabbat kaptunk: isteni ajándékot. Mára, két gyermekkel a családban érzem igazán a büszkeség és a megajándékozottságból fakadó hálaadás közti különbséget. Hosszú va-júdás volt, de nekem hét év kellett ahhoz, hogy megértssem: a gyermek-áldás ajándéka „*sem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené*” (Róma 9,16).

Szabadhelyi Gábor

„Örülök, hogy hazajöttél, apu!” – az egyik kislányom által készített ajándék-dobozon olvastam ezt. Hazaérkezésemkor már aludtak, de az ajándékok ki voltak készítve. Minden gyermekemtől kaptam, még a legkisebbtől is (az egyik versenyautóját adta nekem...). Jó érzés hazajönni! Amikor én voltam kissrác, sokat álmodoztam arról, hogy milyen egy igazi apuka. Felnőttként ismertem meg az édesapámat, ezért már nem kérdeztem meg tőle, mi is a feladata egy apának. Nem kevés idő volt, mire megértettem, hogy mielőtt tanítom őket, előtte az élet értelmét kell, hogy megértsék. Az öt éves fiam már tudja, hogy az élet igazi értelme az apukánk „bizniszében” dolgozni.

Most éppen a Vajdaságból jöttem haza egy ifjúsági táborból. Tudják, apa azért van távol kéthetenként, mert más gyerekeket és felnőtteket is meg akar tanítani, hogy az élet célja: betölteni a mennyei hivatásunkat. És hogy én mit végzek? Az emberek életét akarom megmenteni. Ez a mennyei vállalkozás, amire Jézus is hivatkozott tizenkét évesen (Lk 2,49).

Benkő Vilmos

Apává válásom előtt örömmel, izgalommal, imádsággal készültem. Izgalommal, mert ismeretlen ajándékról volt szó, jöllehet Istentől volt. Imádságban, mert ekkora feladatot csak az Úr segítségével szabad vállalni. Emberfeletti szeretet áradt ki belőlem, amikor magamhoz ölelhettem a gyermekeimet. Éreztem, felülről megérkezett a segítség, és kételyeim egy pillanat alatt megszűntek. Az öröm közepette a felelősség súlya is rám nehezedett, amikor a gyermekeim először néztek rám; véget ért a főpróba, megkezdődött az előadás. A gyereknevelés leginkább a türelem gyakorlására tanított meg. Ahogy szerető Atyánk kitart botladozó követője mellett, úgy a szülőnek is meg kell találnia Jézuson keresztül a türelem forrását. Addig kell keresnie, míg meg nem leli, hiszen ez a szeretet egyik formája. Amikor akaratomon kívül egyedül kezdtem nevelni a gyermekeimet, még nagyobb türelemre volt szükségem; érzem, hogy haladok. Folyamatos áldás számomra, hogy az Úristen kimeríthetetlen forrás!

• EKJ

Rendhagyó interjú Szemerei Jánossal

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke egyházunk missziói szolgálatát is felügyeli, segíti. Megkértük, hogy röviden reagáljon a Híd magazin eddigi fókusz témáira.

HUMOR

Kiváló természetes gyógyszer! Napi 3x1 adag már érezhetően javít a közérzetünkön!

ÁLLATOK

Élő társaink itt a földön. Aranyosságukkal, kedvességükkel és hűségükkel néha barátta vagy akár „családtaggá” is válhatnak.

SZENVEDÉS

Pájdalmas jelzés arról, hogy valami nincs rendben.

NŐ

Fél ember, aki kiteljesedhet, feleséggé és édesanyává is válhat.

FÉRFI

Fél ember, aki kiteljesedhet, férjjé és édesapává is válhat.

SZENVEDÉLY

Az elemi erővel feltörő, önfelelt megnyilvánulás. A vulkánok kitörését jut-tatja eszembe.

STRESSZ

Ez a „bioturbó” bennünk. Alkotónk gondolt arra, hogy vészhelyzetekben extra energiákra is szükség lehet. A stressz ezt mozgósítja. Folyamatos vészhelyzetben persze a „bioturbó” is gyorsabban amortizálódik.

ÚJRAKEZDÉS

A sportpályán azt szeretem, ha a másik csapat teszi, mert akkor mi lóttuk a gölt... Az életben az új esély lehetősége. Isten előtt napi tapasztalat.

SZERELEM

Nem értem a működését, de személyes tapasztalatom szerint is remek találmány...

ZENE

A hangok játéka, ami lelkünk hullámaira hat. Leccsendesíthet és megnyugtathat, mint Dávid lantjátéka Saul királyt, de akár fel is korbácsolhat.

PÉNZ

Ember alkotta eszköz, a mindennapi életünk segítésére. De a legnagyobb csalo is. Sokakkal elhitheti, hogy mindenható, és hogy csakis általa érhető el minden...

VILÁGVÉGE

Urunk visszatér, ahogy megígérte.

IFJÚSÁG

A fiatalok az életút legnagyobb választásai előtt állók. Akiket nem mindig könnyű megérteni, de akiket nagyon kell szeretni. Akikért nem aggódní, hanem imádkozni kell.

TELEVÍZÍÓ

Fontos információkat, felüdülést és szórakozást adhat, de túl sokat vesz el. Főként időt, amit talán másra, egymásra is fordíthatnánk.

MEGBOCSÁTÁS

A legfontosabb tananyag Isten iskolájában.

SZEXUALITÁS

A „lesznek ketten egy testté” csodája, általa a Teremtő még a teremtésbe is bevonja az embert.

GYERMEK

Isten semmi máshoz nem mérhető ajándéka.

FÉLELEM

Nyomasztó érzés, amit vélt vagy valós veszélyek miatt érzünk. Arra ösztönöz, hogy felkészüljünk és megoldást ke-

ressünk, és esélyünk legyen a győzelemre.

JÉZUS KRISZTUS

A testté lett Isten. Általa lett látható, hogy hogyan szeret bennünket Égi Atyánk!

KÉTELKEDÉS

Az őszinte keresés állandó kelléke, a hit születésének egyik bábája.

EZOTÉRIA

A szekuláris világban élő ember lelki, vallási szomjúságát jelző jelenség.

CSALÁD

Oltalmat, biztonságot nyújtó fészek.

BIBLIA

Isten üzenete törékeny emberi szavakba csomagolva.

HALÁL

A teljesebb élet kapuja.

MISSZIÓ

Tanuskodás arról, amit átélhattunk, ami nem csak a miénk, és amit elhallgatni nem szabad.

A HÁZASSÁG

Egy férfi és egy nő élethosszig tartó, egymást támogató szövetsége.

KÖZÉLET

Az emberi közösségek léte.

IDŐSEK

Akiket Isten hosszú ideig megőrzött ebben a létben.

SZENTLÉLEK

Isten közöttünk és bennünk munkálkodó hatalma.

KORSZELLEMEK

Az uralkodó szemléletmód, ami átjár a falakon, az országhatárokon, a különböző kulturális és vallási hátterű emberek koponyáján. Mindenre rátelepedik. Aztán ahogy az egyik forgószél hozta, a másik úgy viszi el.

SZABADSÁG

Annak felismerése, hogy szabadságunkat mások kevésbé veszélyeztetik, mint a saját önzésünk.

BŰN

A Szeretet Istenétől való elszakadás, és ami ebből következik, minden szeretetlenség.

VÁLSÁG

Ha rossz is, szükséges. Van, ami tényleg nem mehet tovább úgy, mint előtte. A válság a gazdaságban, a magánéletben és a lelki életben is elhozhatja a változást, a megújulást!

REMÉNY

Fény az alagút végén, forrás a sivatagban, esély az elveszetteknek. Konkrétan: Jézus Krisztus.

ZSIDÓSÁG

Isten választott népe.

ISTEN

Teremtőnk és gondviselő mennyei Atyánk.

MEGVÁLTÁS

Isten megmagyarázhatatlan szeretete irántunk. A Golgotán kifizette a kifizethetetlen tartozásunkat.

• SZJ

Egy hálózati kulcsszereplő portréja 4.

Barnabás, a munkatárskereső

„Barnabás azután elment Tarzuszba, hogy felkeresse Sault. Amikor megtalálta, magával vitte Antiókhíába. Így történt, hogy egy teljes esztendeig dolgoztak együtt a gyülekezetben, és igen nagy sokaságot tanítottak. A tanítványokat pedig Antiókhíában nevezték először keresztyéneknek.”

(ApCsel 11,25–26)

Barnabás felismerte, hogy munkatársra van szüksége ahhoz, hogy az antiókhiai növekedéssel járó feladatokat el tudják végezni. Idáig még általában eljutnak a mai vezetők is, de sokszor nem mennek tovább. Inkább belerokkannak a munkába, panaszkodnak, hogy nincs senki, aki segítene, és dicsekszenek saját önfeláldozásukkal, míg maguk válnak az általuk megkezdett munka sírásóivá. Barnabás valószínűleg végiggondolta, hogy az újonnan csatlakozó embereknek még évekre lett volna szükségük, hogy felnőhessenek a feladatokhoz. Neki azonnal nagy tudású, elkötelezett munkatársra volt szüksége.

Eszébe jutott Saul, aki – miután befogadták az apostolok – nagy bátran hirdette az új hitet Jeruzsálemben, ezért el akarták fogni és meg akarták ölni. Az apostolok azt javasolták neki, hogy menjen el szülővárosába, Tarzuszba, ott majd nagyobb biztonságban lesz. Barnabás csak sejtethette, hogy Saul még mindig ott tartózkodik, ennek ellenére útra kerekedett a kb. 120 kilométerre északnyugatra fekvő Tarzuszba, hogy felkutassa Sault. Kitartó munkájának megtelt a gyümölcse, megtalálta Sault, és már mint munka-

társát vitte magával Antiókhíába. Egy éven keresztül mint vezetőtársak dolgoztak a nagyvárosban. Vannak olyan vezetők, akik gyenge munkatársakat választanak maguk mellé, vagy legalábbis olyanokat, akikről azt gondolják, hogy nem nőnek majd a fejük fölé. Óriási vezetői hibának szokott bizonyulni ez a fajta hozzáállás. Barnabás kiváló és ambiciózus kollégát választott. Neki az volt a legfontosabb, hogy a munka haladjon, a közösség és a hálózat növekedjen. Itt még Barnabásé volt a vezető szerep, de a történet folytatásából tudjuk, hogy Saul – Pál apostolként – meglehetősen rövid idő

alatt átvette az irányítást. Jó, erős munkatárs választásánál fennáll mindig a hasonló kockázat, de Barnabás az ügy érdekében vállalta ezt a rizikót is.

• TOMKA JÁNOS

Forrás: Tomka János és Bögel György: Vezetés egykor és most – A Biblia és a menedzsment, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2011

Beszélni arról, amiről nem szoktunk

Kérem – akár a szerkesztőségen keresztül is –, jelentkezzen az az egyháztag, aki egyértelmű, részletes és biblikus tanítást kapott már igehirdetésben, bibliaórán, konferencián vagy evangélikus egyházi újságokból, gyülekezeti kiadványokból a babonaságról, spiritizmusról és annak lelki hatásairól, következményeiről! Ezen a téren egyházunkban nagy hallgatást tapasztalok, annak ellenére, hogy a magukat keresztyénnek, evangélikusnak vallók nem kis számának az életében jelen vannak a Biblia által tiltott praktikák. Az újpogányságba is beépültek a sötét hatalmak eszközrendszerei. Úgy gondolom, hogy az egyház a jövőben akkor is fel kell, hogy vállalja az ezekről szóló tanítást és a mögöttes szellemi erők leleplezését, ha ezzel nem lesz népszerűbb.

„Mire nem jó a templompad?”

Még kevesen voltak a templomban, amikor beléptem. Leülve helyemre, csendben vártam az istentisztelet kezdetét. Előttem két hölgy ült. A temp-

lomban csend volt, így akaratlanul is hallottam beszélgetésüket. Családjaikról, gyerekeikről volt szó. Éppen a kezdőéneket kerestem az énekeskönyvben, amikor egyikük mondata megütötte a fülemet és a szívemet: „Hála Istennek, a fiamék jól vannak, le is kopogom”, és ott a templompadon lekopogta – alulról fölfelé háromszor, hogy szabályos legyen. Lehet, hogy a hölgyek eltévesztették a házszámot és szeánsz helyett istentiszteletre tévedtek be? Biztos nem, mert látásból ismertem őket, rendszeres templomba járók mindketten. Amikor legközelebb találkoztam lelkészemmel, el is mondtam neki – nevek nélkül – az esetet, hiszen ez tanítási és lelkigondozási kérdés.

Énekkar és horoszkóp

Egyik lelki testvérem és barátom, aki egy falusi gyülekezetbe jár, ahol mindenkit jól ismer, meséli, hogy gyülekezetükben általános a horoszkópok olvasása. Az idősebbek újságból, a fiatalabbak a netről „tudják meg”, hogy aznap vagy a közeljövőben mire számítsanak a csillagok állása alapján. Náluk a gyülekezeti énekkar tagjai, zömmel fiatalok, harmincasok, negyvenesek, kivétel nélkül középiskolát, többségük főiskolát, egyetemét végzett. Elmondják, de a facebookon közzétett írásaikból, hoz-

zászlásaikból is megtudható, hogy többségük a reggeli kávé elfogyasztása közben megnézi az aznapi horoszkópját. Így indulnak útnak.

Nem mindegy, hogy az ember Isten igéjével vagy démonikus erők látszólag „lájtos”, tanácsaival indul útnak.

Egyházához mindig hűséges varázsló

Édesapja kántortanító volt. Testvéreivel az ige közelében, azt hallgatva nőttek föl, életük jelentős része a gyülekezetben zajlott. Egy életen át jó keresztyénnek és evangélikusnak tartotta magát, aki hűséges az egyházához. Pedig felnőttként varázslás, halottidézés, jóvendölések, rontás levétele, mágia és médiumszerep fér meg az

De egyeseknek ez nem elég, más kell, több bizonyosság, megbizonyosítás, és jönnek az ezt kínáló b a b o n á k , horoszkópok, jóslások, rontások levétele stb.

Mekkora tévedésben voltak, vannak azok, akik a felvilágosodástól, az ész hatalmától, az oktatástól, és meg ki tudja, mi mindentől – csak

életében a keresztyénség mellett. Tudom, e példa szélsőséges, de rávilágít arra, hogy hetvenéves koráig senki nem mondta neki, hogy amit tesz, utálatos Isten előtt, magát, és másokat is olyan szellemvilággal köt össze, amiről Isten világosan megmondta, hogy az ember számára ezzel a világgal való közösség saját érdekében TILOS!

A kicsi nem ártatlan

Magam előtt látom a fejcsóválásokat: *Mi köze* a lekopogásnak, péntek 13-nak és a fekete macskának, vagyis a hétköznapi babonáknak, egyesek szerint népi hagyományoknak, meg a jópofáságnak tartott horoszkópoknak a mágiához és a halottidézéshez? *Ami köze* van, mint az ugyanazon az almafán előforduló apró és nagy gyümölcsöknek egymáshoz. Közös gyökérből táplálkoznak. Az Isten iránti bizalom, a hit elhagyása vagy meg sem ismerése miatt elfogadnak olyan eszközöket, melyeket az istenellenes szellemi erő ilyen vagy olyan csomagolásban kínál.

„Elég néked az én kegyelmem” (2Kor 12,9) – mondja az Isten. „Minden gondolatok órá vesse ték” (1Pt 5,7) – olvassuk a Szentírásban.

nem Istentől – azt várták, hogy ezt kinövi, elhagyja az emberiség. Ezen a téren soha nagyobb térnyerése és rafináltabb módszerei nem voltak a Sátánnak, mint napjainkban.

Jules Verne ifjúsági regényében, a *Tizenöt éves kapitány*-ban a gonosz mágnest tett a hajó tájolója alá, mely ezután hamis északi irányt mutatott. Ettől kezdve nem úti célja felé ment a hajó. Pontosan ezt akarja a Sátán is, hogy életed hajója ne a mennyei kikötő felé menjen. Erre sok mindent fel tud használni, de a leghatékonyabban mindazt, aminek nem testi, hanem szellemi gyökerei vannak. Ezekről óv tiltásával az Isten. Akkor erről miért nem beszél az egyház?

Nagy a hallgatás

Csak illusztrációra akarom használni a következő statisztikát. Kérlek, aki olvasod, ne mellőzöngésnek vedd!

Életem során hozzávetőlegesen 3000 istentiszteleten, 1000 bibliaórán, 500 ifjúsági órán, számos konferencián, keresztyén táborban vettem részt, rengeteg egyházi kiadványt, újságot olvastam. Egy kezemen meg tudom számolni, hogy hányszor halottam, olvas-

tam arról, hogy a szellemvilágnak van egy olyan területe, melytől Isten határozottan és egyértelműen eltiltotta az embert: „*Ne legyen közöttetek varázslást űző, se jelmagyarázó, se kuruzsló vagy igéző!*” „*Mert ezek a nemzetek, amelyeket elűzöl, jelmagyarázókra és varázslókra hallgatnak, de neked nem engedi azt meg Istened, az Úr*” (5Móz 18,10 és 14).

Nem gondolom, hogy minden igehirdetésnek, bibliaórának erről kellene szólnia, de mégis csak megmagyarázhatatlan, hogy éppen a keresztyén egyház hallgat erről, bár egyedül ismeri a veszélyeket, és tudja a megoldást. Vagy legalábbis kellene ismernie és tudnia.

Hogyan tovább, egyház, ezen a téren?

Fel kell vállalni azt a tanítói, lelkipályozói küldetést, amelyet az egyház és a gyülekezet Istentől kapott egyházon és gyülekezeten belüli megszólalással, valamint a világ felé is. De nemcsak szervezetnek és közösségnek, hanem minden hívő, bizodalomtalan Istenbe vető keresztyénnek is nyíltan kell képviselnie az Ige ide vonatkozó tanítását. Akkor is, ha ez nem népszerű.

„*Elküldtem hozzátok szolgálóimat, a prófétákat, idejében küldtem, és megmondtam, hogy ne kövessetek el olyan utálatos dolgot, amit gyűlölök!*” (Jer 44,4) Ma az egyházat és annak tanítóit küldi az Isten. Ez alól ne akarjon senki kibújni!

Imádkozzunk egyházunk megújulásáért, hogy az olykor félszeg, szemérmes, a dolgok láttán fejét elfordító, ha „nem szólok, nem fáj fejem” típusú viselkedés helyett bátran, akár ellenséges ágyútűzben hívjon megtérésre a szellemi bűnökből is!

Nem bírom tovább...

Magyarországon egy 2006-ban végzett nagy felmérés (Hungarostudy) eredményei szerint a kezelésre szoruló depressziós betegek a népesség 17%-át tették ki. Ez az adat a 2002-eshez képest 3,5%-os növekedést mutatott, valószínűsíthetjük, hogy mára már ezt is meghaladja.

Milyen tünetei lehetnek?

Alaptünete a reménytelenség, ezen kívül például a lehangoltság, az örömtelenség, az érdeklődés-, illetve a motivációvesztés, a figyelemzavar, a koncentrációs nehézség, a memóriaproblémák, a rossz közérzet, az alvászavar, a szociális visszahúzódás. Testi tünetek: fáradékonyság, szívpanaszok, étvágyváltozás, puffadás, hasmenés vagy éppen székrekedés, vizeletürítési és szexuális zavarok. Sok megmagyarázhatatlan eredetű testi fájdalom hátterében is állhat a depresszió. A depressziós betegek körülbelül háromnegyede testi panaszok miatt fordul orvoshoz.

Mi okozhatja a depressziót?

Könnyedén rávághatnánk, hogy az Isten nélkül élő ember depressziós lesz, hiszen honnan meríthetne reménységet, ha nem ismeri Istent. Mégsem látunk minden Isten nélkül élő embert depressziósnak, ugyanakkor az Istent ismerő, vele kapcsolatban élő ember is szenvedhet ettől. A perfekcionista gondolkodású hívők, akik még nem mentek át hasonló állapoton, egyenesen azt fogalmazzák meg, hogy a keresztyén ember nem lehet depressziós, vagy ha mégis az lesz, akkor valami súlyos baj van a hitével, esetleg tartós bűn van az életében. Mindamellett, hogy ezek valóban okozhatnak depressziót, a kép ennél sokkal árnyaltabb. Keresztyén emberként ne elégedjünk meg ilyen leegyszerűsített magyarázattal!

A depressziós állapotból való helyreálláshoz a depressziós személy aktív részvétele szükséges, de sokszor külső segítség igénybevétele is elkerülhetetlen.

Testi vagy lelki kimerültség

Testi kimerüléshez vezethet például a munka túlhajszolása. Ez mulhat külső kényszeren vagy belső készleten.

Lelki kimerüléshez vezetnek a gyakori és megoldatlan kapcsolati konfliktusok. Aztán a túlzott lelki kimerülés miatt jön

az alvászavar, ami a test kimerülését is elhozza, de a kettő egyszerre is kialakulhat. Erre jó példa a Bibliában Illés próféta esete, amikor a Karmel-hegy melletti Kisón-pataknál megölte Baál négyszázötven prófétáját. Bár Illés Isten akarata szerint járt el, a négyszázötven próféta kivégzése testileg és lelkileg is nagyon kimerítette.

Ebben a rettentően kimerült állapotban kapta aztán Aháb király feleségétől, Jezabeltől az életveszélyes fenyegetést. Ezt hallva Illés nagyon megijedt, és menekülés közben depressziós lett, hisz „azt kívánta, bárcsak meghalna”. Helyzetértékelése is torzult: „egyedül maradtam”, pedig ez nem így volt. A depressziós emberre jellemző saját magának, helyzetének és kilátásainak irreálisan negatív megítélése. Illés itt láthatóan nem számol Isten hatalmával, gondoskodásával sok korábbi pozitív tapasztalata ellenére sem. Mindemellert történetéből nagy bátorítást meríthet a depressziós ember látva Isten megértő, gyengéd és bátorító melléállását, amellyel kíségette depressziójából.

Veszteségek

Elveszthetjük szeretett hozzátartozónkat vagy fáradtságos munkával fel-

épített egzisztenciánkat. A veszteségek után szükségszerű gyászolnunk. Ez is járhat a depresszióhoz hasonló tünetekkel, mégsem tekintjük annak klinikai értelemben. A túlzottan elhúzódó gyászból persze kialakulhat.

Rávenni magunkat a veszteség elfogadására komoly munka, sok energiát igényel. Sokat segíthet, ha úgy tudunk bízni Istenben, mint aki együtt érez velünk veszteségünkben, részt akar vállalni szenvedésünkben, meg akar bennünket vigasztalni és mindazt, amit átélünk, képes a javunkra fordítani.

Jób történetében olvashatjuk, hogy mindenét elveszítette. Ilyen helyzetben vajon melyikünknek ne támadnának olyan kérdései, kétségei Isten rendjével, igazságosságával kapcsolatban, amelyeket ő is megfogalmazott? Isten vele is határozottan, de megértően és türelmesen foglalkozik, s ennek eredményeként Jób egész más istenismeretre jut el, amely világlátását sokkal közelebb juttatja a valósághoz. Ebben az új értelmezési keretben gyásza, depresszív hangulata is oldódik.

Vágyak, akadályok, irreális elvárások, magunk körül forgás

Mind a veszteség, mind más élethelyzetek elfogadásának a hiánya is okozhatja. Sajnos elősegíti ítéletalkotásunk torzulását az a jóléti, fogyasztói társadalom, amelyben élünk. Emberek bele bírnak abba keseredni, hogy nem kaphatnak meg márkás holmikat.

Ami ennél fajsúlyosabb kérdés, hogy házastársi kapcsolatban hányan keserednek meg azért, mert párjuk nem úgy viselkedik, ahogy szerintük megfelelő lenne, s kiábrándultságukban önsajnálta burkolózva vagy elhagyják társukat, vagy keserűen élnek mellette.

Ide vezethet az is, ha egy másik hölgy vagy úriember kelti fel érdeklődésünket,

aki mindig kedves velünk – arra a tíz percre, amíg dolgunk van egymással – és nem olyan morcos, mint otthon a párunk. Tudattalanul is összehasonlítunk és elkecsereledünk azon, hogy nekünk milyen jutott. Aztán elkezdjük sajnálni magunkat és haragudni a másikra. Mivel hozzá vagyunk kötve, úgy látjuk, a boldogságunk megvalósulásának ő az akadálya. Ilyen esetekben nem is csak a párunkra haragszunk, hanem Istenre is, aki őt „mellénk adta”.

Aháb király nagyon megkívánta Nábót szőlőjét, meg akarta venni, de Nábótnak ez apai öröksége volt, amit nem adhatott el. Aháb ebbe annyira belekeseredett, hogy depressziós lett: lefeküdt és befordult a fal felé. Akadályba ütközött vágya elérésében, ettől indulatba jött, amivel nem tudott mit kezdeni, és maga ellen fordította: enni sem akart. A történet sajnos rosszul fejeződik be. A vágyak be nem teljesülésének el nem fogadása egy rossz tanács hatására bünt eredményez. Ez a történet jól mutatja azt is, mekkora felelőssége van a tanácsadónak ilyen helyzetben, illetve hogy mennyire nem mindegy, hogy milyen etikai normái vannak annak az embernek, akihez tanácsért fordulunk.

Hasonló következményekkel járhat az is, ha téves, irreális elvárásokat fogalmazunk meg másokkal, Istennel, a világ működésével kapcsolatban, és azok nem teljesülését nem tudjuk elfogadni. Jóbnak a világ működési rendjéről alkotott elképzelése szerint a becsületesen, feddhetetlenül élő embert nem érhet baj, a csapás csak bűn következménye lehetett. A csapás bekövetkezése Isten teremtett világának működési rendjéről alkotott elképzelését, s így létét és identitását is alapjaiban rázza meg.

Hajlamosak vagyunk mi is így gondolkodni, mert a szükséges biztonságérzet megteremtéséhez szeretnénk a bennün-

ket érő hatásokat kontrollálni, de ez teljesen lehetetlen. Jó példa erre a gyermeknevelés. Azt gondoljuk, hogy ha gyermekünket rendszeresen visszük a gyülekezeti vasárnapi iskolába, becsületes, istenfélő életet élünk, szeretetteli családi légkört biztosítunk, akkor rendes, istenfélő ember lesz, devianciáktól mentes, kiegyensúlyozott, hívő keresztyén felnőtt. Pedig ez nem biztos. Tegyük meg, ami rajtunk áll, de fogadjuk el: ettől még

Fotó: Sz. J.

nem biztos, hogy az és úgy következik be, amit szeretnénk, például mert gyermekünknek is van szabad akarata és saját felelőssége.

Aháb esetén elgondolkodva észrevehetjük, hogy a rossz reagálás mellett további szembetűnő jelenség a személy figyelmének speciális beállítódása is: önmagára összpontosul. A „magunk körül forgás” figyelmünket folyamatosan azon a problémán tartja, amelyen elakadtunk, és nem segít más nézőpontból megvizsgálni, ami megoldás lehetne helyzetünk átértékelésében.

Rendezetlen bűn

Előfordulhat az is, hogy valakinél egy rejtegetett, tartósan gyakorolt vagy meg nem vallott bűn és a miatta érzett lelkiismeret-furdalás a fő ok. Állandó belső konfliktussal kell szembenéznünk, amelynek hordozása rengeteg energiánkat emészt fel. Ebben is ki lehet merülni testileg-lelkileg.

A bűn megtartása az életünkben továbbá szégyent okoz, ami rejtőzködésre késztet. A valóság nyilvánosságra jutásának megakadályozása is sok energiánkba telhet, és a dolgok kiderülésétől való félelem is kimerít. Hát nem egyszerűbb megvallani és megbánni?

Tartósan nehéz élethelyzet

Lehet ilyen egy krónikus, sok testi fájdalommal járó, esetleg gyógyíthatatlan betegség, valamilyen fogyatékoság, amelyből adódó korlátainkkal nap mint nap meg kell küzdenünk. De elősegítheti a depresszív állapot kialakulását tartós munkanélküliség vagy olyan családi problémák, melyeknek nincs rövid távon megoldásuk. Ilyenkor gyakran kerülnek elő a „Miért?” típusú kérdések. A valódi kérdés mindezek mögött az: „Isten tényleg jó? Még így is jó, és jót akar nekem?” Mindenkinek saját választ kell erre találnia. Nem elég az, amit mások mondanak.

És a „hozományunk”

Még nem említettük „családi örökségünket”, amely alatt nemcsak a génállományunkban kódolt hajlamokat kell értenünk, hanem „az atyáinktól örökölt hiábavaló életmódot”, azaz a szüleinktől megtanult rossz gondolkodási, viselkedési és reagálási mintákat is. Nem elhanyagolhatók azok a fiatalkori testi-lelki sérülések sem, amelyeket sok gyermeknek el kell szenvednie szüleitől vagy más idősebb családtagoktól. A tanult minták nem változnak meg könnyen, s a fiatalon kapott mély sebek lassan gyógyulnak.

„Honnan jön az én segítségem?”

Mi segíthet mégis bennünket abban, hogy elkerüljük, vagy ha már beleke-rültünk, kijussunk a depresszióból? A válasz nem ennyire egyszerű, röviden mégis azt mondhatnánk, hogy a legnagyobb esélyt az Istenhez ragaszkodó szív adja. Nem is tudjuk, hogy Isten az Ő Fiában mennyi mindennel megajándékozott bennünket! Ezeknek tudatára csak a Vele élt folyamatos kapcsolatban ébredhetünk rá, illetve ezen a kapcsolaton keresztül vehetjük birtokba ezt a gazdagságot. Isten képes megszabadítani bennünket öröklött mintáink csapdájából, ki tudja és akarja pótolni gyermekkori veszteségeinket, gyógyítani akarja sebeinket. Hisz azért adta a Fiát, hogy életünk legyen és bővüljünk. Jó terve van az életünkkel. A Hozzá ragaszkodó ember életének nehéz eseményeit, szakaszait is a javára fordítja. Minél inkább tudjuk életünk eseményeit az Ő nézőpontjából szemlélni, annál jobban megértjük, mi miért történik velünk, minek mi az értelme. Ez pedig segít túljutnunk elakadásainkon, másképp hozzáállni életünk nehézségeihez, megfelelő célokat kitűzni, és folyamatosan fenntartja az élethez nélkülözhetetlen reményt.

Emberi segítség, vezetés, támogatás

Előfordul, hogy elfáradunk, elbizonytalanodunk, és újra a régi rutinok kezdenek működni. Ilyenkor jól jöhet a külső segítség. Ennek fontos eleme korrigálni az Istennel való kapcsolatunkban beállt zavart. Lehet, hogy segítség kell ahhoz, hogy kimondjuk Istennek, ami a szívünket nyomja. Ezekről talán nem is tudunk, mert olyan mélyen elrejtjük a lelkünkben. Talán azért, mert „keresztény embernek nem illik ilyet érezni, gondolni”. De amíg nem nevezzük néven a dolgokat, megfoghatatlanok, kezelhetetlenek maradnak. Támogatásra lehet szükségünk ahhoz is, hogy konfliktusokat rendezzünk, meg-

bocsássunk, kifejezzük fájdalmunkat, vagy meghúzzunk bizonyos határokat másokkal szemben. Az sem biztos, hogy egyedül képesek vagyunk megérteni, milyen értékesnek, becsesnek tart bennünket Isten – talán azzal szemben, amit magunkról gondolunk, illetve amit egy önző szülőltől túl sokszor hallottunk. Bizony sokszor külső segítség kell a gondolkodásmódunk, értékrendünk, reakcióink átformálásához, hogy aztán érzelmeink is változhassanak.

Szedjünk-e gyógyszert?

Az eddig felsorolt átalakulások segítenek elkerülni a depressziót vagy meggyógyulni belőle. Rövid távon szükségünk lehet a tanácsadás mellett akár gyógyszeres segítségre is. Ennek alkalmazása döntően nem az okot, hanem csak tüneteit szünteti meg. Az előbbivel az imént taglalt módokon foglalkozhatunk. A gyógyszerek abban segíthetnek, hogy képessé váljunk szembenézni és foglalkozni az okokkal. Ezért szakember felügyelete alatt bátran élhetünk átmeneti segítségükkel.

Befejezésül azt tanácsolom, hogy próbáljunk úgy tekinteni a depresszióra, mint figyelemfelkeltő jelre, amely azt akarja nekünk mondani, hogy olyan probléma van az életünkben, amelynek megoldása nélkül tartósan nem vagy csak az egészségünket érintő nagy veszteségek árán haladhatunk tovább.

• DR. BAJTSI MIKLÓS

Fotó: SzJ

A kilencvenéves Ravasz László református püspök levele

Egyedül maradtam, akik a legdrágábbak voltak nekem, azok elmentek az örökös hazába. A többiek a földi életben megtalálták a maguk párját. Csak én maradtam egyedül. Óh, ez az egyedüllét néha nagyon a lelkemre nehezedik!

Szonjzom azok után, akik elszakadtak tőlem! Vannak körülöttem drága lelkek, akik gyöngédséggel, szeretettel vesznek körül, de emberöltők távolgán át úgy tekintünk egymásra, mint két szembetalálkozó hajó utasai, akik azért közelednek egymás felé, hogy örökre eltávolodjanak. Nincs senki, aki megértene, emlékeim másokat nem érdekelnek, érzéseimre jóakarát, de nem visszhang felel. Mintha valami üvegfal ereszkedett volna közém és a világ közé. Mintha itt felejtettek volna, mintha felesleges volnék.

De ha lelkem figyel Isten igéjére, elmerül szent mélységeiben és megértem drága üzenetét, akkor átmelegedő lélekkel látom, hogy ez nem büntetés, hanem ajándék. Isten készítget arra, hogy hozzá térjek. Szent keze egyenként veszi el tőlem mindazt, amit a világ adott, mert azt akarja, hogy hozzá

térjek, hogy itt idegenné váljak.

Azt akarja, hogy ne tekintsek hátra, mint Lót felesége, meneküljek az Ő hazahívó karja felé. Készítget engem arra, hogy csak Vele legyen találkozásom. Ő legyen mindenem, mert nemsokára át kell mennem azon a keskeny pallón, ahol mindenki elhagy, ahol csak Ő a segítség, egyedül Ő tart meg, és szállít át erős karjaiban a túlsó partra.

Kezdem úgy érezni, mintha boldog találkozásra, egy csodálatos palotába mennék. Bezárul mögöttem elhagyott világom ajtaja. Elhallgat fájó vagy édes zűrzavara, leperegnék rólam emlékei, koszorúi, sebhelyei. Szemembe szítál a félig nyitott ajtó fénye: egész lényemet eltölti az, Akivel találkozni fogok, amikor a küszöböt átlépek, és betölti a mindenséget nevének dicsősége! Érzem közellétét, minden értelmet felülhaladó szeretetét. Szent reménnyel bízom abban, akit értem elküldött erre a földre, aki vérével elpecsételte az én meghívásomat. Szent reménnyel hiszem, nem vagyok egyedül és nem is leszek soha! Az ATYA VELEM VAN! Ajkam néma, de fáradt lelkem már boldogan énekel!

Dr. Ravasz László

(1882–1975): 1921-ben püspökké választották a Dunameléki Egyházkerületben. Ettől kezdve a Kálvin téri református templom lelkésze is volt. Élénk közéleti szerepet töltött be. 1944-ben próbált tenni a magyar zsidók fizikai megsemmisítése ellen. 1948-ban Rákosi nyomására minden tisztségéről lemondott és visszavonult a közélettől. 1953-ban nyugdíjba vonult, 1956. október 31-én mégis őt ismerték el legitim püspöknek. A forradalom leverése után egy egyházi ébredést szorgalmazó megújulási mozgalmat szervezett, mely az állami elnyomás következtében elhalt. Az Állambiztonsági Hivatal előkészített egy koncepciósjelölést ellene, melyet az 1960-as évekig fenntartottak, ám végül nem indították el.

Isten országa közöttetek van

„Mester, jó nekünk itt lennünk, készítsünk három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek” (Lk 9,33).

Isten országának valósága az evangélium egyik alaptanítása. Mit tudhattak róla a korabeli emberek? Bizonyára igen keveset, ha éppen nem semmit. Jézus sokszor beszélt róla különös hasonlatok formájában. Hogy Isten országa hasonlít a mustármaghoz, a magvetőhöz, a kereskedőhöz, aki igazgyöngyöt keres, de talán mindenkifölött egy olyan léthez, amelyben az ember visszatér eredetéhez, valódi önmagához, ami emberré tette, egészen pontosan ahhoz, akitől a lelkét kapta: Istenhez.

Izrael útjain vándorolva az apostolok napról napra látták az Urat, beszéltek vele, érintették s hallgatták szavait, látták, hogy ura mindenknek, miközben szelíd: a megroppant nádat nem tör meg. Az élet királya, aki halált nem küld senkire, de

még múltó náthát sem.

Volt vele két egészen különös találkozásuk.

Máté (17,1–13), Márk (9,1–13) és Lukács (9,28–36) számol be Jézus színeváltásáról (megdicsőüléséről – a szerk.), János (21,9–14) pedig evangéliumának zárójelenetében az utolsó vagy első reggeliről.

Márk 9. fejezetében mondja az Úr: „*vannak az itt állók*

között némelyek, akik nem ízelelik meg a halált addig, amíg meg nem látják, hogy az Isten országa eljött hatalommal.” Lukácsnál: „*amíg meg nem látják az Isten országát.*” Ez az ígéret oly fontos az evangélisták számára, hogy a hegyen való megdicsőülés idejének meghatározásához használják: „*Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, és felvitte őket külön egy magas hegyre*” (Mt 17,1). Lukács írja, hogy imádkozni mentek. Miért imádkoztak? A tanítványok tették, amit a mesterük, rendben.

De Ő miért?

A nyelvünkben egymást átható ellentétek egyik szép példája az *imád* szó, melynek jelentése: leborulva magasztal. Én le, Ő föl! Mit kérhetett Jézus a Táborhegyen? Talán semmit, csak imádták az Atyát, egyszerűen Vele akart lenni. A jó ima mind ilyen. Isten úgyis tudja, mire vágyunk, és azt is, mire van szükségünk. Saját terveit is ismeri, melyekben számol velünk, mindannyiunkkal! Veled és velem, a doktor olimpikonnal és a fogyatékkal egyaránt.

Elég talán, ha tiszta szívvel és szeretettel gondolunk Őreá. Ezért gyönyörű a Tamás-ima: „*Én Uram, és én Istenem!*” (Jn 20,28).

Az ima *létfürdő*. A lélek megmerül a Létben és tiszta lesz, boldog, alkalmas az Országba való belépésre.

A tanítványok talán elfáradtak a hosszú hegymászásban. A Mesterrel való közös leborulásban egy pillanatra elszundítottak: „*Pétert és társait pedig elnyomta az álom*” (Lk 9,32). Ajjaj! Akárcsak olykor én... vagy veled is megtörtént? „*Amikor azonban felébredtek, látták az ő dicsőségét, és azt a két*

férfit, akik ott álltak vele” (Lk 9,32). „Ruhája olyan tündöklő fehér lett, amilyenre nem tud ruhafestő fehéríteni a földön. És megjelent nekik Illés Mózesrel együtt, és beszélgettek Jézussal” (Mk 9,3–4). Lukácstól azt is megtudjuk, hogy a világtörténelem legszonyosabb kérdéséről, Üdvözítőnk haláláról beszélgettek, amelynek Jeruzsálemben kellett bekövetkeznie. Beszélgettek! Érezzük e szó mélységes nyugalomát a kereszthalál borzalmához képest?

A tanítványok ekkor beléltak a kronoszba, részt vettek az Ország legfontosabb ügyében, és fölismerték Illést meg Mózeset! Ugyan hogyan? Az említetetről soha semmiféle kép nem készült! Úgy, hogy Isten országában voltak, hiszen a Mester *ruhája olyan tündöklő fehér lett, hogy a világon semmiféle kelmefestő nem tudná fehérebbé tenni!* Az Ország tehát nem földrajzi hely, nem a Tábor-hegy, hanem Jézus, Illés és Mózes, Isten és az igazak együttes jelenléte! Ott nincs titok, tapintatos mellébeszélés, kegyes hazugság! Péter zavarában így szólt Jézushoz: „Mester, jó nekünk itt lenniük, készítsünk három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek” (Lk 9,33). Milyen szép, hogy magára nem gondol! Most nem főpap, mint nemrég, amikor Jézus megtette Kősziklának, amitől ő menten azt hitte, hogy a hatalommal fölény jár alázat helyett! „De felhő támadt, amely beármánykolta őket, és hang hallatszott a felhőből: Ez az én szeretett fiam, reá hallgassatok!”

(Mk 9,7) Az Atya is jelen van, mint mindig, mindenütt, de most meg is szólal!

Képtelen vagyok nem gondolni a legnagyobb térítő, Szent Pál sátorkészítő mesterségére, meg Árpád-kori pici templomaink jurta alakjára. Jószerivel csak az oltár fért el bennük. Mit ne mondjak, az Úr és a szolgálattevő pap. A tágas csarnok, a hajó csak később épült hozzájuk.

Szép faragott kövekből, de még inkább belőled és belőlem...

Nyolcan vettek részt a Galileai-tó partján a második csodálatos halfogás utáni mennyei vendégségen: Simon Péter, Tamás, a galileai Kánából való Nátánáel, Zebedeus fiai és még két meg nem nevezett tanítvány. Köztük lehetett a Tábor-hegyen járt Jakab is (Jn 21).

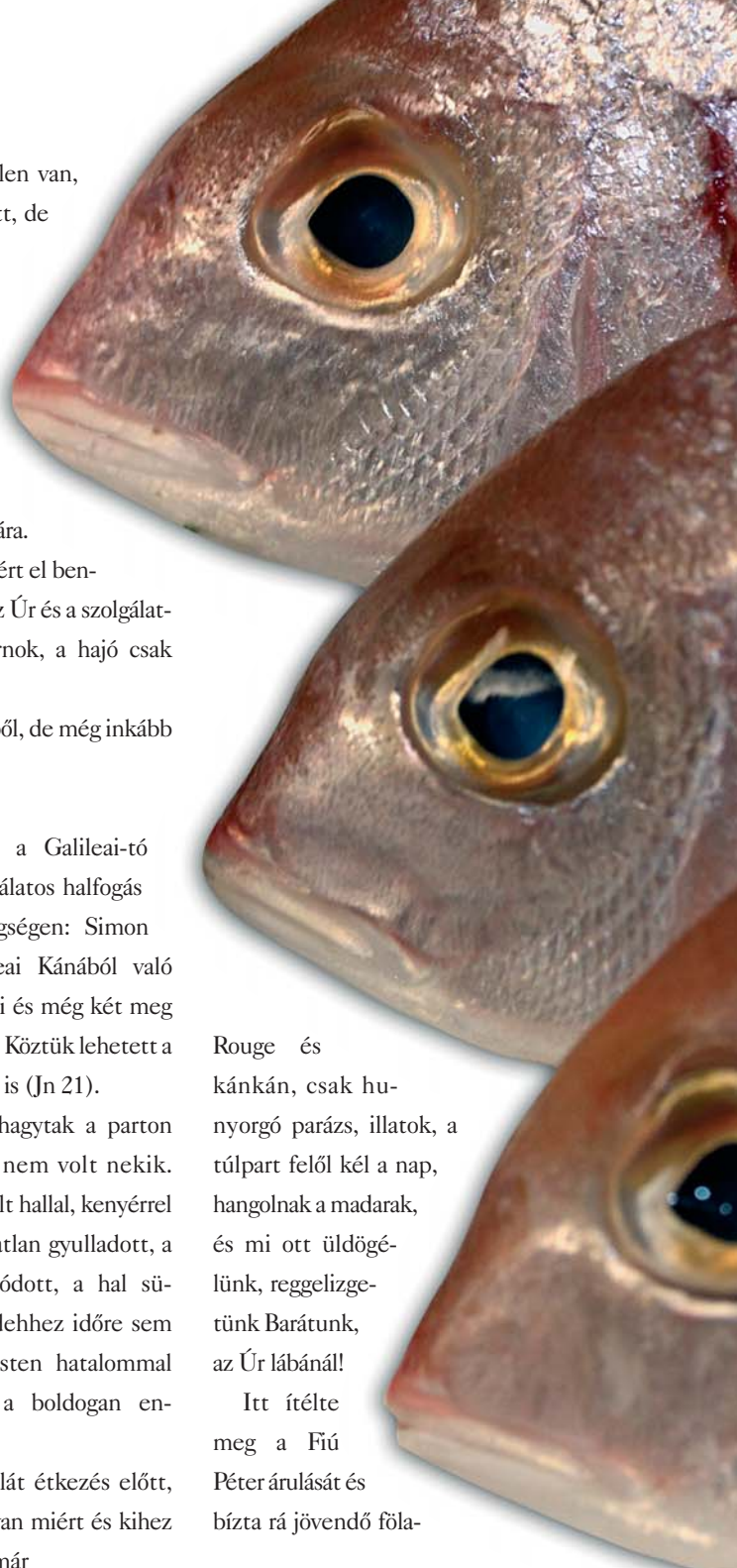
Az apostolok nem hagytak a parton semmi ételmezt, mert nem volt nekik. A föltámadott mégis sült hallal, kenyérral várta őket. A tűz gyújtatlan gyulladott, a kenyér gyúratlan gyúródott, a hal sütetlenül sült – és mindehhez időre sem volt szükség. Ilyen „Isten hatalommal megvalósuló uralma” a boldogan engedelmes lét fölött!

Jézus nem adott hálát étkezés előtt, nem is imádkozott: ugyan miért és kihez imádkozott volna? Ő már

megdicsőült azzal a dicsőséggel, amelyben része volt az Atyánál, mie-

lőtt a világ lett.

Milyen csodálatos lehetett Isten Országá az utolsó vagy inkább első reggelen! Semmi katonai díszszemle a Vörös téren, semmi Disneyland vagy Moulin

Rouge és kánkán, csak hunyorgó parázs, illatok, a túlpárt felől kél a nap, hangolnak a madarak, és mi ott üldögélünk, reggelizgetünk Barátunk, az Úr lábánál!

Itt ítélte meg a Fiú Péter árulását és bírta rá jövőendő föla-

A tűz gyújtatlan gyulladott, a kenyér gyúratlan gyúródott, a hal sütetlenül sült – és mindehhez időre sem volt szükség.

datát (Jn 21,15–19)! Nem azért, mert Péter hős volt, vagy jobb akárkinél, hanem mert esendő, sőt bukdácsoló volt, mint mindannyian, de föltétlen istenszerető.

• CZAKÓ GÁBOR

Krisztus Nepálban

Egymillió hívő a hatvanéves egyházban

Ed és Annie Kramer 1977 és 1985 között Nepálban töltött nyolcéves szolgálatuk után, 2012-es nyugdíjazásukig az Interserve Europe elnökeként és igazgatójaként munkálkodott a misszió ügyéért, Isten országának épüléséért.

Annie és Ed újra Nepálban járt 2012 tavaszán. Meglátogatták korábbi szolgálati területüket, beszélgethettek húsz éve nem látott kollégákkal, szomszédokkal, barátokkal és testvéreikkel. Baglungban, ahol akkoriban nem volt egyház, ma már öt gyülekezet dicséri az Urat. Látogatásuk fénypontja az a nagypénteki nagygyűlés volt a főváros-

ban, melyen huszonötezer fős tömeg vallotta meg hitét, méltóságteljesen énekelve és imádkozva a városért és az országért. Azokon az utcákon, ahol korábban csak a hinduk vonulhattak fel szent szekereikkel, bálványaikkal, áldozati állataikkal, 2012-ben, az egyház 60. születésnapján megszólalhatott a Krisztus nevét hirdető ének is.

Az 1950-es évekig a világ egyetlen hindu királysága teljesen elzárkózott a nyugattól, így a keresztyén missziótól is. Bár Nepál nevének hallatán a Himalája hatalmas bércei jutnak eszünkbe, az ország népességének nagy része a Terai-alföldön lakik, mely a hegyek és az indiai határ között húzódik. Az észak-indiai keresztyének és misszionáriusok kitarotán imádkoztak a lehetőségért, hogy megindulhasson a misszió Nepálban is. A határon át Indiába özönlő menekültek beszámolóit hallva nyilvánvaló volt az ország testi és lelki nyomora. 1952-ben jött

el a várva várt alkalom, amikor a mérhetetlen nyomor enyhítésére a nepáli király segítséget kért néhány nyugati szervezettől, hogy építsenek kórházakat, utakat, hidakat, iskolákat. Két feltételt szabott a keresztyéneknek: egyfelől megtiltotta a hittérítést, másfelől kérte a szervezeteket, hogy egységben dolgozzanak. Éppen hatvan évvel ezelőtt megalakult az UMN (United Mission to Nepal), amely egyesítette a résztvevő missziókat. Ezek között a szervezetek között volt az Interserve is, mely addigra a térség más országainak missziójában komoly eredményeket ért el.

1952 előtt alig volt keresztyén Nepálban, csupán olyanok, akik külföldön ismerték meg az Urat, és aztán visszatértek. Nagyon magas volt a gyermekhalandóság, és sok esetben máshol könnyen gyógyítható betegségek végeztek az emberekkel, mert a hagyományos varázslók kuruzslásukkal csak ártottak a betegeknek.

Ed és több más munkatársa mérnökként az ország elektromos hálózatának kiépítésében segédkezett, kisméretű vízi erőműveket építettek. Annie tanítónőként három gyermeküket nevelte, tanította odahaza. A család munkájával, életével, jelenlétével és szavaival tett bizonyosságot hitéről mindazoknak, akikkel találkozott. A nyelvtanulás éveit, melyet Katmanduban töltöttek, Butwal majd Baglung település követte a család életében. Butwalban volt egy kis gyülekezet tíz-húsz családdal, de a második faluból a korábban ott élt testvéreket elüldözték. A keresztyén orvosi rendelő áldásait élvezték ugyan az emberek, de az evangéliumot nem fogadták be.

A '70-es és '80-as években a keresztyénség rohamosan terjedni kezdett, de nem csupán a nyugati misszionáriusok munkája folytán, hanem az Úr nagyon hamar elhívott nepáli testvéreket is, akik a gyorsan gyarapodó egyház apostolai és vezetői lettek. Gyakran az életveszélyt is vállalva járták a hegyi ösvényeket, hogy Krisztusról beszéljenek a falvakban. Isten gyakran tett csodát és szólított meg embereket közvetlenül is. Sokan a keresztyén kórházak szolgálata folytán tapasztalták meg a gyógyulást és a megtérést, és vitték haza családjuknak a Jó hírt. Jellemző a nepáli egyházra, hogy nem él felekezeti megosztottságban. A gyülekezetek túlnyomó többsége egy szervezet, az NCF – Nepal Christian Fellowship – tagja. Lehet, hogy a növekedés egyik titka éppen az egységben rejlik?

A kezdeti sikereket üldözés követte. A hinduk rosszallva figyelték a változást az emberekben. A falu közössége kivetette, megbélyegezte a frissen megtérteket. Az is előfordult, hogy a feldühödött szomszédok felégették a hívők termését. Nem egy esetben méltatlan vádak alapján bebörtönözték a testvéreket, de nem törtek meg, sőt voltak, akik életüket adták Urukért. Több helyen megtörtént, hogy a

keresztyén családok összefogtak, és új helyen alapítottak falvakat. Ahol addig pusztaság volt, ott feltörték a köves talajt, és kemény munkával megteremtették az életfeltételeket.

Ebben a helyzetben, az 1980-as évek végére érlelődött meg az a látás a missziós szervezetek vezetésében, hogy az intézményeket a nemzeti egyház tulajdonába és fenntartásába adják, és a helyi vezetők és a szakemberek képzését kivonulnak az országból.

Isten viszonylag rövid időre, bő harminc évre nyitotta meg a külföldről jövő misszió lehetőségének ajtaját. Voltak olyan emberek, akik az elhívásra nyitott szívvel válaszoltak. Az elvetett magot már nem lehetett megsemmisíteni! A fiatal nepáli egyház növekedése nem állt meg, és mára a keresztyének száma megközelíti az egymilliót. A hatvan éve a felszín alatt beindult folyamatok néhány évvel ezelőtt komoly változásokhoz vezettek. Az ország államformája egy népszavazás nyomán 2008-ban megváltozott, a király lemondott, és a parlament valódi hatalmat kapott az ország vezetésére. Bár az országban megerősödött a kommunista párt, vezetője, aki maga is egyházi iskolába járt, tiszteletben tartja az egyház munkáját, és a testvérek ma szabadon gyakorolhatják vallásukat.

Itt azonban nincs vége a történetnek! Nepálon túl is elhallatszik a nepáli egyház

hangja. A kivándorolt nepáli testvérek a hinduk között végzett misszió élharcosai lettek Indiában, Európában és a világ más részein is. Nepál története jól példázza az Interserve filozófiáját, azaz, hogy a találkozás Krisztussal megváltoztatja, átforgalmazza az emberek és a közösségek életét.

● JÓ ANDRÁS

Az Interserve nemzetközi protestáns missziói szövetség, mely az egyházakkal közösen keresztyén szakembereket küld Jézus követeként Ázsia és az arab világ népei közé.

Honlap: www.interserve.org;
e-mail: interserve.hu@gmail.com

Hídépítés Indiában

Az Evangélikus Külmissziói Egyesület afrikai projektjei mellett figyelemmel kíséri a már második esztendeje az indiai Kodaikanalban tanárként szolgáló Szigeti Zita és férje, Imre szolgálatát. Karácsony előtt érkezett levél tőlük, amelyből közreadunk egy részletet.

Az iskola sok munkát ad, elég magas az óraszámunk (26-28 hetente), és emellett sokat kell készülnünk is, mert nekünk kell kitalálni, hogy mit és hogyan tanítsunk. Ezen kívül, mivel ez bentlakásos iskola – a tanulók 90%-a kollégista –, nagyon gyakoriak a szabadidős programok: kirándulások, koncertek, különböző vetélkedők, sportprogramok, amiken részt kell vennünk nekünk is.

Szeptemberben egyhetes tanulmányi kirándulásra ment az egész iskola. Én a tizedikesekkel, akiknél osztályfőnök vagyok, Coimbatore-ba mentem, egy oktatási központba. Ez a Karl Kübel Development Institute, egy német gyáros által alapított keresztyén szellemiségű továbbképző központ, ahol indiai férfiakat és asszonyokat tanítanak arra, hogyan lehetnek jó vezetői közösségeiknek, hogyan segíthetik falujukat a fejlődésben.

Minden nap elmentünk egy-egy törzsi faluba, ahol már dolgoznak az emberek helyzetének javításán. Volt olyan falu, ahol segítettünk a házakat kimeszselni, volt, ahol „csak” a gyerekekkel játszottunk, de volt, ahol azt láttuk, hogyan teremtenek termő vidéket egy kopár területből. A férfiak is nagyon örültek a nők „talpraesettségének”: régen ebben a faluban a nők bemenekültek a házba, ha idegen jött a faluba, nem jártak iskolába, még a nevüket sem tudták leírni. Öt évvel

ezelőtt kezdtek velük foglalkozni az intézet emberei, megtanították őket írni-olvasni, és arra, hogy mi mindent tehetnek a falujuk

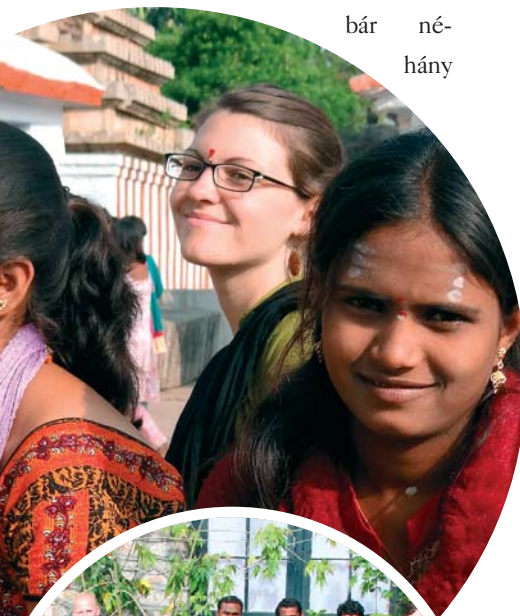

érde-
k é b e n .

Például egy időszakos folyó esős évszakban teljesen elválasztja őket a főúttól, el vannak zárva a külvilágtól, se élelmiszer, se orvos, semmi sem elérhető ilyenkor, magukra vannak utalva (kb. nyolcvan család). Tavaly a „felvilágosított” nők kérelmet írtak az állam vezetőinek, hogy építsenek hidat az állami fejlesztési alapból a falu és a főút közé – és mi már láttuk a félkész hidat! Amikor meglátogattuk őket, az asszonyok kint vártak bennünket a főtéren, karjukon gyerekekkel, és büszkén számoltak be elért eredményeikről és az életükben történt változásról. Ezek a missziók elsősorban nem vallási alapon történnek, bár az intézet dolgozói bizony sokat imádkoznak az

eredményes munkáért és krisztusi indítatásból teszik dolgukat, de a falvakban nem folyik konkrét evangelizáció. A törzsi falvak lakossága továbbra is nagyrészt a hinduizmus követője,

bár né-
hány

babonával kapcsolatban sikerül őket meggyőzni, hogy feleslegesek (például a különböző áldozatok helyett a folyamatos terhesgondozás az egészséges csecsemők és édesanyák érdekében). És hála Istennek, vannak olyanok is, akik Krisztus-követőkké váltak – általában belőlük lesznek a következő nemzedék segítői. Jó volt látni, hogyan munkálkodik először csak egy maroknyi ember, aztán azoknak a követői és végül egy egész szervezett hálózat embertársaik érdekében.

PÁTKAI ERVIN

(Békéscsaba, 1937 – Párizs, 1985) 1956: Magyar Iparművészeti Főiskola, 1957–1964: École des Beaux-Arts, Párizs. A Francia Lovagrend tagja, a párizsi Magyar Műhely egyik alapítója. 1970 és 1973 között a Sorbonne-on szobrászatot tanított.

Múlttal szőtt jelen

A Békéscsabai Evangélikus Gimnázium tavaly fölvette Pátkai Ervin szobrász, várostervező nevét. Az intézmény művészeti szakközépiskolájának tanárai és diákjai létrehozta egy csodálatos Pátkait parafrázáló kiállítást. Az alábbi szöveg az ünnepi, nagy sokaságot vonzó megnyitón hangzott el.

Tisztelt ünneplő Egybegyűlte! Kedves Áldozatok!

Gyilkos jár köztünk... Hiába kezdjük el szemünket vizslatva körbejárni – távol legyen tőlem a bizalmatlanság szellemének rászabadítása a jelenlévőkre –, jelentem: a gyilkos itt van, csak ügyesen álcázza magát – láthatatlan. Az egyik legnagyobb hatalommal bír, és most is, szavaim – nem súlya, hanem – pergése alatt folyamatosan öl. A szinte talá-lóskérdés-szerű kéréssem tehát: Ki ő? Ki ez a rejtélyes gyilkos? Az idő úr ő. A gyilkos idő áldozatai vagyunk mindannyian. Kiszolgáltatottak az idő múlásának, ami a jelent és előbb-utóbb a jelenbe érkező jövőt is múlttá teszi, hogy újra és újra csöndes birkaként szépen felsorakozzon

kivégzésére a múlttá váló jövő – végeláthatatlanul. De az idő nem csak a jövőt gyilkolja múlttá, hanem mindent, ami mi vagyunk, ami hozzánk, emberekhez, az időben élő, ténykedő emberekhez kötődik, hozzánk, akik erről tudhatunk, akiknek erről tudnunk kell, még ha sokszor nem is akarjuk tudomásul venni...

De az embertengerben a művész különleges szerzet, tudatosan vagy ösztönösen nekimegy a gyilkos időnek, és megpróbálja kicselezni a másodpercek múlását, szembeszállni az idő töreivel, kardjaival, puskáival, túlélni az idő amúgy kiszámítható, mégis kikerülhetetlen, folyamatos és biztos győzelmet ígérő és hozó támadásait. Az alkotás pillanataiban, óráiban, heteiben elnyúlik a jelen. Viszont a mű elkészültével „cserébe” egyszerre zuhan rá az alkotóra a felhalmozott, feltorlódott „múlt-súly”, mert ebben a világban nincsen jó mellékzöngé nélkül, azaz nincs tökéletes jó. (Kétségtelenül, Gaudí a Sagrada Família-jával volt a legnagyobb csibész trükköző, aki

tán még ma is élne – igaz, 160 évesen – és alkotna, ha közbe nem jött volna egy villamos...)

Ha leegyszerűsítve egymásba szójuk az idő egységeit, a következő kárpit készül el: a művész mindig a jelenben dolgozik a múltból táplálkozva, ugyanakkor a mű létrejöttéhez szükséges ihlet a titokzatos, időtlen örökből varázsolódik

„Kezeink munkáját tedd maradandóvá, kezeink munkáját tedd maradandóvá!”

elő, hogy a jelenben a közeledő, majd múló jövőnek hozzon létre öröknek szánt mulandót. Mert a legtöbb művész igenis a jövőnek dolgozik, szeretné, ha az általa közvetített üzenet a jövőben is megállná a helyét, hogy hasson. Persze vannak „asztalfiók-művészek” (nekem nagyon szimpatikusak)... Telik az idő – most tudatosan nem a „múlik”-ot használom, mert a „telik” ez esetben túltesz a múlikon, hisz ami múlik, az elmúlik, ami telik az egyszer betelik –, tehát telik az idő, telik, telik és egyszer csak valami

Az igazi értékek több száz év távlatából is azok.

csoda folytán kihúzódik az asztalfiók, föltáru a föld szája, kidől egy rejtekhely ajtaja, lekopik a takaróréteg és a műre, életműre rávetül a fizikális fény, hogy az addig rejtett kincs szellemiként világíthatson. Az igaz értékek több száz év távlatából is azok. Azok az igazi értékek, amelyek megállják a múltó idő és a változó

értékrend (a divat? – nem, ez a káros jelenség ezen a szinten szóba sem kerülhet) próbáját. Az az igazi mű, amelyiknél nem az alkotó neve számít (sznobgyanú, sznobfenyegetés), hanem az alkotás. Üzen-e, mit üzen? – Építőt, előrevívőt, embernemesítőt avagy – rombolót. Üzenetével mit ér el? – Ént találkoztam énnel (önazonosság), az ént megteremtő Istennel (istenképűség), és emel mennyei magasságokba, ami nem több mint biztos léptekkel, egyenes derékkal és emelt fővel járni poros, rögös ösvényeinket. Avagy lelket, embert, emberiséget isteni emberségből mint port a porrongyból kirázza, isteni útjáról kisiklasztja, és teszi csúszómászóvá egyazon poros, rögös ösvényeken? Milyen szörnyű is a jövőnek szánt, de halált hordozó üzenet! Ez a halállal átítatott életérzés oly gyakori, hogy még értékrendet, stílust összefoglaló elnevezést is kapott: dekadencia. A mű tehát mint tárgy befejezettségében átadatik a múltnak, de esztétikai értékével megtámogatott üzenetével köztereken, kiállítótermekben, magángyűjteményekben, könyvekben (és ma már az interneten) él és szolgál tovább a mindenkori jövőnek mindaddig, amíg a pusztítón érkező nyers jelen

(földrengés, ár,
orkán, tűz, sár
atombomba,
penészgomba,
moly és rozsda,
barbár horda,
vagy faragatlan tuskó)
formájában
át nem küldi oda túlra,
a végleg lezárt múltba.

És mégis, milyen szerencsés (áldott?) az a faragott, fennkölt, fénylő ember, aki az üzenetét a szépbe tudja szőni, vésni, égetni, ecsetelni, táncolni, előadni, pengetni, kattintani, forgatni és nem utolsó sorban írni – másokat nemesítve magát is csiszolni. Nem tudom, tu-

datában vannak-e kiválasztottságuknak, hálások-e ezek a kedves kiállító fiatalok, akik kiváló tanárok, kiváló kondíciók biztosította biztonságos burokokban alkothatnak, szépíthetik lelküket, környezetüket? Szívvel kívánom, legyenek tudatában és legyenek hálások! Mindenesetre én, s talán mondhatom mindannyiunk nevében, mi, hálások vagyunk nekik mint közvetítőknak a szépbe öltöztetett üzenetért.

A velünk élő múltból a múlttal átszőtt jelenbe lép elő egy művész, akinek az apropóján összegyűltünk. Milyen szegényes szó is ez, apropóján. Mennyivel szebb és több a fölfedezésén, pontosabban újrafölfedezésén. Az egykor, az 1900-as évek második felében Franciaországban hatalmas sikereket elérő, nagy népszerűségnek örvendő, de az utóbbi évtizedekben ismertség tekintetében (és nem a tehetség, eredetiség megkopásának következtében) érdemtelenül, mintha a feledés kódébe homályosuló, valamikor Békéscsabáról induló *Pátkai Ervin* ez a művész, akinek tehát nem az apropóján, tán még nem is az újrafölfedezésén, hanem művészi föltámadásának ünnepén vagyunk együtt. Ugyanis az ő művészete újra ihlet, inspirál diákokat, tanárokat és minket, átlagembereket, szürke művészetfogyasztókat is gazdagít. Így a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Intézmény Tehetségpontjának névadójaként legalábbis jó időre közkezen, közszájon, közgyakban forog majd neve és művészete, de nemcsak az iskolában, hanem annak határain túl is. Hadd mondok azonban: a művészi feltámadás a feltámadás egy részlete csupán.

Volt egy kozmikus föltámadás. Amit nem lehet részekre osztani, ami nem csak térben és időben érvényes, és nem csak a térbe és időbe férő összes történetre hat. Ami nincs kitéve a múltba

süllyedés fátumának, kikerülhetetlen kényszerének. Feltámadás, ami új perspektívába helyez jövőt, jelent és múltat, sőt egykoron értelmetlenné teszi mindhármát, hisz helyükbe az örök lép. Jézus feltámadásával lett valósággá mindez, és lehetünk ennek részesei mi, akik megszületünk, élünk, alkotunk. Alkotunk? Alkotásainkkal társai vagyunk a Teremtőnek?

Most még itt élünk a múlt, jelen, jövő kalodájában, azzal a felelős megbízással: Tegyem az eljövendő múltat az elnyúló jelenben szebbé, értékesebbé, élhetőbbé! Hogyan? Hát együtt a feltámadott Jézussal! És a zsolttáros szavait elmondva, elimádkozva akár naponta, akár naponta többször is, akár alkotás előtt és közben is: *„Kezeink munkáját tedd maradandóvá, kezeink munkáját tedd maradandóvá!”*

• BAKAY PÉTER

Könyvajánló

Szarka Miklós: Házasságra felkészítő beszélgetések – Útmutató lelkipásztoroknak és segítőknek, Kálvin Kiadó, 2012

Az esküvőre vagy a házasságra kell többet készülni? Az ünneplés megszervezése sok időt, pénzt és energiát igényel, de vajon fordítanak ma a párok legalább ennyi figyelmet arra, hogy a házasságukra készüljenek? Sok házasság már az első éveiben válságba jut, ezért az előre gondolkodás megelőzés, és a párkapcsolatról való beszélgetés a harmonikus együttélés záloga lehet.

Szarka Miklós arra hívja a lelkészeket és az egyházi segítőköt, hogy ne csak az esküvőre, hanem a házasságra készítsek fel az őket felkereső párokat. Hozzáállásukkal, magatartásukkal és szakmai felkészültségükkel ajánljanak a hozzájuk érkezőknek egy pásztori, lelkigondozói jellegű, segítő kapcsolatot, amely akár az esküvő után is folytatódhat.

A könyvben olvashatunk többek között a párkapcsolat „anatómiájáról”, a leválási folyamatról, a párválasztási motívumokról, a lehetséges válsághelyzetekről, az intim viselkedéskultúráról, a pár spirituális életéről és az előkészítő beszélgetések teológiai háttéréről.

A szerzőről: Szarka Miklós református lelkész, pár- és családterapeuta, a Református Házasság- és Családsegítő Szolgálat elindítója.

Ára: 2500 Ft

A szerző korábbi könyve: Hatszemközt Égető kérdések – éltető válaszok, Kálvin Kiadó, 2011

A kötetben a szerző pasztorális tapasztalatainak egy részét osztja meg az olvasókkal. A gyermekvárás, az egyszülős család, az életfontosságú döntések meghozatala mellett még számos nehéz helyzetről olvashatunk. Minden eset összefonódik egy bibliai igével és annak magyarázatával, amely megoldást mutat a nehéz élethelyzetekben. A könyvet ajánljuk segítő szakembereknek és azoknak is, akik maguk küszködnek lelki, életvezetési kérdésekkel.

Ára: 990 Ft

Oros László: A felsőszei ágostai hitvallású evangélikus egyház története – Felsőszei, 2011

2011. szeptember 25-én emlékezett meg a felsőszei (Horné Saliby) evangélikus egyház az újjászületésének 225., valamint a templom felszentelésének 150. évfordulójáról.

Ebből az alkalomból egy vastkos kötet is napvilágot látott, amely feldolgozza az egyház közel ötszáz esztendő múltját. A szlovákiai Felsőszei község Nagyszombat megyében, kilenc kilométerre Galántától található, ahol Kodály Zoltán a gyermekeivel töltötte.

A község evangélikus gyülekezete a Felvidék egyik legrégebbi és legnépesebb magyar nyelvű egyháza volt egészen a második világháború végéig. Története visszanyúlik a reformáció kezdetéig. Az első magas tornyú templom Thurzó Elek királyi helytartó idejében épült, aki 1524-től semptei birtokos volt. 1573-tól Semptén működött Bornemissza Péter lelkész, író is, aki a csalóköz-mátyusföldi egyházkerület első protestáns püspöke lett. Amíg a Thurzók voltak a birtokosok, virágzott a felsőszei egyház is. Amikor 1621-ben Thurzó Imre meghalt, s özvegyét a katolikus Esterházy Miklós vette nőül, megkezdődtek az üldöztetések és a heves viták a templom birtoklása körül. A Rákóczi-szabadságharc idején némileg csökkent a hívekre nehezedő nyomás, de lényeges változást csak II. József türelmi rendelete hozott: 1786-ban ismét megalakult a felsőszei evangélikus gyülekezet. 1790-re elkészült az iskola, a paplak és a templom is. Az első lelkész Wiszkidenszky János lett, aki bevezette 1786-ban az anyakönyvet, a jegyzőkönyvet valamint a számadási könyvet. Ezek bejegyzései felbecsülhetetlen értékű adatokat tartalmaznak az egyház múltjából.

A templom állapota időközben annyira megromlott, hogy újat kellett építeni. Felszentelésére 1861. szeptember 29-én került sor.

A könyvből tizenöt lelképásztor életét és munkáját ismerhetjük meg. A kötet terjedelmes fejezetet szentel az evangélikus iskolának és az ott tanító mestereknek is 1786-tól egészen a második világháború végéig, amikor megszüntették a felekezeti iskolákat.

Sok mást is megtudhatunk a könyvből. Megismerhetjük az országos eseményeket is: a török hódoltság, a reformkor és a szabadságharc felvidéki történéseit vagy a két világháború okozta megpróbáltatásokat, a kitelepítések megalázó, fájdalmas eseményeit. Mindig küzdeni kellett valamiért: a protestáns vallásért, majd az Isten házáért, később a megmaradásért és az anyanyelv használatának jogáért. Majd jött a XX. század, amikor új országok alakultak, és a nép anélkül, hogy megkérdezték volna, hirtelen más országban találta magát. Ez az időszak jelentette az évszázadokon át működő felsőszei magyar nyelvű gyülekezet végét. A nagyszámú evangélikus szlovákság betelepítésével megszűnt a homogén, egynyelvű egyházközösség.

Örömmel ajánlom az érdeklődők figyelmébe ezt a mátyusföldi egyháztörténetet, amely a Félévangélikus Diakonissza Egyesület jóvoltából látott napvilágot Piliscsabán ötszáz példányban.

• OROS LÁSZLÓ

„Engedelmeskedjete az Istennek, de álljatok ellen az ördögnek.” (Jak 4,7)

Konzultáció egyházunk alkoholbeteg-mentő szolgálatáról

Fotó: Kiss Tamás

Február 21-én az ország több gyülekezetéből, alkoholbeteg-mentő közösségéből érkezett húsz munkatárs az Országos Irodában megrendezett munkamegbeszélésre.

Áhítatot Szemerei János, a missziót felügyelő és segítő püspök tartott.

Krisztusközpontú, missziói elkötelezettségű előadással szolgált Márkus Gábor református lelkész, a Tiszta Forrás Alapítvány elnöke.

korlati fórumbeszélgetés alakult ki.

A jelenlevők egyetértettek abban, hogy erősíteni szükséges a misszió és a diakónia kapcsolatát. Egyházunk eddigi aktivitását erősíteni kell. Szemerei püspök szerint tartozásunk van ezen a területen. Kívánatos lenne több energiát, hitet áldozni erre az egész társadalmat terhelő területre.

Szeverényi János missziói lelkész, a konzultáció szervezője beszámolt az elmúlt évek eseményeiről. Megköszönte Dr.

Helyzetjelentések, beszámolók hangzottak el a szarvasi, nyíregyházi, békéscsabai, albertirsai, szentesi szolgálatokról. Felelős, mélyreható teológiai és gya-

Sárkány Annyal szarvasi orvos több évtizedes elkötelezett szolgálatát. Idős kora miatt a doktornő nem tudott eljönni a találkozóra.

Évente tartanak konzultációt, továbbképzést egyházunk missziós munkatársainak Piliscsabán. Több százezer példányban készültek szórólapok szenvedélybetegségekről, lelki problémákról (például alkoholbetegség, kábítószerfüggőség, nikotinizmus, homoszexualitás, abortusz, depresszió, babonáság) és az azokból való szabadulás lehetőségeiről. Megjelent *Akarsz-e meggyógyulni? Segítség az alkoholbetegeknek* címmel egy könyvecske. A Híd missziói magazinban is rendszeresen közölnek lelki és szakmai írásokat, valamint bizonyágtételeket a témáról. Az egész napos találkozót B. Pintér Márta imája zárta.

A Magyar Evangélikus Rádiómisszió műsora:

Lélekhangoló

Fotó: Balay Péter

Hétről hétre új, erőt adó, bátorító, hitre hangoló beszélgetések. Töltsék le honlapunkról és használják áldással!

Célja:

- épülés egymás hite, bizonyágtétele által
- kapcsolódási pont nem hívók felé
- gondolatébresztés gyülekezeti alkalmakon, kisközösségekben
- lelki töltekezés közösségbe el nem jutók számára
- nem hívó barátok, ismerősök Istenhez hívogatása
- evangéliumi segédanyag, illusztráció

A műsort sugárzó rádiók és az adások időpontjai:

BUDAPESTI RÁDIÓK

Civil Rádió – FM 98

Budapest és környéke
kéthetente vasárnap 8 óra
(Evangélikus óra)
ismétlés: aznap 22 óra
www.civilradio.hu

Rádió 17 – FM 96,8

Budapest és Pest megye
szombat 9.30
ismétlések: szombat 23 óra
vasárnap 9.30
hétfő 23 óra
www.radio17.hu

VIDÉKI RÁDIÓK

Régió Rádió 1485 – AM 1485 kHz

Baranya, Tolna megye déli, Bács-Kiskun megye délnyugati része és a Horvát-Baranya
vasárnap 8.30

Corvinus Rádió – FM 104,6

Sopron és környéke
kedd 20 óra
www.corvinusradio.hu

KERESZTYÉN RÁDIÓK

Szent István Rádió

Vételközrete Északkelet-Magyarország, az alábbi sugárzási központokkal:
Eger – FM 91,8
Sátoraljaújhely – FM 90,6
Hatvan – FM 94,0
Miskolc – FM 95,1
Tökaj – FM 101,8
kéthetente szombaton 15.30
(Ökumené – Testvéregyházak félórása c. műsorban)
ismétlés: másnap 9.05
www.szentistvanradio.hu

Agnus Rádió – FM 88,3

Kolozsvár és környéke
péntek 12.25
(magyarországi idő szerint: 11.25)
www.agnusradio.ro

Európa Rádió

Miskolc, Záhony – FM 90,4
Debrecen – FM 94,4
Szeged – FM 87,9
Nyíregyháza – FM 100,5
Mezőkövesd – FM 102,1
Kisújszállás – FM 103,2
csütörtök 17.10–18.00 (Kitekintő c. műsorban, nem minden héten)
www.refradio.eu/radio/euradio/

Sion Rádió

Beregszász
www.refradio.eu/radio/sion
változó időpontokban

EGYÓRÁS LÉLEKHANGOLÓ HAVONTA EGYSZER

Budaörs Rádió – FM 104,8

minden hónap második vasárnapján: 14.00

A felsorolt rádiók többségének adása – benne a Lélekhangolóval – online is hallgatható a feltüntetett webcímen.

nakedpastor.com

©dhagward

Az Evangélikus Missziói Központ és a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága kiadásában megjelent iratmissziós kiadványok

Missziói szórólapok 28 témában
A/5 méretben

Mi az élet célja? – Hogyan találom meg Istent? – Kétség és bizonyosság, avagy még a hitünk is relatív? – Igaz-e a Biblia? – A tudomány megcáfolja a Bibliát? – Korszellem – Szekta-kérdés – A babonáról józanul – Jézus és a gyermekek – Felnőtteknek gyermekekről – Ébredj, ifjúság! – Az Isten akarata szerinti férfi – Öregség – Szerelem és szexualitás – A házasság – Néhány szó a válásról – Válás és haláleset a családban – Kiutak a magányból – A homoszexualitásról – Gondolatok az abortuszról – Gondolatok a depresszióról – Gondolatok az öngyilkosságról – Van segítség az alkoholbetegségből – Függetlenség a függőségtől – Betegség – A betegségről és a szenvedésről – A halál, közelség vagy távolság? – A halál felé, benne és utána

Híd evangélikus missziói magazin

Az Evangélikus Missziói Központ negyedévente megjelenő kiadványa
A színes magazin első része a fókusztema (pl. idősek, közélet, házasság, ezotéria, Jézus Krisztus) kibontása keresztyén szemszögből, a másodikban pedig az „élő víz” rovat misszióval kapcsolatos anyagai kapnak helyet.

A Magyarországi Evangélikus Egyház missziós munkáinak
Budapest, 2008
Az egyházunkban működő missziós munkáinak, a missziós szolgálatokat végző szervezetek és néhány felekezeti missziós szervezet bemutatása.

Képeslapok

KÖNYVEK

Emlékezzünk a régiekről
Scholz László visszaemlékezése életútjára, Budapest, 2005
Az idős evangélikus lelkész 2002. december 7-én egy kelenföldi gyülekezeti szeretetvendégségen versei kíséretében mesélte el élettörténetét. A könyvecske ezt a visszaemlékezést és néhány fotót tartalmaz.

Épüljetek!

Evangélikus gyülekezet a gyakorlatban, Budapest, 2012
A kötetben hatvan szerző hetven cikke található háromszáz oldalon, tizennyolc, gyülekezet-építést érintő témában.

ÉLŐ VÍZ sorozat

1. Akarsz-e meggyógyulni?
Segítség alkoholbetegeknek, Budapest, 2007
Jézus a radikális fordulatot kínálja fel: Akarsz-e meggyógyulni? Ha igen, akkor az élő, személyes Szabadítóra van szükséged. A kötet szerzői mint teljes empátiát és szolidaritást vál-

Ajánljuk egyéni elcsendesedésben, illetve gyülekezeti körben (bibliaórán, ifin, gyászolókkal való találkozáskor, családlátogatóskor, missziós alkalmakon) való használatra.

aló útítársak vallanak az Ő hatalmáról, a gyógyulás nehéz, de járható útjáról, s a szabadulás megtapasztalható örömeiről.

2. Szőkéné Bakay Beatrix: EvÉlet – Lelki segély
A lelkipásztor válaszol, Budapest, 2008
Családban vagy idősek otthonában? – Megmérgezett szavak – Hitetlen házastárssal felémás igában – Van-e feltámadáshitünk? – Mindenáron aranyérem? – Csúnyán is szépen – Segítség, megtértem!... A füzet az Evangélikus Élet hetilap „EvÉlet – Lelki segély” című rovatában megjelent írások közül tartalmaz harmincat.

3. Iránytű
28 téma – keresztyén szemszögből
Budapest, 2008
E füzet a missziói szórólapok gyűjteménye, melyet egyéni és gyülekezeti használatra egyaránt ajánlunk.

A szórólapok szövegét bibliai igékkel és a téma feldolgozását segítő kérdésekkel egészítettük ki.

4. Vak voltam és most látok
Evangélikusok vallomásai, Budapest, 2009
Mindenki körülményeihez, temperamentumához mérten tapasztalja meg Isten munkáját. A személyes ta-

paszlatat teszi hitelessé a keresztyén meggyőződés tételeit: aki értem meghalt, velem él. A gyűjtemény huszonhárom biznyságtételt tartalmaz.

5. Philip A. Clarke: Jézus a Tescóban – Szevérenyi János: Megtérsz vagy meghalsz és egyéb írások

Budapest, 2009

E kötet segíthet abban, hogy átgondoljuk: keresztyénként mi a feladatunk és mi az, ami megbénítja a lelkes tenni akarást. Sok jó, működő példáról olvashatunk, s mindez annak felismerésére indíthat, ami nálunk is megvalósítható.

A Híd magazin ára: 400 Ft (a régebbi számoké 200 Ft)

A szórólapok ára: 5 Ft/db

Az Élő víz sorozat kiadványainak ára: 500 Ft

A munkaágakról szóló füzet és a képeslap ingyenes.

Az iratmissziós kiadványok, valamint a CD-k, kazetták teljes listája megtalálható az interneten: <http://misszio.lutheran.hu>

A kiadványok megrendelhetők az Evangélikus Missziói Központ címén:

1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40.

Telefon/fax: 06 1 400 30 57 (a délelőtti órákban), e-mail: evmis@lutheran.hu

Napraforgók evangéliumi játszóház

Az első keresztyén mobil játszóház Magyarországon. A tapasztalt, főleg pedagógusokból álló animátorcsapat vállalja a klasszikus játszóházi programok (professzionális ugrólóvárak, lufihajtogatás, arcfestés, táncitanítás) mellett evangéliumi bábműsor, valamint élő zenés gyermekkoncert biztosításán túl kézműves foglalkozások, hagyományörző és csapatjátékok lebonyolítását. Megrendelhető több mint harmincféle szolgáltatással gyülekezetekbe, óvodákba vagy általános iskolákba, táborokba vagy nagyobb hittanos gyermeknapokra.

Egyéni igényeknek megfelelő ajánlatért érdeklődhet az alábbi elérhetőségeken:

www.facebook.com/napraforgokjatszohaz;

telefon: 06 30 725 4234

Megújult honlap:

www.napraforgokjatszohaz.hu

„A vidám szív a legjobb orvosság, a bánatos lélek pedig a csontokat is kiszáritja.”
(Példabeszédek könyve 17,22)

Válogatott társaság ül az ünnepi asztalnál. Az előkelő hölgy, akit az érsek és a rabbi közé ültettek, igyekszik szellemességével felhívni magára a magas színvonalú társaság figyelmét.

– Úgy érzem magam, mint aki az Ó- és az Újtestamentum között ülök – mondta.

Az érsek hallgatott, de a rabbi nem tudta visszafogni magát:

– Hölgyem, bocsásson meg nekem, de bizonyára tudja, hogy az Ó- és az Újtestamentum között rendszerint egy üres lap van.

– Hogy lehet az – kérdi a pap a rabbitól –, hogy maguk, zsidók, olyan okosak?

– Azért, mert megesszük a halak fejét.

– A halak fejét? – csodálkozott a pap – Menjünk halászni!

A halászat után elkezdik enni a kifogott halakat. A pap a fejeket, a rabbi a húsos részeket. Amikor a pap már vagy a harmadik fejet ette, elkezdett elégedetlenkedni:

– Rabbi úr! Ez nem igazságos, hogy maga a húst eszi, én pedig csak a csontot rágom.

– No látja! Még csak a harmadik halfejet ette, és máris milyen okos lett!

Forrás: Kinczler Irén: *Humor az egyházban is*, Fébé, 2002

Derű

Rejtvény

Kösse össze az ószövetségi áldozat nevét a rá vonatkozó meghatározással:

békeáldozat	Az oltáron megsült húsból részesedik a pap és családja is, valamint az is, aki az áldozatot hozta.
jóvátételi áldozat	Teljesen Jahvének szentelik, az egészet elégetik.
vétékáldozat	Önkéntes, hálából vagy fogadalomtételkor végzik, az Úrral való jó viszony kifejezésére.
véresáldozat	Nem szándékosan elkövetett bűnök miatt végzik.
égőáldozat	Kár megtérítésekor végzik.

Az alábbiak közül válassza ki, melyek a helyes, melyek a hamis állítások:

	igaz	hamis
- Jézus csak azokért halt meg, akik hisznek benne.	☐	☐
- Jézus halála után szükségtelen a templomban áldozatot bemutatni.	☐	☐
- Az üdvösség feltétele a törvény megtartása.	☐	☐
- Pál apostol szerint semmiképpen sem szabad Krisztus követőinek bálványáldozati húst enni.	☐	☐
- Nincs olyan bűn, amire ne lenne bocsánat, ha valaki Jézushoz fordul.	☐	☐

A helyes megfejtéseket kérjük az Evangélikus Missziói Központ címére beküldeni:

1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40.

• A. L.

Imádkozzunk!

„Az igazi imádkozás meghitt, meleg beszélgetés.”
(Ordass Lajos)

Dicsérjük és magasztaljuk Istent, mert:

– elérhetővé tette magát számunkra, Ő kezdeményezte a tőle elfordult emberrel a kapcsolatot;

– nem akar az ember nélkül, nélkülünk élni;

– Önmagát megtagadva lehetővé tette, hogy megbocsátó szeretetét elfogadva már itt megízleljük a szabadítás örömét.

Valljuk meg, hogy:

– messze vagyunk attól, hogy feltétel nélküli szeretettel forduljunk másokhoz;

– nem értjük igazán Isten felénk irányuló feltétel nélküli szeretetét sem, sokszor azért nem merünk imádkozni vagy úrvacsorázni, mert úgy érezzük, valamit még tennünk kellene, hogy elfogadjon;

– gyakran jobban ragaszkodunk mulandó dolgokhoz, megtűrt, leplezett bűnökhöz, mint az Élet Urához, Megváltónkhoz.

Adjunk hálát, mert:

– Isten szeretetét nem kell kiérdemelni, „amint vagyunk”, mehetünk hozzá;

– Jézus Krisztus kiitta a „keserű poharat”, és elhangzott a kereszten az „elvégeztetett”;

– Isten nem változik, nem gondolja meg magát, az Ő ígéretei egyszer és mindenkorra érvényesek.

Könyörögjünk...

– tiszta szívért, Isten szerinti látásért, bölcsességért, hogy meg tudjuk ítélni, mi a fontos és mi a hiábavalóság;

– hogy képesek legyünk megbocsátani egymásnak úgy, ahogyan nekünk megbocsát Istenünk;

– élő hitért, hogy pillanatnyi elkeseredéseinkkel, kudarcainkkal ne maradjunk magunkra, hanem örömben és bánatban az Úr vigasztalása bátorítson!

• A. L.

A Missziói Központ hírei

A missziói lelkész szolgálatai és egyéb események

NOVEMBER

- *Szelídség* – házi bibliaóra Budahegyvidéken
- „*Akarsz-e teljes, tiszta szívvel élni?*” – evangelizáció Győr-Nádorvárosban
- A missziói bizottság ülése
- Stúdióbeszélgetések a PAX TV-ben
- *Állj a helyedre a társadalomban!* – előadás a pesterzsébeti férfinapon
- *A gyülekezeti munkatársakkal való közös szolgálat tapasztalatai* – előadás a piliscsabai munkatársképző alkalmon
- Filmvetítés és beszélgetés a Bálint Házban a holokausztról
- Jótékonysági vacsora a Kiáltás az Életért Egyesület szervezésében
- *Mai tolerancia, avagy az együttélés lehetőségei* – asztali beszélgetés a Petőfi Irodalmi Múzeumban

DECEMBER

- *Lesz-e idén világvége?* – előadás a felvidéki Százdon
- Igehirdetés Százdon és Ipolyszakálison
- *Ujjongj, te meddő!* és *A szűz fogan* cím-

mel igehirdetések Soroksáron

- Igeszolgálat a budakeszi metodista templom szentelésén
- *Légy készen!* – igehirdetés a váci Adulám Baráti Körben
- *Ki az Úr a szívedben?* – igehirdetés baptista ifjúsági istentiszteleten a Wesselényi utcai templomban
- *Igazság lesz derekának öve* – igehirdetés a kelenföldi gyülekezetben
- Megbeszélés Durkó István baptista missziói igazgatóval
- Avi Snyder előadása az EBBE-esten
- Igehirdetés Luxemburgban ökumenikus istentiszteleten
- Adventi evangelizáció Kölcsen
- Karácsony a Roma Galériában
- Igehirdetés a Páratlan Karácsonyon

2013. JANUÁR

- Igehirdetés az Evangéliumi Aliansz imahetének nyitó istentiszteletén Kispesten
- EBBE-bibliaóra (Szakács Tamás)
- Konfirmációs óra a Roma Galériában
- Megbeszélés az Élő Ige egyház vezetőivel

- *Az evangélikus misszió szerepvállalása a társadalmi felzárkózásban* – előadás az Emberi Erőforrások Minisztériuma győri konferenciáján
- Munkamegbeszélés Jó Andrással, az Interserve igazgatójával
- Igehirdetés Vésztőn, ökumenikus istentiszteleten
- A ProChrist evangelizáció előkészítése
- Stúdióbeszélgetés a hatoscsatorna televízióban

Előzetes a 2013. év országos missziói eseményeiből

- május 11. egyházkerületi missziói nap
- június 30. – július 3. országos missziói konferencia, Piliscsaba
- július 4–7. külmissziói konferencia, Piliscsaba
- július 21–27. vaktábor, Piliscsaba
- július 25–29. Közös asztal roma-magyar konferencia, Telekgerendás
- augusztus 21–25. Balaton-NET, Balatonszemes
- október 12. országos evangelizáció, Deák tér

MISSZIÓI KONFERENCIA LESZ

az Evangélikus Missziói Központ szervezésében június 30-tól július 4-ig a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban.

Szolgálatttevők:

Szemerei János püspök,

Orbán Attila misszionárius-lelkész, Százard

Dr. Molnár Róbert Kübekháza polgármestere

B. Pintér Márta női missziói lelkész

Györfi Mihály nyírteleki lelkész

Lakatos Zoltán debreceni református lelkész

Deák László iskolalelkész, Budapest

Kósa Gergely bokodi lelkész

Bódis Miklós erdélyi református lelkipásztor

Csákány Marianna, Szűcs Péter Pál, Balogh Tibor, Káli-Horváth Kálmán

előadóművészek

és a **Rádiómisszió munkatársai**

Részvételi díj: 8200 Ft, 4–10 éves korúaknak 4100 Ft (A részvételi díj támogatott. Aki tud, adjon többet, hogy vendégül láthassunk olyanokat is, akiknek nincs lehetőségük a részvételi díj kifizetésére.)

Jelentkezési határidő:

2013. június 15.

Jelentkezni lehet postai úton, telefonon vagy e-mailben a Missziói Központnál: Evangélikus Missziói Központ 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

Tel.: 06 1 400 3057;

e-mail: evmis@lutheran.hu

„Kegyelemből van üdvösségetek...”
(Ef 2,8)

Fotó: SZJ

Ima minden időben

Urunk, Istenünk, köszönjük, hogy szeretetből, szeretetre, örök, teljes életre teremtettél meg bennünket. Köszönjük golgotai halálodat, hogy átokká és bűnné lettél értünk, átok alattiakért; hogy a Te sebeidben van életünk gyógyulása;

hogy nem távoli, mennyei magasból nézted szenvedéseinket, fájdalmainkat, elrontott életünket, hanem átszakítottad az eget, közénk jöttél, hogy átvedd, hordozd a világ és benne a mi bűneinket, terheinket. Urunk, kérünk, bocsásd meg vétkeinket, melyeket ellened, embertársaink és magunk ellen követtünk el tudatosan vagy nem tudatosan!

Kérünk, bocsásd meg azok bűnét is, akik ellenünk vétettek – szándékosan vagy úgy, hogy azt hitték, neked engedelmeskednek!

Megszülettünk, befogadtak bennünket, imádkoztak, sírtak, dolgoztak értünk; sok jót és sok rosszat éltünk át.

Megtartottál minket csavargásaink, pokoljárásaink közben és azután is. Vártál, vonzottál, hívtál magadhoz.

Köszönjük, hogy közösséget is ajándékoztál nekünk.

Urunk, kérünk, törd meg az átkot, a sérülések, fájdalmak, gyötrelmek átkát!

Te azért jöttél, hogy az ördög munkáit lerontsd.

Drága Atyánk, szabadíts meg a gonosztól, vedd ki szívünkbelől a bizalmatlanságot és a félelmet, áraszd ki szívünkbe életadó Szellemed, gyógyíts meg, hogy meggyógyuljunk, szabadíts meg, hogy megszabaduljunk!

Imádkozunk betegeinkért, a szenvedőkért és haldoklókért.

Köszönjük őket Neked.

Segíts meg őket, add, hogy elengedjék, amit el kell engedniük, és add, kérünk, szívükbe lényedet, a Te szeretetedet!

Add meg azt, kérünk, amire igazán szükségünk van, elsősorban az EGY FONTOSAT, a Te teremtő és bűnbocsátó, helyreállító szavadat!

Hátralévő időnkben szeretnénk rendezni életünket, betölteni a Tőled kapott hivatást.

Áldunk, magasztalunk szeretetedért, az örök életért, hogy helyet készítettél nekünk!

• SZJ

A 2013.
ÉV IGÉJE

„Mert nincsen itt maradandó városunk,
hanem az eljövendőt keressük.” (Zsid 13,14)

Partnereink:

